การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไร ของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

เมทิกา ธรรมกิจโสภณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2564

CREDIT RISK MANAGEMENT RATIO OF CAPITAL ADEQUACY RATIO MARKET SHARE AND PROFITABILITY OF THE STACK IN EXCHANGE OF THAILAND

METIKA THAMMAKITSOPON

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Doctor of Philosophy (Accountancy)

College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

Academic Year 2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบัญชี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ย
ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคา
พาณิชย์แห่งประเทศไทย

เสนอโดย นางสาวเมทิกา ธรรมกิจโสภณ

หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู)

..... กรรมการ

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

..... กรรมการ

(ดร.เปรมารัช วิลาลัย)

..... กรรมการ

(ดร.อริสรา ธานีรณานนท์)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 17 เดือน มิ.ย. พ.ศ 2565

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	เมทิกา ธรรมกิจโสภณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตรจารย์ ดร. พัทธนันท์ เพชรเชิดชู
สาขาวิชา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ยังต้องเผชิญกับความผันผวนค่อนข้างมาก ทั้งสภาพการแข่งขันและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ล้วนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้นถือว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญทั้งระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากผู้มีเงินออมและแหล่งเงินกู้ขนาดใหญ่สำหรับผู้ต้องการเงินทุน ทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคครัวเรือนอีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ใช้ในการส่งผ่านนโยบายการเงินของรัฐบาล งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ จำนวน 11 ธนาคาร ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2563 จำนวน 440 firm-year การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ซึ่งใช้หลักการประมาณค่าด้วยความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood : ML) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ผลการศึกษาพบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาด ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ไม่อิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและอัตรา

ผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราเงินสดสำรองไม่มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ไม่มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ อัตราเงินสดสำรอง เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: ความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร

Dissertation Title	CREDIT RISK MANAGEMENT RATIO OF CAPITAL ADEQUACY RATIO MARKET SHARE AND PROFITABILITY OF THE STACK IN EXCHANGE OF THAILAND
Author	Metika Thammakitsopon
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pattanant Petchchedchoo
Department	Accountancy
Academic Year	2021

ABSTRACT

At present, commercial banks are still faced with considerable volatility in both competitive conditions and economic factors which tend to change rapidly. Commercial banks from the past to the present are considered institutions that play an important role in the country's financial and economic system. Commercial banks act as a source of funds for those with savings and a significant source of loans for those in need. Utilized in the business sector, the government sector, and the household sector, they are also used as channels to pass and facilitate a government's monetary policy. The objective of this research is to analyze the relationship and impact of credit risk management, the ratio of capital adequacy to risk assets, bank's market shares and profitability of commercial banks of Thailand. Data from 11 commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand in the financial industry was analyzed in this study. Data were collected from 2011 to 2020 totaling 440 firm years. Data were analyzed using a structural equation model (SEM) with path analysis using the principle of maximum likelihood estimation (ML) in the path of coefficient estimation.

The results showed that capital to risk assets influences market share. Net interest rate, differential return on assets (ROA), cost to credit assets and return on equity (ROE) of commercial banks listed on the stock exchange of Thailand (SET) influence the rate of return on assets of commercial banks listed on the SET. Furthermore, cost per loan assets do not influence

the bank's market share and the ROE of commercial banks listed on the SET. Reserve cash rate influences the bank's market share. ROE, ROA and the reserve cash rate has no influence on the net interest rate spread of commercial banks listed on the SET. Ineffective debt reserves against nonperforming debt influence bank’s market share. ROE and the rate of ROA of commercial items listed on the SET’s capital to asset ratio influence the bank's market share. ROE, ROA and the ratio of equity to assets have no influence on net interest rate spreads of commercial banks listed on the SET, and capital funds to risk-weighted assets, cost per loan asset, reserve cash rate, bad debt reserve vs. nonperforming debt and capital to asset ratio have an indirect influence on the net interest rate spread ROE and ROA of commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: credit risk, Ratio of capital funds to risky assets, market share of bank

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พนารัตน์ ปานมณี ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทธนันท์ เพชรเชิดชู กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ให้ความรู้ และได้สละเวลาอันมีค่าชี้แนะข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำด้านสถิติรวมถึงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลจนการทำวิจัยผ่านไปได้ด้วยดี จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เปรมารัช วิลาลัย ที่ได้สละเวลา ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณเลขานุการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ที่ได้ให้ความสะดวกในการติดต่อสื่อสารทั้งด้านข้อมูลทางวิชาการและการติดต่อสื่อสารกับท่านอาจารย์ที่ปรึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกสาขาบัญชี รุ่น 5 ทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ ขอขอบคุณ ดร.ชุรีพร เมืองจันทร์ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ สมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรัก กำลังใจ ช่วยเหลือ สนับสนุนในการศึกษาต่อจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอมอบคุณค่าประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่ คุณพ่อสิงห์โต บัวทิม และดวงวิญญาณคุณแม่สุวิมล บัวทิม ที่ได้เลี้ยงดูส่งเสริมอุปถัมภ์ คอยเป็นกำลังใจ อบรมสั่งสอน ให้ผู้วิจัย ได้มีความมานะ พยายาม มีความอดทน จนประสบความสำเร็จในการศึกษา อีกทั้งขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งใจในทุกท่านด้วยความจริงใจ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เมทิกา ธรรมกิจโสภณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ฆ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ช
สารบัญตาราง..... ญ
สารบัญภาพ..... ฏ
บทที่
1. บทนำ..... 1
1.1 ที่มาและความสำคัญปัญหา..... 1
1.2 คำถามในงานวิจัย..... 3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..... 4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย..... 4
1.6 นิยามศัพท์..... 5
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 8
2.2 บริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์..... 15
2.3 ความเสี่ยงด้านเครดิต..... 31
2.4 ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และการดำรงเงินกองทุน..... 38
2.5 ส่วนแบ่งตลาดของธนาคาร..... 43
2.6 การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์..... 48
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 53
2.8 กรอบแนวคิดงานวิจัย..... 59
3. ระเบียบวิธีวิจัย..... 60
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 60
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 62
3.3 แบบบันทึกข้อมูล..... 64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
3.5 บทสรุป	73
4. ผลการศึกษา	74
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	75
4.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)	130
4.3 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร	137
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแน	158
5.1 สรุปผลการศึกษา	159
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	164
5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย	172
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	173
5.5 บทสรุป	173
บรรณานุกรม	178
ประวัติผู้เขียน	185

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 ความหมายของความเสี่ยง..... 19

2.2 ประเภทของการจัดการความเสี่ยง..... 29

2.3 ความหมายของความเสี่ยงด้านเครดิต..... 33

2.4 ส่วนแบ่งตลาดเงินฝากธนาคารประเทศไทย (เฉพาะธนาคารพาณิชย์)..... 47

2.5 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร..... 52

3.1 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย..... 60

3.2 แสดงตังแปรและการวัดค่าตัวแปรในการวิจัย..... 61

3.3 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)..... 66

3.4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล..... 71

4.1 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย..... 133

4.2 สรุปทิศทางความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย..... 134

4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย..... 135

4.4 แสดงค่าสถิติความสอดคล้องของการวิเคราะห์อิทธิของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย..... 142

4.5 รายละเอียดการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์..... 143

4.6 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์..... 144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.7 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights..... 146
4.8 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects..... 148
4.9 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects..... 150
4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารของธนาคาร..... 152
4.11 ผลการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย..... 155

DPU

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 Overview of the ‘3 Pillars’ Framework of Basel III..... 14

2.2 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลตาม Basel II 41

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 59

4.1 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 75

4.2 ธนาคารกสิกร..... 75

4.3 ธนาคารกสิกร..... 76

4.4 ธนาคารกรุงไทย..... 76

4.5 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 76

4.6 ธนาคารธนชาต..... 77

4.7 ธนาคารทหารไทย..... 77

4.8 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 77

4.9 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 78

4.10 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 78

4.11 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 78

4.12 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 81

4.13 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 81

4.14 ธนาคารกสิกร..... 82

4.15 ธนาคารกรุงเทพ..... 82

4.16 ธนาคารกรุงไทย..... 82

4.17 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 83

4.18 ธนาคารธนชาต..... 83

4.19 ธนาคารทหารไทย..... 83

4.20 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 84

4.21 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 84

4.22 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) 84

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.23 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	85
4.24 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร	85
4.25 ธนาคารไทยพาณิชย์	88
4.26 ธนาคารกสิกร	88
4.27 ธนาคารกรุงเทพ	89
4.28 ธนาคารกรุงไทย	89
4.29 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	89
4.30 ธนาคารธนชาต	90
4.31 ธนาคารทหารไทย	90
4.32 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย	90
4.33 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร	91
4.34 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	91
4.35 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	91
4.36 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร	92
4.37 ธนาคารไทยพาณิชย์	94
4.38 ธนาคารกสิกร	95
4.39 ธนาคารกรุงเทพ	95
4.40 ธนาคารกรุงไทย	95
4.41 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	96
4.42 ธนาคารธนชาต	96
4.43 ธนาคารทหารไทย	96
4.44 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย	97
4.45 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร	97
4.46 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	97

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

4.47 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 98

4.48 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 98

4.49 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 100

4.50 ธนาคารกสิกร..... 100

4.51 ธนาคารกรุงเทพ..... 101

4.52 ธนาคารกรุงไทย..... 101

4.53 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 101

4.54 ธนาคารธนชาต..... 102

4.55 ธนาคารทหารไทย..... 102

4.56 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 102

4.57 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 103

4.58 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 103

4.59 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 103

4.60 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 104

4.61 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 106

4.62 ธนาคารกสิกร..... 107

4.63 ธนาคารกรุงเทพ..... 107

4.64 ธนาคารกรุงไทย..... 107

4.65 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 108

4.66 ธนาคารธนชาต..... 108

4.67 ธนาคารทหารไทย..... 108

4.68 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 109

4.69 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 109

4.70 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 109

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

4.71 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 110

4.72 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 110

4.73 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 113

4.74 ธนาคารกสิกร..... 113

4.75 ธนาคารกรุงเทพ..... 113

4.76 ธนาคารกรุงไทย..... 114

4.77 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 114

4.78 ธนาคารธนชาต..... 114

4.79 ธนาคารทหารไทย..... 115

4.80 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 115

4.81 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 115

4.82 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 116

4.83 บริษัทแอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 116

4.84 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 116

4.85 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 119

4.86 ธนาคารกสิกร..... 119

4.87 ธนาคารกรุงเทพ..... 120

4.88 ธนาคารกรุงไทย..... 120

4.89 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 120

4.90 ธนาคารธนชาต..... 121

4.91 ธนาคารทหารไทย..... 121

4.92 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 121

4.93 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 122

4.94 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 122

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

4.95 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) 122
4.96 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 123
4.97 ธนาคารไทยพาณิชย์..... 125
4.98 ธนาคารกสิกร..... 126
4.99 ธนาคารกรุงเทพ..... 126
4.100 ธนาคารกรุงไทย..... 126
4.101 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา..... 127
4.102 ธนาคารธนชาต..... 127
4.103 ธนาคารทหารไทย..... 127
4.104 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย..... 128
4.105 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร..... 128
4.106 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 128
4.107 บริษัทแอล เอช ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)..... 129
4.108 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ธนาคาร 11 ธนาคาร..... 129
4.109 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ของตัวแปรการศึกษา..... 140
4.110 แสดงการวิเคราะห์อิทธิของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศ..... 141

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจโลกยังไม่มีความ แน่นอน สืบเนื่องมาจากปัญหาหนี้สาธารณะใน ยุโรป สหรัฐอเมริกา การชะลอการขยายตัวด้าน เศรษฐกิจของจีน ปัจจัยด้านการเมืองภายใน ประเทศ และความแปรปรวนของสภาพอากาศ และภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง อย่างไรก็ตาม ธนาคารได้มีการประเมินและ ติดตามสถานการณ์ รวมทั้งกำหนดแนวทาง เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของธนาคารไม่หยุดชะงัก โดยธนาคาร ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในทุก ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยง ด้านเครดิต ความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้าน เครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้าน อัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร ความ เสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง และความเสี่ยงของคู่สัญญาด้านเครดิต โดยมีการพัฒนาเครื่องมือ และกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อ เนื่อง ส่งผลให้ธนาคารสามารถดำเนินธุรกิจได้ ตามเป้าหมาย และมีผลการดำเนินงานดีขึ้น จากปีก่อนอย่างชัดเจน ขณะที่ระดับความเสี่ยง ยังอยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้

ธนาคารพาณิชย์เป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเหมือนธุรกิจอื่นๆ แม้ว่าธุรกิจธนาคารพาณิชย์จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพทางสังคม และจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดก็ตาม ผลกำไรยังเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญของการลงทุนในการดำเนินกิจการของธนาคาร หากปราศจากผลตอบแทนต่อเงินทุนที่ยุติธรรมแล้วก็จะไม่มีใครยินดีในการลงทุนต่อไป ดังนั้นธนาคารจึงต้องแสวงหาแนวทางในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อจะได้มาซึ่งสัดส่วนที่เหมาะสมที่สุด (วเรศ อุปปาติก. 2544: 134) ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ยังต้องเผชิญกับความผันผวนค่อนข้างมาก ทั้งสภาพการแข่งขันและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ล้วนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาวะในปี พ.ศ. 2550 ที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความผันผวน ไม่ว่าจะเป็นค่าเงินบาทที่แข็งขึ้น และราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ตลอดจนปัญหาซับไพร์มวิกฤตการเงินโลกที่มีเกิดจากภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคการเงินของสหรัฐอเมริกา ส่งผลต่อปัญหาสภาพคล่องของสถาบันการเงินสำคัญหลายแห่งทั่วโลกจนต้องมีการควบรวมกิจการ หรือ ปิดตัวลง จากปัญหาวิกฤตทางการเงินของสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลให้เศรษฐกิจหลายประเทศเข้าสู่ภาวะถดถอย ประเทศไทยซึ่งมี

ระบบเศรษฐกิจและการเงินเชื่อมโยงกับประเทศมหาอำนาจต่างๆ ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบนี้ได้ การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรการต่างๆที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และสภาวะแวดล้อมทางการเงินของประเทศอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีการแข่งขันกันสูง และจากเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ธนาคารพาณิชย์ควรวางแผน และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขันเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะ การแข่งขันในปัจจุบัน

นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังมีการขยายบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจไทยเพิ่มขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวทั้งในด้านทรัพย์สินและผลการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลทำให้นักลงทุนได้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น หลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นจึงได้รับความสนใจอย่างมากจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นประสิทธิภาพการดำเนินงานและเสถียรภาพของธนาคารพาณิชย์นับได้ว่ามีความสำคัญ ถ้าหากธนาคารพาณิชย์นั้นขาดเสถียรภาพในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น การได้รับผลขาดทุนอย่างต่อเนื่องหรือการมีเงินทุนไม่เพียงพอ เป็นต้นอาจจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน นักลงทุนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้ เนื่องจากการดำเนินการทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์นั้นสำคัญต่อระบบการเงินเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ การรับฝากและกู้ยืมเงินจากประชาชน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุน เป็นต้น ซึ่งถ้าหากมีความเสียหายจากความไม่มั่นคงทางการเงินเกิดขึ้น จึงทำให้ทางรัฐบาลต้องมีการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ โดยการออกกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขและการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีและมีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้นถือว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญทั้งระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากผู้มีเงินออมและแหล่งเงินกู้ขนาดใหญ่สำหรับผู้ต้องการเงินทุน ทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคครัวเรือนอีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ใช้ในการส่งผ่านนโยบายการเงินของรัฐบาล ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และธนาคารพาณิชย์ถือเป็นตัวกลางทางการเงินที่สำคัญที่สุดมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สำหรับแนวคิดเรื่อง Basel เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์กับการดำรงเงินกองทุนสำรองขั้นต่ำเพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับระบบการเงิน หากสถาบันการเงิน Basel ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Bank for International Settlement (BIS) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางและธนาคารพาณิชย์

ของประเทศต่างๆ กำกับดูแลความเสี่ยงตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการทำวิจัยทางเศรษฐกิจและการเงิน Basel ยังกำหนดให้สถาบันการเงินต้องประเมินระดับความเสี่ยงของตนเองเงินกองทุนที่มีอยู่เพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงเหล่านั้นหรือไม่ (ธนาคารแห่งประเทศไทย: 2563)

ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษา เรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย โดยในการศึกษาครั้งนี้ เลือกศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไร ของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทยขนาดใหญ่ตามเกณฑ์ ของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งก็คือธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีสินทรัพย์รวมมากกว่าร้อยละ10 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ ไทยทั้งระบบได้แก่ 1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) 3. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) 4. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) เนื่องจากมีปริมาณการให้สินเชื่อและการแข่งขันกันค่อนข้างสูง

1.2 คำถามในการวิจัย

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาในการศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปเป็นคำถามในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตกับส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารหรือไม่
2. อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารหรือไม่
3. ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับความสามารถในการทำกำไร ของธนาคารพาณิชย์หรือไม่
4. การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการทำกำไร ของผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไร ของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร

4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

5. เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งประเทศไทย

6. เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของธนาคารตามนโยบายการควบคุมความเสี่ยงของผู้กำกับดูแล (Regulator) ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงระบบการ

ประกันเงินฝาก

2. เพื่อให้ข้อมูลแก่นักลงทุน ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารจากงบการเงินได้ว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะลงทุนด้วยนั้นมีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหนและทราบถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

3. เพื่อให้ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางการทำกำไรเพิ่มขึ้นขององค์กร

4. เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่ต้องดำรงเงินกองทุนให้ได้ตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ ทำให้ทราบว่ามีปัจจัยได้ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง

1.5 ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลจากงบการเงินประจำปีของธนาคารพาณิชย์ โดยการศึกษานี้จะครอบคลุมระยะเวลา 10 ปี คือ ในช่วงปี พ.ศ 2554 ถึงปี พ.ศ.2563 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ใช้ในการศึกษามีทั้งหมด 11 ธนาคาร คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนคารกสิกรไทย จำกัด

(มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ซีไอ เอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) บริษัท ทิสโก้ ไฟแนนเซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรสามที่ 1 ปี พ.ศ. 2554 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2563 และข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น

การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต คือ อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน, หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดกำไร, ความเพียงพอของเงินกองทุน เป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง, ระดับของเงินทุนของธนาคาร

อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capitalization Ratio) คือ ระดับของเงินทุนของธนาคารคือวัดโดยอัตราส่วน (ทุน / ผลรวมสินทรัพย์) มันเป็นตัวบ่งชี้ความเสี่ยงทางการเงิน

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร คือ ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากของแต่ละธนาคารจะถูกวัดในตอนท้ายของแต่ละปีโดยอัตราส่วนของเงินฝากของธนาคารต่อยอดเงินฝากทั้งหมดของภาคธนาคาร

ความสามารถการทำกำไรของธนาคาร คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets : ROA)

และ ส่วนต่างดอกเบี้ยรับ (Net interest margin : NIM)

1.6 นิยามศัพท์

ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) หมายถึง ประเภทของธุรกิจที่ทำหน้าที่รับฝากเงิน แต่ต้องจ่ายคืนเมื่อมีการทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลากำหนดไว้และโดยธนาคารพาณิชย์นั้นจะนำเงินที่ได้นั้นไปทำให้ก่อเกิดประโยชน์ ซึ่งได้แก่ การให้กู้ยืม การซื้อขายหรือเก็บเงินตามตั๋วแลกเงินหรือตราสาร การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีบริการอื่นๆ เช่น การให้เบิกเงินเกินบัญชี การค้ำประกัน การรับโอน และเรียกเก็บเงิน การรับฝากเงินในระยะสั้นและระยะยาว การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การออกเครดิตการ์ด ออกเช็คของขวัญ รวมไปถึงการให้เช่าตู้นิรภัย เป็นต้น

ความเสี่ยงทางด้านเครดิต หมายถึง ความเสี่ยงที่คู่สัญญาหรือลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามภาระผูกพันที่ได้ตกลงกันไว้เกี่ยวกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาได้ เป็นต้น

ความสามารถในการหากำไร หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการหารายได้ และอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการหากำไร

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงส่วนทุน ส่วนกำไรสะสม และส่วนสำรองอื่นๆ ที่ไม่รวมหนี้สิน อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรเพื่อตอบแทนผู้ถือหุ้นได้

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ หมายถึง วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินลงทุน ซึ่งอัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรต่อเงินลงทุน

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง การวัดสะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยองค์ประกอบที่สำคัญของดอกเบี้ยรับ คือ ปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ซึ่งในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนต่าง ๆ

สินทรัพย์เสี่ยง หมายถึง กลุ่มสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องมากกว่าสินทรัพย์ชนิดอื่น ๆ สามารถโยกย้าย และเปลี่ยนสัดส่วนการถือครอง ไปเป็นสินทรัพย์ชนิดอื่น ๆ ได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ได้แก่ เงินสดและเงินฝาก ,ตราสารหนี้ , ตราสารทุน,ตราสารอนุพันธ์และกองทุนรวม

บทที่ 2
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The Contingency Theory)

2.1.2 ทฤษฎีกำไรสูงสุด (Profit maximization Theory)

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ BASEL

2.2 การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

2.2.1 ความเป็นมาของการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

2.2.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

2.2.3 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร

2.2.4 กระบวนการบริหารความเสี่ยง

2.2.5 ประเภทการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร

2.3 ความเสี่ยงด้านเครดิต

2.3.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านเครดิต

2.3.2 การจัดระดับความเสี่ยงด้านเครดิต

2.4 ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และการดำรงเงินกองทุน

2.4.1 อัตราส่วนด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratios)

2.4.2 หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุน Basel Capital Accord

2.4.3 หลักเกณฑ์ Basel I การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Pillar 1 Minimum Capital)

2.5 ส่วนแบ่งตลาดของธนาคาร (Market Share)

2.6 การวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The Contingency Theory)

การบริหารเชิงสถานการณ์ (The Contingency Theory) เป็นทฤษฎีแนวคิดในการบริหารองค์กรที่ให้ความสำคัญกับสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นเป็นข้อเท็จจริง และมีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยผู้บริหารจะวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเลือกใช้แนวคิดวิธีการบริหารงานที่แตกต่างกันไปภายใต้สถานการณ์ที่องค์กรต่างต้องเผชิญ การบริหารเชิงสถานการณ์เป็นแนวคิดในการบริหารงานที่เหมาะสมกับธุรกิจในปัจจุบัน เนื่องจากถึงสภาพความเป็นจริงที่ต้องเผชิญปัญหาอยู่ในขณะนั้นๆ โดยที่สถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการ บริหารงานที่เหมาะสมกับองค์กรว่าผู้บริหารควรจะเลือกใช้การบริหารแบบใดในสภาวะการณ์นั้นๆ ซึ่งทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์เกิดจากการผสานแนวคิดการบริหารที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน คือ แนวคิด แบบดั้งเดิม แนวคิดเชิงพฤติกรรม แนวคิดเชิงปริมาณ และแนวคิดเชิงระบบ ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency Theory) เป็นแนวคิดในการรักษาคุณลักษณะที่สำคัญขององค์กรภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมขององค์กร (ทองใบ สุด ชารี 2545) โดยตัวแปรที่สำคัญในการบริหารจัดการตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปขององค์กร ได้แก่ ด้านขนาดขององค์กร (Size) มีผลต่อการบริหารงานการประสานงานภายในรวมถึงการปรับตัวขององค์กร โดยวิธีในการบริหารงานจะแตกต่างกันไปตามขนาดขององค์กร ด้านเทคโนโลยี (Technology) การเลือกใช้เทคโนโลยี อาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมของโครงสร้าง องค์กรและลักษณะขององค์กร ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ขององค์การที่ต่างกันย่อมใช้วิธีในการปรับตัวทางธุรกิจที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม และด้านบุคคล (Individual) เนื่องจาก แต่ละคนย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันไป ลูกค้ามีหลายประเภทมีความต้องการที่แตกต่างกันไป ผู้บริหารจึงอาจจะต้องปรับรูปแบบของตนเอง เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างกัน (Quinn and others, 1990) ซึ่งจากงานวิจัยของ Marian, Marius, and Oliviana (2012) รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรต้องมีความยืดหยุ่น เนื่องจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรมีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กรเป็นอย่างมาก โดยต้องทำความเข้าใจถึงธรรมชาติขององค์กรและปรากฏการณ์ที่องค์กรแต่ละแห่งต้องเผชิญ ซึ่งธุรกิจจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับชนิดของการเปลี่ยนแปลงและบริบทขององค์กร ตามแนวคิดการบริหารงานเชิงสถานการณ์ (The Contingency Theory)

2.1.2 ทฤษฎีกำไรสูงสุด

ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (Profit maximization Theory) มีความคิดเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด (Maximize profit) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ ซึ่งการถือสินทรัพย์ และหนี้สินที่เหมาะสม เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดนั้น จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ เช่น สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ เป็นต้น ซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1. สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning assets) ได้แก่ เงินให้กู้ยืม และการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ 2.สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-earning assets) ได้แก่ เงินสดสำรองตามกฎหมาย (Required reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (Excess reserve) โดยธนาคารพาณิชย์จะพยายามดำรงเงินสดสำรองให้ได้ตามกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินอยู่เพียงเล็กน้อย การศึกษาพฤติกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารนั้น มักจะมีข้อสมมติที่ว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการปรับตัวในการถือครองสินทรัพย์ และหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ยอุปสงค์ของเงินกู้ และนโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง เป็นต้น กรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงินด้วยการซื้อหลักทรัพย์ในตลาด อันมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ มีเงินสดสำรองทั้งหมดของตนเพิ่มขึ้น ตลอดจนสัดส่วนของสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สูงเกินไป จะมีผลต่อการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และมีผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยทั้งทางด้านเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์นั้นยังขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้กู้ และผลตอบแทนของสินทรัพย์นั้นๆ ด้วย ซึ่งก็ถือเป็น การจัดการสินทรัพย์ใหม่ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุดส่วนการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน เพื่อให้มีความเข้าใจในสภาพและฐานะการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น สามารถพิจารณาได้จากบัญชีงบดุลของธนาคารพาณิชย์ เพราะงบดุลจะแสงฐานะของหนี้สินอันเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานและแสดงลักษณะของสินทรัพย์อันเกิดจาการดำเนินงานของธนาคาร (วเรศ อุปปาติก, 2533)

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ BASEL

Basel เกิดขึ้นเนื่องจากคณะกรรมการ Basel Committee on Banking Supervision หรือ BCBS ได้กำหนดให้มีมาตรฐานสากลในด้านการกำกับดูแลความเพียงพอของเงินกองทุน โดยในปี ค.ศ. 1988 ได้ออกหลักเกณฑ์ Basel I ขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านเครดิต และในปี ค.ศ. 1996 ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ Basel I กำหนดให้มีการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดเพิ่มเติมอีกด้วย โดยในปี ค.ศ. 2004 BCBS ได้ออกหลักเกณฑ์ Basel II เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยอยู่ภายใต้ 3 หลักการ ได้แก่ หลักการที่ 1 เกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ โดยเพิ่มเติมการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการนอกเหนือจากด้านเครดิตและด้านตลาด หลักการที่ 2 เกี่ยวกับการกำกับดูแลโดยทางการเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์และผู้กำกับดูแล โดยเน้นให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี มีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงทั้งหมดจากการดำเนินธุรกิจ และหลักการที่ 3 เกี่ยวกับการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล ซึ่งเป็นการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ ให้ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น การเปิดเผยข้อมูลองค์ประกอบเงินกองทุน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ จากวิกฤตการเงินโลกที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในแถบยุโรปและอเมริกาในช่วง ค.ศ. 2007-2009 ประกอบกับการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ที่มีความซับซ้อนและมีความเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจริงในระบบการเงิน BCBS จึงได้ออกหลักเกณฑ์ Basel III ในปี ค.ศ. 2010 ซึ่งมีทั้งส่วนที่ปรับปรุงและกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ Basel II ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement : BIS) มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงินระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมีเสถียรภาพของระบบการเงิน ซึ่งรวมถึงระบบสถาบันการเงินด้วย นอกจากนี้ BIS ยังมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายต่าง ๆ และสนับสนุนข้อมูล เพื่อกำหนดมาตรฐานสากลในด้านที่เกี่ยวข้องโดยหนึ่งในคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง คือ คณะกรรมการ “Basel Committee on Banking Supervision” (BCBS) ซึ่งมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในแต่ละประเทศนำไปใช้ ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์มีเสถียรภาพมากขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกิดสภาวะการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน (Schwerter, 2011)

หลักเกณฑ์ Basel III จากวิกฤตการเงินโลกในช่วง ค.ศ. 2007-2009 ที่ผ่านมา พบว่าสาเหตุของปัญหาที่ก่อให้เกิดวิกฤตดังกล่าวสามารถจำแนกได้เป็น 5 เรื่องหลัก ๆ ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลในต่างประเทศได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เงินกองทุนที่มีคุณภาพดีมีไม่เพียงพอ สถาบันการเงินหลายแห่งมีเงินกองทุนที่มีคุณภาพลดต่ำลงในช่วงวิกฤต จึงได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยกำหนดให้สถาบันการเงิน มีเงินกองทุนที่มีคุณภาพดีขึ้นในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงคุณสมบัติของตราสารที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนให้สามารถรองรับความเสียหายได้ดีขึ้น อีกทั้งได้ปรับปรุงการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้ ครอบคลุมความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น

2. ธนาคารพาณิชย์มีการขยายสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้นทั้งในและนอกงบแสดงฐานะการเงินหรือที่เรียกว่า Excessive Leverage ซึ่งการขยายตัวของสินทรัพย์นั้น ไม่มีการเพิ่มเงินกองทุนชั้นดีมารองรับจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินดำรงอัตราส่วน Leverage ratio เพื่อควบคุมปริมาณการทำธุรกรรมทั้งในงบดุลและนอกงบดุลของสถาบันการเงินให้เหมาะสม

3. เกิดปัญหา Procyclicality ขึ้น ลักษณะของปัญหานี้คือ เมื่อเศรษฐกิจ เข้าสู่ภาวะถดถอย สถาบันการเงินต้องการเงินกองทุนที่มากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับสินทรัพย์และการปล่อยสินเชื่อของตนเอง ประกอบกับต้องมีการกันสำรองหนี้สูญที่เพิ่มสูงขึ้นก็ยิ่งทำให้สถาบันการเงินต้องเร่งระดมทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแทบเป็นไปไม่ได้เลยในภาวะที่เศรษฐกิจถดถอยหรือหากระดมทุนได้ก็มีต้นทุนที่สูงซึ่งจะกระทบต่อความสามารถในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินและจะส่งผลต่อภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้และจะทำให้เศรษฐกิจถดถอยมากกว่าเดิม ซึ่งลักษณะแบบนี้ เรียกว่า Procyclicality ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้กำกับดูแลจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบัน การเงินดำรงเงินกองทุนเพิ่มเติมจากเกณฑ์ขั้นต่ำในช่วยที่เศรษฐกิจดีและปรับปรุงมาตรฐานบัญชีที่ เกี่ยวข้องเพื่อให้สถาบันการเงินมีการตั้งสำรองเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างเป็นกันชนหรือเรียกว่า Buffer โดยสามารถนำเงินกองทุนและสำรองดังกล่าวมาใช้รองรับความเสียหายเมื่อประสบภาวะวิกฤตได้

4. สถาบันการเงินมีสินทรัพย์สภาพคล่องคุณภาพดีที่สามารถแปลงเงินสดได้อย่างรวดเร็วไม่เพียงพอรองรับกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมของสถาบันการเงินในภาวะวิกฤติ เช่น การชำระคืนเงินฝากหรือเงินกู้ยืมการจ่ายเงินตามภาระผูกพันต่าง ๆ ซึ่งปัญหานี้เป็นผลจากการที่ สถาบันการเงินมีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เชิงปริมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารสภาพคล่องให้รองรับความผันผวนในภาวะวิกฤต โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ส่งเสริมให้สถาบันการเงินดำรง สินทรัพย์สภาพคล่องที่มีคุณภาพดีเพียงพอรองรับกระแสเงินสดไหลออกในภาวะวิกฤตรวมถึงส่งเสริมให้สถาบันการเงินคำนึงถึงความสอดคล้องของระยะเวลาของเงินทุนที่ได้มาและใช้ไปอีกด้วย

5. ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน และเชื่อมโยงกับระบบการเงินและเศรษฐกิจ เมื่อธนาคารพาณิชย์เหล่านี้ประสบปัญหาเกิดความเสียหาย อาจมีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม หรือที่เราเรียกว่าการเกิดความเสี่ยงเชิงระบบได้แนวทางการแก้ไขในเรื่องนี้ จึงได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ ที่มีความสำคัญต่อระบบ หรือ Global Systemically Important Banks หรือเรียกสั้น ๆ ว่า G-SIBs เพื่อเพิ่มความสามารถในการรองรับความสูญเสียของ G-SIBs และสะท้อนความเสี่ยงที่ G-SIBs มีต่อระบบการเงินได้ดีขึ้น

Basel III คือ หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) ซึ่งครอบคลุมเรื่องการดำรงเงินกองทุนและการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินสามารถต้านทานภาวะวิกฤตในระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจได้ดีขึ้น พร้อมทั้งลดการส่งต่อความเสี่ยงจากระบบการเงินไปยัง

ภาคเศรษฐกิจจริงด้วย ซึ่ง Basel การเพิ่มระดับของเงินกองทุนในระบบธนาคารระหว่างประเทศ สำหรับธนาคารในการปล่อยสินเชื่อระยะสั้นที่มีความเสี่ยงสินทรัพย์ (Goodhart, 2011) และ

Basel II ได้รับการเสนอในปี ค.ศ.1999 เพื่อนำมาแก้ไขช่องว่างในการทำประกอบด้วย 3 Pillars ที่ได้พัฒนาจากหลักเกณฑ์ Basel II ซึ่งหลักเกณฑ์ Basell III ได้มีการปรับแนวทางการดำรงเงินกองทุนของ Pillar 1 (Alexander, 2014) ดังนี้

Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ เพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ (Operational risk) โดยได้ปรับปรุงแนวทางการดำรงเงินกองทุนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงและแข็งแกร่งมากขึ้น คือ ในเชิงคุณภาพกำหนดให้องค์ประกอบเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ต้องเป็นเงินกองทุนที่มีคุณภาพดีที่สุดเป็นหลัก คือ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (Common equity tier 1: CET1) และในเชิงปริมาณนั้น กำหนดให้เพิ่มอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 จากเดิมกำหนดไว้ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 เปลี่ยนเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 แทน

นอกจากนี้ได้ปรับปรุงวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของธุรกรรมที่มีความซับซ้อนให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีขึ้น ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่ม 2 ประเภท นอกเหนือจากการดำรงกองทุนขั้นต่ำ ได้แก่ การดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มรองรับผลขาดทุนในภาวะวิกฤต (Conservation buffer) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเพิ่มเติมในช่วงภาวะเศรษฐกิจปกติ เผื่อไว้นำไปใช้ในภาวะที่ธนาคารพาณิชย์

ประสบผลขาดทุนหรืออยู่ในช่วงภาวะวิกฤต อีกทั้งช่วงลดโอกาสที่ระดับอัตราเงินกองทุนจะต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วย และการดำรงกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจขาลง (Countercyclical buffer) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนในลักษณะที่สอดคล้องกับความเสี่ยงที่จะก่อตัวเป็นความเสียหายกับระบบโดยรวม (System - wide risk)

Pillar 2 การกำกับดูแลโดยทางการ (Supervisory review process) และเป็นหลักเกณฑ์

ที่กำหนดบทบาทของธนาคารพาณิชย์และผู้กำกับดูแลโดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยต้องมีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนโดยคำนึงถึงความเสี่ยงทุกด้านของตนเองและมีการทดสอบภาวะวิกฤต ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรมีเงินกองทุนสูงกว่าเงินกองทุนตาม Pillar 1 เพื่อรองรับความเสี่ยงที่ไม่ครอบคลุมใน Pillar 1 เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร และความเสี่ยงในการกระจุกตัวของลูกหนี้ เป็นต้น การประเมินเครดิตและด้านการตลาดเพื่อลดความเสี่ยงของสินทรัพย์ วีการจัดการความเสี่ยงแสดงให้เห็นอย่างจริงจังเมื่อเกิดวิกฤตการเงินโลกในเดือน สิงหาคม พ.ศ.2550 สัดส่วนความเสี่ยงมากที่สุดในยุโรปและธนาคารสหรัฐแสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดที่ดีของความเสี่ยงทางการเงินที่ธนาคารได้สัมผัส (Alexander, 2014)

Pillar 3 การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Market discipline) เป็นหลักเกณฑ์ที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล และผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีนอกเหนือจากการควบคุมภายในของธนาคารพาณิชย์ และการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุน ระดับความเสี่ยงและระบบการบริหารความเสี่ยงของ ตนเอง เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาด เช่น ผู้ลงทุน คู่ค้า และผู้ฝากเงิน เป็นต้น สามารถใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

Basel III's 3-Pillar Framework		
Pillar 1	**Pillar 2**	**Pillar 3**
Minimum Capital Requirements	Supervisory Review Process	Market Discipline
Additional/Refined Capital Basis - Liquidity Coverage Ratio (LCR) - Net Stable Funding Ratio (NSFR) - OTC Derivatives Charge - Quality and Level of Capital - Leverage Ratio - Capital Conservation Buffers - Countercyclical Buffers - Enhanced Loss Absorption Clause (Write-Off or Debt Conversion)	**Supervision (Dialogue)** - Firm-wide Corporate Governance - Managing Risk Concentrations - Alignment of LT Incentives - Sound Compensation Practices - Supervisory Colleges - Capital (ICAAP) - Firm-wide Risk Management - Valuation Practice, Stress Tests - Supervisory Review Evaluation Process (SREP) - Capital - Governance	**Additional/Enhanced Disclosure** - Risk Management • Market • Credit • Operational - Regulatory Capital components - Detailed Reconciliation of Capital - Regulatory Capital Ratios - Securitisation Exposures

ภาพที่ 2.1 Overview of the '3 Pillars' Framework of Basel III

ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มีการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่ดีและการปฏิบัติตามประกาศข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของธนาคารแห่งประเทศไทยโดยเฉพาะเรื่องหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ธนาคารดำรงเงินกองทุน ทั้งนี้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ประกอบด้วย 3 หลักการ (ธนาคารแหงประเทศไทย, 2561) ดังนี้

1. หลักการที่ 1 การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Pillar 1: Minimum Capital Requirement) มี วัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลให้ธนาคารต้องดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำเพื่อรองรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ด้านตลาด และมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ความเสี่ยง ด้านปฏิบัติการ

2. หลักการที่ 2 การกำกับดูแลโดยทางการ (Pillar 2: Supervisory Review Process) เป็น การกำกับดูแลให้ธนาคารมีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนที่สอดคล่องกับระดับความเสี่ยงและกลยุทธ์การดำรงเงินกองทุนของธนาคารโดยมีมุมมองครอบคลุมเพิ่มเติมในความเสี่ยงต่างๆได้แก่ความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านเครดิต (Credit Concentration Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Interest Rate Risk in Banking Book (IRRBB)) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) และความ เสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk)

3. หลักการที่ 3 การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Pillar 3: Market Discipline) คือ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคาร พาณิชย์ เพื่อส่งเสริมการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล) โดยหลักเกณฑ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารดำเนินการเปิดเผย ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเงินกองทุนเฉพาะระดับธนาคารพาณิชย์

(Solo basis) ได้แก่ เงินกองทุน ระดับความเสี่ยง กระบวนการประเมินความเสี่ยง และความ เพียงพอของเงินกองทุนของธนาคาร เพื่อให้ผู้มีส่วน ได้เสียสามารถใช่ข้อมูลดังกล่าวในการ ประเมินความเสี่ยงของธนาคาร

สำหรับในประเทศไทยนั้นทางธนาคารแห่งประเทศไทยมีกำหนดเริ่มบังคับใช้เกณฑ์ Basel III ตาม ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 ซึ่งสำหรับการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของ Basel III เมื่อเทียบกับมาตรฐานในปัจจุบัน (Basel II) สามารถสรุปและจัดกลุ่มการเปลี่ยนแปลงได้ 3 ประเภทหลัก คือ การปรับปรุงวิธีคำนวณและเพิ่มความเข้มงวดของเงินกองทุน กำหนดอัตราส่วนใหม่ด้านสภาพคล่อง เพื่อให้มั่นใจว่าธนาคารพาณิชย์มีการดำรงสภาพคล่องเพียงพอและสร้างความมั่นใจต่อระบบสถาบันการเงิน ตลอดจนการกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุน เพื่อเทียบกับปริมาณธุรกิจของสถาบันการเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งทำให้สามารถดูแลและบริหารจัดการความเสี่ยงได้ครอบคลุมมากกว่าเดิม และในระยะยาวการบังคับใช้ มาตรฐาน Basel III จะส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงและเสถียรภาพของ ระบบธนาคารพาณิชย์ไทย อันน่าจะมีส่วนสนับสนุนอันดับความน่าเชื่อถือ

2.2 การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

2.2.1 ความเป็นมาของการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือบริหารจัดการที่สำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ จากความไม่แน่นอนของสภาวะเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางธุรกิจในด้านการเข้าสู่ยุคดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ส่งผลให้ความเสี่ยงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การบริหารความเสี่ยงถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้องค์กรธุรกิจเกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่า การดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ และปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ต้องรับผิดชอบในการสร้างระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งต้องเปิดเผยตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อสาธารณชนในรายงานประจำปี ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงองค์กรจึงสามารถสะท้อนถึงนโยบายการบริหารจัดการและการกำกับดูแลกิจการของแต่ละองค์กร หากฝ่ายบริหารตระหนักถึงความสำคัญและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์กร ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้วย โดยส่วนใหญ่แนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่องค์กรส่วนใหญ่เลือกใช้นั้นเป็นแนวทางของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งถือเป็นกรอบแนวคิดที่อ้างอิง

ได้อย่างเป็นสากล ส่วนในทางของธนาคารการบริหารความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน โดยได้มีการกำหนดแนวทางในการบริหารความเสี่ยงแต่ละด้านเพื่อให้แน่ใจได้ว่าธนาคารมีกลไกกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ในช่วงที่ผ่านมาธนาคารได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยความเสี่ยงสำคัญ ที่อาจมีผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจการเงินและนำมาปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ตลอดจนกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้ระบบการบริหารความเสี่ยงของธนาคารมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานเทียบเคียงระดับสากล และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ Basel

ธนาคารพาณิชย์ถือเป็นสถาบันการเงินที่ประชาชนเลือกนำเงินไปลงทุนหรือฝากไว้โดยคิดว่าเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำที่สุด แต่ในอดีตการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินได้ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต้องล้มละลายเป็นจำนวนมากการดำเนินธุรกิจธนาคารจึงต้องมีการควบคุมและกำกับดูแลอย่างเข้มงวดจากผู้กำกับดูแล (Regulator) ผู้กำกับดูแลไม่เพียงควบคุมและดูแลความเสี่ยงของธนาคาร แต่ยังเป็นผู้สร้างระบบตาข่ายป้องกันภัยทางการเงิน (Safety net) ให้กับระบบทั้งก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ โดยระบบการควบคุมความเสี่ยงก่อนการเกิดวิกฤตที่ผู้กำกับดูแล นำมาใช้คือ Basel ซึ่งเป็นมาตรการที่คอยควบคุมความเสี่ยงของธนาคารผ่านมาตรการต่างๆ เช่น การดำรงเงินกองทุนตามสินทรัพย์เสี่ยง และระบบการควบคุมความเสี่ยงหลังการเกิดวิกฤตการณ์ที่หลายประเทศทั่วโลกนำมาใช้คือ ระบบการประกันเงินฝาก (Deposit insurance) ที่จะรับประกันเงินฝากของผู้ฝากเงินเมื่อธนาคารเกิดการล้มละลาย แต่ก่อนการล้มละลายของธนาคารการประกันเงินฝากจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฝากเงินทำให้ผู้ฝากเงินไม่ตื่นตระหนักและไปถอนเงินออกจากธนาคารเมื่อได้รับข่าวสารร้าย (Bank run) ซึ่งเหตุการณ์นี้อาจก่อให้เกิดการขาดสภาพคล่องในธนาคารและเป็นสาเหตุของการล้มละลายได้ โดยวงเงินการรับประกันและการเก็บค่าพรีเมี่ยมจากธนาคารนั้นมีจำนวนต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความจำเป็นของสถาบันการเงินในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจทางการเงินมากขึ้น แต่การดำเนินธุรกิจในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้นหากไม่มีการกำกับดูแลอย่างเหมาะสมก็อาจส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความเสี่ยงมากขึ้นจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน ดังนั้นในปี พ.ศ.2549 ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีการออกแนวนโยบายการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินเริ่มทดลองถือปฏิบัติ โดยยังไม่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย ต่อมาเมื่อมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินในพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่นำเรื่องหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่มเพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และได้มีการปรับปรุงให้กลุ่มธุรกิจทางการเงินดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel III

เพื่อการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจสำหรับบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจศูนย์ฝึกอบรมซึ่งเป็นธุรกิจสนับสนุนการปรับปรุงตัวอย่างการคำนวณกองทุนและถ้อยคำต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel III รวมถึงการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของบริษัทเงินทุน และกลุ่มธุรกิจทางการเงินของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ให้สอดคล้องและอ้างอิงหลักเกณฑ์ในระดับ Solo Basis

ในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีการดำเนินธุรกิจในขอบเขตที่เหมาะสมและมีความมั่นคง อันจะช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้แก่ระบบสถาบันการเงินโดยรวม และเพื่อให้การกำกับดูแลสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินในประเทศไทยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังนั้น การกำหนดให้มีเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของสถาบันการเงินตามหลักการ Solo Basis เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงนำหลักการในเรื่องของการดำรงเงินกองทุนภายใต้หลักการของ Basel มาบังคับใช้กับการดำรงเงินกองทุนของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Consolidated basis) (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2561) ซึ่งในรูปแบบที่สำคัญที่สุดของสิ่งเหล่านี้แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธนาคารและ บริษัท อื่น ๆ ในอุตสาหกรรมบริการทางการเงินการเพิ่มความหลากหลายในประเภทของคู่สัญญา (จากบุคคลสู่รัฐบาลที่มีอำนาจสูงสุด) และความหลากหลายที่เพิ่มมากขึ้นในรูปแบบของข้อผูกพัน (จากสินเชื่อรถยนต์ไปจนถึงตราสารอนุพันธ์ที่ซับซ้อนการทำธุรกรรม) ชี้ให้เห็นว่าการจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงโดยรวมที่ดำเนินการโดย บริษัท ในอุตสาหกรรมบริการทางการเงิน (Fatemi and Fooladi 2006)

2.2.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ทำให้วัตถุประสงค์ขององค์กร ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงขององค์กรธุรกิจมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงขึ้นได้ เนื่องจากองค์กรต้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ จากการตัดสินใจหรือแผนงานที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า การให้ความสำคัญในการศึกษาถึงความเสี่ยง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารองค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป และการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์การ เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์การยอมรับได้ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุ

วัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2562) ซึ่งในส่วนของธนาคารพาณิชย์ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงของธนาคารประกอบด้วย การระบุความเสี่ยงสำคัญซึ่งจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคาร การประเมินความเสี่ยงแต่ละประเภท การติดตามและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ภายในระดับที่เหมาะสม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) ซึ่งจากงานวิจัยของ Koch and Fairly, 1993 กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในการบริหารที่เฉพาะเจาะจงในการบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการบริหารวางแผนการจัดการองค์กร การอำนวยการ การควบคุมต้นเหตุและกิจกรรมการวางแผนองค์กรให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงว่าเป็นกระบวนการจัดการความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การค้นหาความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดการกับความเสี่ยง และการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง (Wilson and Tingle 1999) ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของความเสี่ยงไว้อย่างมากมายและแตกต่างกัน

การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management) หมายถึง การกำหนดกิจกรรมการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

ตามแนวคิดของ COSO ERM 2004 หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และวางแผนองค์กรในทุกระดับ โดยได้รับการออกแบบ ให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กร และการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้ความเสี่ยง (Risk)

ตามนิยามของ COSO ERM 2017 หมายถึง ความเป็นไปได้ ของเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตแล้วส่งผลต่อการบรรลุกลยุทธ์ และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ซึ่งถ้าวัตถุประสงค์ทางธุรกิจถูกตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานที่ต่างจากความเป็นจริงมาก ความเสี่ยงที่องค์กรต้องเผชิญก็จะสูงขึ้น ความเสี่ยงมี 3 ความหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เหตุการณ์ (Event) คือ เหตุการณ์ทั่วไปที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งถ้าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปในทางบวกเรียกว่าโอกาส เช่น นโยบายการลดอัตราภาษีของกรมสรรพากร นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นต้น หรือเหตุการณ์ที่เป็นไปในทางลบที่ เรียกว่า ความเสี่ยง เช่น ความเสียหายจากภัยธรรมชาติการมีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด ซึ่งการพิจารณาเหตุการณ์ควรพิจารณาทั้งความเสี่ยงและโอกาสเพื่อรวบรวมข้อมูลให้คลอบคลุมเพราะเหตุการณ์ที่ไม่ได้ระบุจะไม่ถูกนำไปบริหารจัดการซึ่งอาจทำให้องค์กรได้รับความเสียหายได้

2. ความไม่แน่นอน (Uncertainty) คือ สถานการณ์ในอนาคตที่ไม่สามารถรู้ได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือเกิดขึ้นอย่างไรการคาดคะเนสถานการณ์ควรคาดคะเนสถานการณ์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับกิจการ

3. ความรุนแรง (Severity) คือ การประเมินว่าสถานการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดและถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบกับกิจการรุนแรงระดับไหน เพื่อกำหนดมาตรการ ในการรับมือกับปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม (COSO ERM 2017) การบริหารความเสี่ยงองค์กร

ตามแนวคิด ของ COSO ERM 2017 หมายถึง วัฒนธรรม ความสามารถและการปฏิบัติบูรณาการร่วมกับการกำหนดกลยุทธ์และผลการดำเนินงานที่องค์กรต่างๆ ต้องใช้ในการบริหารจัดการกับความเสี่ยง เพื่อสร้างดำรงอยู่และตระหนักถึงการเพิ่มคุณค่า

โดยสรุปจะเห็นว่าจากงานวิจัยและการศึกษาที่ผ่านมาจะพบว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นโอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนอาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบให้กับองค์กรในการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2.1 ความหมายของความเสี่ยง

นักวิจัย	ความหมาย
ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561)	ความเสี่ยงที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2561)	ความเสี่ยงไว้ว่าโอกาส/เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน หรือสิ่งที่ทำให้แผนงานหรือการดำเนินงานอยู่ ณ ปัจจุบันไม่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อองค์กรในที่สุดทั้งในแง่ของผลกระทบที่เป็นตัวเงินได้หรือผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณะและชื่อเสียงองค์กร
Poteet (1983)	การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่โดยตรงขององค์กรที่จะต้องป้องกันการสูญเสียและควบคุมค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบจากการสูญเสีย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิจัย	ความหมาย
Chassie (1987)	การบริหารความเสี่ยงระบบในการทำนายความผิดพลาดและการคงไว้ซึ่งทักษะ เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการขจัดความผิดพลาด นอกจากนี้ยังต้องเตรียมพร้อมต่ออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยที่เป้าหมายของโปรแกรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับการปกป้องฐานะทางด้านการเงินขององค์กร
Wilson and Tingle (1999)	การบริหารความเสี่ยงว่าเป็นกระบวนการจัดการความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การค้นหาความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดการกับความเสี่ยง และการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง
Vaughan (1997)	กำหนดการบริหารความเสี่ยงเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่บริสุทธิ์โดยการคาดการณ์ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญและการออกแบบและการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อลดการสูญเสียที่เกิดขึ้น
Gray and Larson (2006)	กระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 4 ขั้นตอนคือ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การรับมือกับความเสี่ยง และการควบคุมความเสี่ยง
Khan and Ahmed (2001)	การจัดการความเสี่ยงเป็นระบบที่ครอบคลุมซึ่งรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมการประเมิน การวัดความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและการตรวจสอบกระบวนการและการจัดให้มีการควบคุมภายในที่เพียงพอ
Van Greuning and Iqbal (2008)	การบริหารความเสี่ยงคือการระบุปริมาณและการติดตามความเสี่ยงรวมถึงความเสี่ยงด้านการเงินและการธนาคารเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงคือการควบคุมความเสี่ยงการควบคุมเป็นไปได้เมื่อมีการประเมินความเสี่ยงทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

นักวิจัย	ความหมาย
Zakaria (2017)	ความเสี่ยงในองค์กรธนาคารหมายถึงความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในผลกระทบต่อการทำกำไรที่สามารถก่อให้เกิดการสูญเสียทันที

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงของธนาคารสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยตามรูปแบบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของธนาคาร ซึ่งเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่ธนาคารสามารถควบคุมได้จากการดำเนินงานหรือการป้องกันความเสี่ยง แต่ปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจการขาดความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินและตื่นตระหนักจากข่าวสารร้ายจนเกิดการถอนเงินออกจากธนาคารจำนวนมาก อาจนำไปสู่การล้มละลายของธนาคารได้เช่นกันจากปัจจัยความเสี่ยงภายในของธนาคาร

2.2.3 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร

การบริหารความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยป้องกันรักษาและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ท่ามกลางกระแสการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่รุนแรงและรวดเร็วการมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลจะสะท้อนถึงการบริหารจัดการที่ดี มีจริยธรรม ในการดำเนินธุรกิจ และมีความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ธนาคารเติบโตได้อย่างมั่นคง ธนาคารเป็นสถาบันการเงินชั้นนำของประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดโครงสร้าง นโยบาย และแนวทางการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ตามกรอบข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย และตามแนวทางของ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งเป็นกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงองค์กรเชิงบูรณาการตามหลักสากล โดยมีหลักการสำคัญ คือ การเชื่อมโยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้ากับแผนกลยุทธ์และโอกาสทางธุรกิจของธนาคาร ซึ่งช่วยบูรณาการการบริหารและจัดการความเสี่ยงครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยธนาคารได้จัดทำแผนภูมิความเสี่ยงเพื่อระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อธนาคารทั้งทางลบและทางบวกกำหนดดัชนีชี้วัดความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับความเสี่ยงที่ทนได้ที่ครอบคลุมทุกปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของความเสี่ยง เพื่อติดตามผลการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดทั้งยังสามารถระบุถึงสาเหตุของความ

เสี่ยงที่แท้จริงเพื่อหามาตรการจัดการและแนวทางการป้องกันก่อนที่จะเกิดความเสียหายขึ้นกับธนาคารที่อาจจะส่งผลต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร โดยสายงานบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการธนาคารอย่างต่อเนื่องทำให้ธนาคารสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน

2.2.4 กระบวนการบริหารความเสี่ยง

ในการบริหารความเสี่ยงนั้น จะต้องมีการประเมินถึงโอกาสของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น เช่น ความผิดพลาดที่เกิดจากเวลา ต้นทุน หรือเทคโนโลยี เป็นหลักสำคัญในการที่จะนำมาใช้ในการวางแผน การเริ่มต้นโครงการ และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงต้องมีการออกแบบกระบวนการที่เหมาะสมก่อนที่จะดำเนินการจริง ซึ่งสอดคล้องกับ อุษณา ภัทรมนตรี (2545) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk management process) มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective setting) เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วนการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร ควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้สำหรับในระดับแผนกหรือระดับฝ่าย การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อให้วัตถุประสงค์ในภาพรวมบรรลุ เป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์คำนึงถึงหลัก SMART คือ มีความชัดเจน (Specific) สามารถวัดได้ (Measurable) สามารถปฏิบัติได้ (Achievable) มีความสมเหตุสมผล (Reasonable) และอยู่ในเงื่อนเวลาที่กำหนด (Time constrained)

2. การระบุความเสี่ยง (Risk identification) เป็นการค้นหาว่ามีความเสี่ยงใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรโดยดูจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยปกติการระบุความเสี่ยงจะดูจากประวัติการเกิดเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ความเสี่ยงด้านโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ (Governance structure risk) ความเสี่ยงด้านโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากโครงสร้างขององค์กรกลยุทธ์การดำเนินงานผู้บริหารที่ไม่มีศักยภาพในการบริหารงาน และ หรือ ไม่มีอุดมการณ์ และหรือไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อธุรกิจและความน่าเชื่อถือขององค์กร

2.2 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อรายได้ หรือการดำรงอยู่

ของกิจการขาดการส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และไม่มีการจัดโครงสร้างพื้นฐานภายในที่เหมาะสำหรับการนำไปปฏิบัติ เช่น การจัดองค์กร บุคลากร งบประมาณ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจและจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk) ความเสี่ยงด้านเครดิตคือ โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงไว้ เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้หรือคู่ค้าอื่นขององค์กรไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาทำให้องค์กรไม่ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนและช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งก่อให้เกิดหนี้ค้างชา ระเกินกำหนดเวลาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือหนี้สูญรวมทั้งส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดและรายได้ขององค์กร ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญมากเพราะเกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อที่เป็นธุรกรรมหลักขององค์กร

2.4 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุนที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้ขององค์กร ความเสี่ยงด้านตลาด จึงแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ ได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของรายการสินทรัพย์ หนี้สินและรายการนอกงบดุลทั้งหมด ที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate sensitive items) ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ย มูลค่าตลาดของรายการเพื่อค้า (Trading account) ยังรวมถึงความเสี่ยงจากการลงทุนและการเสียโอกาสในการลงทุน เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่า และความเสี่ยงจากราคา (Price risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ ได้รับผลกระทบในทางลบ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุนทำให้มูลค่าของเงินลงทุนเพื่อค้าและเผื่อขาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำกำไรของลดลง

2.5 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หมายถึง

ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่องค์กรไม่สามารถชำระหนี้สิน และภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนดเนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอหรือสามารถจัดหาเงินทุนได้ แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.6 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational risk) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ คือ ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจากการขาดการกา กับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และการขาดการควบคุมที่ดีโดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายในคน ระบบงานหรือเหตุการณ์ภายนอก และส่งผลกระทบต่อรายได้ ทั้งนี้ไม่นับรวมความเสี่ยงด้านกล

ยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ซึ่งความไม่เพียงพอหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย ข้างต้นเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการขึ้นได้ เช่น การทุจริตความไม่เพียงพอหรือความไม่ถูกต้องของข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การหยุดชะงักหรือการขัดข้องของระบบคอมพิวเตอร์ การก่อวินาศภัยหรือภัยธรรมชาติ เป็นต้น และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการดา เนินงานได้ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการแบ่งได้ดังนี้

2.6.1 ความเสี่ยงจากการทุจริต ความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายในเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกิดจากการทุจริตดังกล่าวตกแก่พวกพ้องของตนเอง เช่น การปลอมแปลงเช็ค การปลอมแปลงเอกสาร การยักยอกหรือการรับสินบน เป็นต้น ความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายนอก เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตของบุคลากรภายนอกองค์กร แต่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงต่อองค์กร เช่น การปลอมแปลงเช็คการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน การฉ้อโกง เป็นต้น

2.6.2 ความเสี่ยงด้านบุคลากร เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจ้างงานที่ไม่เหมาะสมการจ่ายค่าตอบแทน หรือการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างไม่เป็นธรรมซึ่งอาจก่อให้เกิดการฟ้องร้อง การลาออก การหยุดงานประท้วง หรือการทา งานอย่างเฉื่อยชาล่าช้าได้และการสรรหาบุคลากร ซึ่งอาจมีความรู้ความสามารถ หรือมีคุณสมบัติไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยัง

รวมถึงความปลอดภัยในสถานที่ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และการควบคุมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่เพียงพอจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงาน อันเนื่องมาจากโรคภัย หรือได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานได้

2.6.3 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของทรัพย์สิน เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินขององค์กร อันเนื่องมาจากอุบัติภัยต่างๆ เช่น อุบัติเหตุ อัคคีภัย ภัยธรรมชาติการทำลายทรัพย์สิน การจลาจล การก่อความไม่สงบทางการเมือง การก่อวินาศภัย เป็นต้น เกิดขึ้นจากความผิดพลาดวิธีปฏิบัติงาน (Methodology) ความผิดพลาดของระบบการปฏิบัติงานหรือความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร และพนักงานจากการจ้างงานภายนอก เช่น การนา เข้าข้อมูลผิดพลาดการประเมินมูลค่าหลักประกันไม่ถูกต้อง การไม่ปฏิบัติตามสัญญาการจ้างงานตามสัญญาจ้างงานจากภายนอก การขาดความรู้ความความเข้าใจในการปฏิบัติงานและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ของพนักงานในการทำงานที่ไม่เหมาะสมรวมถึงการจัดทำนิติกรรมสัญญาและเอกสารทางกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เป็นต้น

2.6.4 ความเสี่ยงจากลูกค้า ผลิตภัณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการดา เนินธุรกิจเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ กระบวนการออกผลิตภัณฑ์ และการเข้าถึง

ข้อมูลลูกค้าที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่ทางการกำหนด เช่น การทำ
ธุรกรรมที่ละเมิดกฎหมายการดำเนินธุรกรรมที่ได้รับอนุญาตการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และการนำข้อมูลความลับของลูกค้าไปหาผลประโยชน์ เป็นต้น

ซึ่งจากงานวิจัยของ Wilson and Tingle (1999) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การค้นหาความเสี่ยง (Risk identification) หมายถึง การค้นหาปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงกับผู้ใช้บริการที่มีผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมรวมทั้งด้านจิตวิญญาณ โดยการค้นหานั้นสามารถที่จะหาข้อมูลได้จากคำร้องเรียนจากผู้ใช้บริการการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงาน การทำรายงานอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นการออกแบบสอบถาม การศึกษาจากเอกสารและตำราต่าง ๆ เป็นต้น 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ความถี่ความรุนแรงและความสำคัญของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความถี่และรุนแรงมากน้อยเพียงใด 3) วิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk treatment) หมายถึง การหากลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้จัดการความเสี่ยงนั้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร 4) การประเมินผล (Risk evaluation) หมายถึง การประ เมินผลการจัดการความเสี่ยงว่าสามารถลดอุบัติการณ์หรือความเสี่ยงได้หรือไม่ โดยศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย้อนหลังเพื่อดูผลสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงตลอดจนพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดยังคงอยู่เพื่อปรับมาตรการป้องกันหรือลดความเสี่ยงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับหน่วยงาน และจากงานวิจัยของ Gray and Larson (2006) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง (Risk identification) เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานแต่ละช่วงของแผนหรือโครงการ สมาชิกในทีมต้องระดมสมองหรือค้นหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) เป็นการประเมินในรูปของเหตุการณ์ที่ไม่ปรารถนาที่อาจเกิดขึ้นความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดขึ้นเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร และจะไปกระทบกับส่วนอื่นๆ ของแผนงาน โครงการหรือไม่ ขั้นตอนที่ 3 การรับมือกับความเสี่ยง (Risk response development) เป็นการตัดสินใจว่าจะรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งจะทำได้โดยทำให้เบาบางลง หรือการลบเลี่ยง หรือการส่งต่อหรือการแบ่งปันหรือคงไว้เหมือนเดิมและขั้นตอนที่ 4 การควบคุมความเสี่ยง (Risk response control) เป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหารความเสี่ยงคือการควบคุมความเสี่ยงโดยการวางแผนกลยุทธ์การดา เนินงานและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

2.2.5 ประเภทการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร

ธนาคารมุ่งที่จะใช้หลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล เพื่อให้ธนาคารมีผลประกอบการทางการเงินที่มั่นคงน่าเชื่อถือ และยั่งยืนการประกอบธุรกิจธนาคารต้องเผชิญกับความเสี่ยง หลักๆ 5 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความ เสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ธนาคารมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การวัดความเสี่ยง การกำกับติดตามความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงด้วยระบบการบริหารความเสี่ยงที่แข็งแกร่ง โดยมีหลักการที่ว่าผลตอบแทนต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ธนาคารรับได้ คณะกรรมการธนาคารได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Committee : RMC) โดยมีคณะกรรมการย่อยอีก 3 คณะที่พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านต่างๆ ได้แก่ Credit Risk Committee รับผิดชอบเรื่องที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิต Operational Risk Committee รับผิดชอบเรื่องที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และ Basel Steering Committee กำกับดูแลเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ Basel ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยผู้มีความรู้และประสบการณ์ ทำหน้าที่ทบทวนและเสนอแนะนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้คณะกรรมการธนาคารพิจารณารวมทั้งกำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลในด้านนี้ เพื่อให้ความเสี่ยงด้านต่างๆ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมีกระบวนการพิจารณาตัดสินใจที่โปร่งใส ทั้งนี้ธนาคารมีสายบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่พัฒนาและดำเนินการตามนโยบาย กลยุทธ์ และวิธีปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงภายในธนาคารที่เหมาะสม สายบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการย่อยภายใต้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อตลอดจนช่วยฝ่ายจัดการในการบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ สายบริหารความเสี่ยงเป็นหน่วยงานอิสระจากหน่วยงานธุรกิจอื่นๆ ที่มีธุรกรรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง

ประเภทการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ธุรกิจของธนาคารโดยรวม ประกอบด้วยการทำธุรกรรม และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับลูกค้าและคู่ค้า ความเสี่ยงที่สำคัญของธนาคารจำแนกออกได้ 6 ประเภทคือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk)

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้แบ่งประเภทความเสี่ยงหลักไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเครดิต ด้านการตลาด ด้านการปฏิบัติการ โดยรายละเอียดดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

1. ความเสี่ยงด้านเครดิต หมายความว่า ความเสี่ยงที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชาระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้กับบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้ ทาให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินในฐานะเจ้าหนี้เกิดความเสียหาย

2. ความเสี่ยงด้านตลาด หมายความว่า ความเสี่ยงที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของฐานะทั้งที่อยู่ในงบดุลและนอกงบดุลที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยและราคาตราสารทุนอาจเกิดจากปัจจัยตลาดทั่วไป (General market risk) และ หรือ ปัจจัยเฉพาะของผู้ออกตราสารนั้น (Specific risk)

3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายความว่า ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความไม่เพียงพอหรือความบกพร่องของกระบวนการภายใน บุคลากร และระบบงานของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน หรือจากเหตุการณ์ภายนอกกลุ่มธุรกิจทางการเงิน รวมถึง ความเสี่ยงด้านกฎหมาย (เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง ถูกดาเนินคดีตามกฎหมาย หรือถูกทางการเปรียบเทียบปรับ รวมทั้ง ความเสี่ยงจากความเสียหายที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความนอกศาล) แต่ไม่รวมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational risk)

จากงานวิจัย Saunders and Cornett (2014) ความเสี่ยงของธนาคารสามารถจำแนกได้เป็นความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนความเสี่ยงรายประเทศ ความเสี่ยงด้านตลาดความเสี่ยงจากธุรกรรมนอกงบดุล ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงต่อการล้มละลาย

1. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest rate risk) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่อธนาคารมีสินทรัพย์และหนี้สินที่จะครบกำหนดอายุไม่ตรงกัน โดยหากธนาคารมีหนี้สินที่จะครบกำหนดอายุสั้นกว่าสินทรัพย์จะเกิดความเสี่ยงในด้านการจัดหาเงินทุนครั้งใหม่ (Refinancing risk) เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นและหากธนาคารมีสินทรัพย์ที่จะครบกำหนดอายุสั้นกว่าหนี้สิน จะเกิดความเสี่ยงด้านการลงทุนซ้ำ (Reinvestment risk) เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลงแต่ Refinancing risk และ Reinvestment risk จะเกิดขึ้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงหรือธนาคารกำลังเผชิญความเสี่ยงด้านตลาดด้วยอีกทั้งเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นหาก

ธนาคารมีสินทรัพย์ที่มีอายุครบกำหนดยาวกว่าหนี้สิน มูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์จะถูกลดมูลค่าลงมากกว่าหนี้สิน

2. ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต หมายถึง ความเสี่ยงที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของ ธนาคารไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อการลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้หรือเต็มจำนวนกับธนาคารได้ เป็นต้น

3. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หมายถึง ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหนี้สินของธนาคารอย่างฉับพลัน เช่น การถอนเงินที่มากกว่าปกติเนื่องจากผู้ฝากเงินขาดความเชื่อมั่นต่อธนาคารจากข่าวร้ายหรือวิกฤตการณ์ทางการเงิน เป็นต้น ทำให้ธนาคารต้องทำการกู้ยืมเพิ่มเติมหรือขายสินทรัพย์อย่างเร่งด่วนในราคาที่ต่ำกว่าราคายุติธรรมในตลาด ในสถานการณ์ปกติธนาคารจะทำการคาดการณ์ปริมาณการถอนเงินในแต่ละวันและดำรงเงินสดให้เพียงพอต่อการถอนเงิน แต่จะไม่ดำรงมากเกินไปเนื่องจากเงินสดนั้นไม่สร้างผลตอบแทนต่อธนาคาร

4. ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign exchange risk) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารที่อยู่ในสกุลเงินต่างประเทศ เช่น การมีสาขาของธนาคารในต่างประเทศการควบรวมกิจการในต่างประเทศหรือการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินในต่างประเทศ เป็นต้น

5. ความเสี่ยงรายประเทศ (Country or sovereign risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ผู้กู้ยืมเงินต่างชาติอาจไม่จ่ายคืนเงินกู้เนื่องจากการจำกัดหรือการแทรกแซงของรัฐบาลของต่างประเทศ โดยความเสี่ยงรายประเทศนี้แตกต่างจากความเสี่ยงด้านเครดิต ที่หากผู้กู้ไม่ทำการจ่ายคืนเงินกู้ ธนาคารสามารถฟ้องร้องต่อศาลในประเทศนั้นๆได้แต่ในกรณีความเสี่ยงรายประเทศ รัฐบาลอาจเข้าแทรกแซง หรือจำกัดการจ่ายคืนเงินกู้เนื่องจากเหตุผลด้านอัตราแลกเปลี่ยน หรือเหตุผลด้านการเมือง

6. ความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk) ความเสี่ยงด้านตลาด หมายถึง ความเสี่ยงที่ธนาคารอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันอันเกิดจากความ เคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ราคาตราสารทุน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ที่ธนาคารลงทุน

ตารางที่ 2.2 ประเภทของการจัดการความเสี่ยง

นักวิจัย	ประเภทความเสี่ยง					
	ด้านเครดิต (Credit risk)	ด้านการตลาด (Market risk)	ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	ด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)	ด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk)	ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)
Rosman and Rahman (2015)	✓	✓	✓	✓		✓
Masood and Fry (2012)	✓			✓		
Masood, Tafri, Rahman and Omar (2011).	✓	✓		✓		
Falkner and Hiebl (2015)			✓	✓		✓
Malim (2015)	✓			✓		

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

นักวิจัย	ประเภทความเสี่ยง					
	ด้านเครดิต (Credit risk)	ด้านการตลาด (Market risk)	ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	ด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)	ด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk)	ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)
Saunders and Cornett (2014)	✓	✓			✓	
Eccles et al. (2001)	✓	✓		✓		
Apanga and Arthur (2016)	✓					
Abdullah, Shahimi, and Ismail (2011)				✓		
Dimov and Smirnov (2019)	✓	✓		✓	✓	
MERGU and RAO (2020)				✓		

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการความเสี่ยงของธนาคารสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยตามรูปแบบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของธนาคาร ซึ่งเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่ธนาคารสามารถควบคุมได้จากการดำเนินงานหรือการป้องกันความเสี่ยง แต่ปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจการขาดความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินและตื่นตระหนกจากข่าวสารร้ายจนเกิดการถอนเงินออกจากธนาคารจำนวนมากอาจนำไปสู่การล้มละลายของธนาคารได้เช่นกันจากปัจจัยความเสี่ยงภายในของธนาคารสามารถแบ่งได้ตาม Saunders and Cornett (2014) และการควบคุมความเสี่ยงต่อการล้มละลายของธนาคารสามารถทำผ่านการดำรงเงินกองทุน ซึ่งเป็นมาตรการที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติรวมถึงธนาคารสามารถกำหนดระดับการดำรงเงินกองทุนให้เกินจากที่ผู้กำกับดูแลกำหนดได้

2.3 ความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถชำระหนี้ หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ โดยอาจเกิดจากการประสบปัญหาทางการเงินของลูกหนี้ จากความผันผวนทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ความผิดพลาดในการบริหารจัดการของลูกหนี้ ที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ความเสี่ยงดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากการทำธุรกรรมทางการเงินโดยปกติ เช่น การให้กู้ยืม หรือให้สินเชื่อ การก่อภาระผูกพันหรือการค้ำประกัน ธุรกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้เครดิต และการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้ (Market Instrument) ที่ออกโดยองค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลหรือ ธปท. ไม่ค้ำประกันและตราสารหนี้ที่ออกโดยองค์กรเอกชน เช่น หุ้นกู้ เป็นต้น

ภายใต้นโยบายและแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต บริษัทใหญ่และบริษัทย่อยได้สร้างวัฒนธรรมทางด้านเครดิต เริ่มจากการจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้หรือคู่สัญญา หรือผู้ออกตราสารหนี้ โดยใช้แบบวิเคราะห์ความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นตามความเหมาะสมของประเภทคู่สัญญา และมอบหมายให้หน่วยงานวิเคราะห์สินเชื่อซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระเป็นผู้ประเมินความเสี่ยงด้วยแบบวิเคราะห์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้หรือคู่สัญญา วงเงินสินเชื่อหรือลงทุนที่เหมาะสม และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการให้สินเชื่อหรือก่อภาระผูกพัน รวมทั้งควบคุมสถานะความเสี่ยงทั้งในระดับภาพรวม ด้วยการกระจายความเสี่ยงทางด้านสินเชื่อไปยังแต่ละส่วนธุรกิจและกลุ่มลูกค้าต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ภายใต้ระดับเพดานความเสี่ยงที่กำหนดไว้ ตลอดจนติดตามดูแลคุณภาพสินเชื่อให้มีการจัดการอย่างเหมาะสม ดำเนินการด้วยความระมัดระวังรอบคอบ เน้นการพิจารณาศักยภาพของธุรกิจและความสามารถในการชำระหนี้คืนเป็นปัจจัยสำคัญ โดยมีหน่วยงานควบคุมความเสี่ยงเป็นหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการทำธุรกรรมด้านเครดิตให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต และมีหน่วยงานตรวจสอบรับผิดชอบในการสอบทานสินเชื่อตามแนวทางของ ธปท. เพื่อให้ผลตอบแทนสอดรับกับความเสี่ยงที่ได้รับ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีการนำเครื่องมือในการวัดผลตอบแทนหลังหักค่าความเสี่ยงต่อเงินกองทุน หรือ RAROC (Risk Adjusted Return on Capital) มาใช้ นอกจากนี้ บริษัทฯและบริษัทย่อย จัดให้มีการทดสอบภาวะวิกฤต หรือ Stress Test เพื่อคาดการณ์ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในภาวะวิกฤต ที่จะส่งผลให้ลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง หรือไม่สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา ตามสมมติฐานและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นให้มีผลกระทบต่อการทำธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมที่ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจอยู่

ความเสี่ยงด้านเครดิตเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของผู้กู้ความเสี่ยงของอุตสาหกรรมและความเสี่ยงของพอร์ตตรวจสอบความน่าเชื่อถือของอุตสาหกรรมผู้กู้ ฯลฯ เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นความเสี่ยงเริ่มต้นซึ่งตรวจสอบความไม่สามารถของอุตสาหกรรมคู่สัญญาหรือลูกค้าที่ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันในการทำธุรกรรมทางการเงินปัจจัยภายในและภายนอกทั้งสองมีผลต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของพอร์ตธนาคารปัจจัยภายในประกอบด้วยการขาดการประเมินสถานะทางการเงินของผู้กู้การกำหนดราคาความเสี่ยงที่ไม่เพียงพอการกำหนดวงเงินสินเชื่อไม่ถูกต้องเหมาะสมไม่มีการสอดส่องดูแลหลังการลงโทษสัญญาหรือนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสมไม่ได้ถูกกำหนดไว้ ฯลฯ ในขณะที่ปัจจัยภายนอกประกอบด้วยข้อ จำกัด ทางการค้าความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยความผันผวนของราคาสินค้าโภคภัณฑ์หรือตราสารทุนโครงสร้างภาษีนโยบายของรัฐบาลระบบการเมืองเป็นต้น (Khan and Islam, 2018)

2.3.1 ความหมายของความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกค้าหรือคู่สัญญาไม่ยินยอมหรือไม่สามารถปฏิบัติตามภาระหรือพันธะที่มีต่อธนาคารตามที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้หรือสัญญาผูกพันอื่นๆ ความเสี่ยงด้านเครดิตอาจส่งผลให้คุณภาพของสินเชื่อธนาคารด้อยลง ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรและระดับเงินกองทุนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้นโดยรายได้ที่ ได้รับจะต้องสอดคล้องและคุ้มค่ากับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ภายใต้นโยบายบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ธนาคารได้จัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเทคนิคการวัดความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยง ตลอดจนมีการตรวจสอบและกลไกในการถ่วงดุลผ่านการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจนระหว่างผู้ทำหน้าที่ด้านการตลาดผู้วิเคราะห์สินเชื่อ ผู้ประเมินสินเชื่อ ผู้อนุมัติสินเชื่อ และผู้บริหารจัดการความเสี่ยง

ตารางที่ 2.3 ความหมายของความเสี่ยงด้านเครดิต

นักวิจัย	ความหมาย
ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561)	ความเสี่ยงที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินอาจได้รับความเสียหาย เนื่องจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้กับบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้ทำให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินในฐานะเจ้าหนี้เกิดความเสียหาย
Apanga, Appiah and Arthur, (2016)	โอกาสที่ผู้กู้ของธนาคารจะไม่ปฏิบัติตามภาระผูกพันตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้
Saunder sand Cornett (2014)	ความเสี่ยงที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของธนาคารไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้หรือเต็มจำนวนกับธนาคารได้ เป็นต้น
Gieseche, 2004	ความเสี่ยงด้านสินเชื่อเป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดที่ธนาคารต้องเผชิญ และความสำเร็จของธุรกิจขึ้นอยู่กับการวัดที่แม่นยำและการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในระดับที่สูงกว่าความเสี่ยงอื่น ๆ

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า โอกาสที่จะเกิดการสูญเสียหรือการขาดทุนอันเนื่องมาจากการที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ของตนได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้สินรูปแบบใด ส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตนั้น คือการรับมือและลดความเสี่ยงที่กล่าวข้างต้นนั้น ให้ต่ำที่สุดโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจทั้งด้านทุนของธนาคารและเงินสำรองประกันความเสี่ยงด้านเงินกู้ ซึ่งเป็นความท้าทายและเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินงานสำหรับสถาบันการเงินทั่วโลกมาช้านาน

2.3.2 การจัดระดับความเสี่ยงด้านเครดิต

ระดับความเสี่ยง

ต่ำ ฐานะความเสี่ยง (risk exposure) ทั้งในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รายได้หรือเงินกองทุนอยู่ในระดับต่ำ โครงสร้างสินเชื่อและปริมาณการให้สินเชื่อเป็นไปอย่างระมัดระวัง ปริมาณรายการที่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรฐานการให้สินเชื่อที่พึงปฏิบัติหรือรายการที่มีการอนุมัติเกินอำนาจ ก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับต่ำ พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนมีการกระจายความเสี่ยงที่ดีทั้งในแง่ของอันดับของความน่าลงทุนและพฤติกรรมการพึ่งพาเงินกู้ยืมของลูกหนี้ คู่สัญญา/ผู้ออกตราสารโดยเฉลี่ยที่สถาบันการเงินนำเงินไปลงทุนได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางเครดิตที่ดี ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจอยู่ในตลาดและอุตสาหกรรมที่มีความมั่นคง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายจากการกระจุกตัวอยู่ในระดับต่ำ พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุน มีความอ่อนไหวเพียงเล็กน้อยต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การแข่งขัน นโยบายของทางการและเทคโนโลยีความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายเนื่องจากกิจการในเครือหรือกิจการที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำและผลตอบแทนที่ได้รับสามารถชดเชยกับความเสี่ยงที่มีอยู่ การขยายตัวของพอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนอยู่ในระดับที่ไม่น่าเป็นห่วง สัดส่วนของสินเชื่อที่มีปัญหาต่อเงินกองทุนอยู่ในระดับต่ำ และสามารถแก้ไขได้ภายใต้การดำเนินงานตามปกติ สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีปริมาณต่ำและมีแนวโน้มลดลง มีความเข้มงวดในการจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองหลักประกันมีสภาพคล่องสูงและมีมูลค่าที่ไม่ผันผวนไปตามการเปลี่ยนแปลงของภาวะตลาด ความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อเงินสำรองที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจต้องกันเงินสำรองเพิ่มเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนต่อรายได้

ปานกลาง ฐานะความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รายได้หรือเงินกองทุนอยู่ในระดับที่ไม่มี นัยสำคัญ โครงสร้างสินเชื่อและปริมาณการให้สินเชื่อเป็นไปในลักษณะที่ยอมรับได้ อาจมีการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการให้สินเชื่อที่พึงปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ทำให้เกิดความเสี่ยงที่ซับซ้อน พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนบางส่วนอาจได้รับการจัดอันดับ “ไม่น่าลงทุน” หรือมีลูกหนี้ที่พึ่งพาการกู้ยืมเงินเป็นหลัก แต่ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจอยู่ในตลาดและอุตสาหกรรมที่มีความผันผวนต่ำ คู่สัญญา/ผู้ออกตราสารอาจไม่ได้รับการจัดอันดับที่ดี แต่โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีการกระจุกตัวของสินเชื่อที่มีนัยสำคัญ พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนอาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การแข่งขัน นโยบายของทางการและเทคโนโลยี มีความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายเนื่องจากกิจการในเครือหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีนัยสำคัญ ผลตอบแทนที่ได้รับสามารถชดเชยความเสี่ยงที่มีอยู่อาจมีการขยายตัวของพอร์ตในบางผลิตภัณฑ์หรือบางภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมเป็นพิเศษโดยมีแผนงานรองรับอย่างสอดคล้องและ

สมเหตุสมผล ปริมาณของสินเชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับจำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับเงินกองทุน สามารถแก้ไขสินเชื่อที่มีปัญหาได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ระดับของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อยู่ในเกณฑ์โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมและมีแนวโน้มลดลง การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย หลักประกันมีสภาพคล่องปานกลางและมีมูลค่าเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะตลาด ความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่มีผลกระทบต่อเงินสำรอง หรืออาจกระทบโดยไม่มีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนต่อรายได้

สูง ฐานะความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รายได้หรือเงินกองทุนอยู่ในระดับที่มี นัยสำคัญ มีการให้สินเชื่อในเชิงรุก มีการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการให้สินเชื่อที่พึงปฏิบัติเป็นปริมาณสูง พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนส่วนใหญ่ได้รับการจัดอันดับ “ไม่น่าลงทุน” หรือเป็นลูกหนี้ที่พึ่งพาการกู้ยืมเงินอยู่ในระดับสูง หรือเป็นลูกหนี้ดำเนินธุรกิจอยู่ในตลาดและอุตสาหกรรมที่มีความผันผวนสูง คู่สัญญา/ผู้ออกตราสารโดยเฉลี่ยไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ มีการกระจุกตัวของสินเชื่ออย่างมีนัยสำคัญ พอร์ตสินเชื่อและเงินลงทุนได้รับผลกระทบที่มีนัยสำคัญจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การแข่งขัน นโยบายของทางการและเทคโนโลยี ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายเนื่องจากธุรกิจในเครือหรือกิจการที่เกี่ยวข้องอาจมีนัยสำคัญ ผลตอบแทนที่ได้รับอาจไม่เพียงพอที่จะชดเชยความเสี่ยงที่มีอยู่การขยายตัวของพอร์ตทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์หรือภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมอยู่ในเชิงรุก ปริมาณสินเชื่อที่มีปัญหามีอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเงินกองทุน และอาจต้องขยายเวลาในการแก้ไข และ/หรือมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในปริมาณมาก การจัดชั้นสินทรัพย์และ การกันเงินสำรองไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย หลักประกันมีสภาพคล่องต่ำและมูลค่ามีความผันผวนตามภาวะตลาดสูง ความเสียหาย ที่เกิดขึ้นอาจส่งผลให้เงินสำรองที่มีในปัจจุบันลดลงเป็นจำนวนมาก และต้องกันเงินสำรองเพิ่ม อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนต่อรายได้

การจัดการความเสี่ยง

ดี สถาบันการเงินมีนโยบายสินเชื่อที่กำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุดที่ยอมรับได้และความ รับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน นโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านสินเชื่อได้รับการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงินและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง มีความสมดุลระหว่างการขยายตลาดและการวิเคราะห์สินเชื่อ กระบวนการอนุมัติสินเชื่ออยู่ในลักษณะที่เข้าใจได้ง่ายและมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การวิเคราะห์สินเชื่อมีความละเอียดรอบคอบและการติดตามสถานะของสินเชื่อเป็นไปอย่างทันต่อเวลา ระบบการวัดและควบคุมความเสี่ยง จัดทำขึ้นอย่างสมบูรณ์และช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้ตัดสินใจดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในกรณีที่คุณภาพของสินทรัพย์และภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงไป วิธีการวัดความเสี่ยงและกำหนด

เพดานความเสี่ยงมีความสมเหตุสมผลและดำเนินการโดยผู้ที่มีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ระบบและวิธีการบริหารความเสี่ยงเหมาะสมกับความซับซ้อนและขนาดขององค์กร

เครื่องมือที่ใช้วัดและบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตสามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจอย่างทันต่อเวลา เครื่องมือผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ระบบข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิตให้ข้อมูลที่เพียงพอและเป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงกับระบบบริหารความเสี่ยง มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ทันเวลา เชื่อถือได้ ช่วยในการวิเคราะห์และประเมินการปฏิบัติตามนโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ชัดเจนมีการสอบทานรายงานแสดงรายการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติโดยปกติเมื่อเกิดรายการขึ้น การจัดอันดับคุณภาพลูกหนี้มีความถูกต้องและมีการรายงานอย่างทันต่อเวลา

การปฏิบัติงานของฝ่ายปฏิบัติการสินเชื่อมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระบุและบริหารความเสี่ยงซึ่งรวมถึงความเสี่ยงจากโครงสร้างสินเชื่อและการกระจุกตัวได้ดี วิธีการกันสำรองเหมาะสมและเพียงพอ มีการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับหลักประกันโดยเคร่งครัด บุคลากรมีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและการจัดการ อัตราการลาออกของบุคลากรที่มีความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อมีคุณสมบัติเหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถาบันการเงินเป็นหลัก การควบคุมภายในมีประสิทธิผล การสอบทานสินเชื่อและการตรวจสอบภายในมีคุณภาพและมีความเป็นอิสระ พอใช้ สถาบันการเงินมีนโยบายสินเชื่อที่กำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุดที่ยอมรับได้และ ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องนโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านสินเชื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงินและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง มีความสมดุลระหว่างการขยายตลาดและการวิเคราะห์สินเชื่อกระบวนการอนุมัติสินเชื่ออยู่ในลักษณะที่เข้าใจง่าย มีการวิเคราะห์สินเชื่อและการติดตามสถานะของสินเชื่ออย่างเพียงพอ ระบบการวัดและควบคุมความเสี่ยงให้ข้อมูลที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ตัดสินใจดำเนินการกรณีที่คุณภาพของสินทรัพย์และภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงไป วิธีการวัดความเสี่ยงและกำหนดเพดานความเสี่ยงมีความสมเหตุสมผลและดำเนินการโดยผู้ที่มีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ระบบและวิธีการบริหารความเสี่ยงเพียงพอสำหรับความซับซ้อนและขนาดของสถาบันการเงินโดยอาจมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย เครื่องมือที่ใช้วัดและบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตสามารถให้ข้อมูลที่ยอมรับได้ เครื่องมือผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความเป็นปัจจุบัน ระบบข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิตมีประสิทธิภาพ สามารถใช้วิเคราะห์และประเมินการปฏิบัติตาม

นโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ มีการสอบทานรายงานแสดงรายการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติโดยปกติเป็นครั้งคราว การจัดอันดับคุณภาพลูกหนี้มีความถูกต้องและมีการรายงานอย่างทันต่อเวลาความเสี่ยงซึ่งรวมถึงความเสี่ยงจากโครงสร้างสินทรัพย์ การกระจุกตัว และการกันเงินสำรองเพียงพอที่จะรองรับความเสียหายของพอร์ตสินเชื่อ นโยบายหลักประกันมีความชัดเจนและเหมาะสม บุคลากรมีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและการจัดการตามที่จำเป็น อัตราการลาออกของบุคลากรที่สำคัญอยู่ในระดับปานกลางและควบคุมได้ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อมีคุณสมบัติเหมาะสมแต่อาจมีการปฏิบัติที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนแทนที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นหลักอยู่บ้าง การควบคุมภายในมีประสิทธิผล การตรวจสอบภายในและการสอบทานสินเชื่อมีคุณภาพและมีความเป็นอิสระ

อ่อน สถาบันการเงินมีนโยบายสินเชื่อที่ไม่ได้กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และความ รับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ไม่มีการแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและแผนกลยุทธ์ด้านสินเชื่ออย่างทั่วถึง มีการเร่งขยายตลาดมากกว่าเน้นการวิเคราะห์สินเชื่อให้รัดกุม กระบวนการอนุมัติสินเชื่อไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน การวิเคราะห์สินเชื่อและการติดตามสถานะของสินเชื่อไม่เพียงพอกับระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ ระบบการวัดและการควบคุมติดตามความเสี่ยงให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอแก่ผู้บริหารที่จะนำไปใช้ตัดสินใจดำเนินการเมื่อคุณภาพสินทรัพย์และภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงไป วิธีการวัดความเสี่ยงและกำหนดเพดานความเสี่ยงไม่สมเหตุสมผลและดำเนินการโดยผู้ที่ไม่มีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ระบบและวิธีการบริหารความเสี่ยงไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับความซับซ้อนและขนาดขององค์กร เครื่องมือที่ใช้วัดและบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตไม่สามารถให้ข้อมูลที่เพียงพอ เครื่องมือไม่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เป็นอิสระ และไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบัน ระบบข้อมูลสินเชื่อมีข้อบกพร่อง ไม่สามารถใช้วิเคราะห์และประเมินการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่มีการจัดทำรายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การจัดอันดับคุณภาพลูกหนี้ไม่ได้แสดงถึงคุณภาพของลูกหนี้อย่างถูกต้อง การปฏิบัติงานของฝ่ายปฏิบัติการสินเชื่อไม่มีประสิทธิผล ผู้บริหารไม่สามารถระบุและ ติดตามความเสี่ยงได้ และไม่ได้ให้ความสนใจอย่างเพียงพอต่อการกระจายความเสี่ยงการกันเงินสำรองไม่เพียงพอที่จะรองรับความเสียหายของพอร์ตสินเชื่อ ขาดนโยบายหลักประกันที่ชัดเจนและเหมาะสม บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและการจัดการ มีอัตราการลาออกสูง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อขาดคุณสมบัติที่จำเป็นและมีการปฏิบัติที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนแทนที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก การควบคุมภายในไม่มีประสิทธิภาพ การสอบทานสินเชื่อและการตรวจสอบภายในขาดประสิทธิภาพและไม่มี

ความเป็นอิสระ (ฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยงและเทคโนโลยีสารสนเทศ สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย 2561)

2.4 ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และการดำรงเงินกองทุน

ระบบการประกันเงินฝากทำให้ธนาคารเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น เพราะความไม่มีเสถียรภาพในการจัดเก็บเงินกองทุนสำหรับการประกันเงินฝาก ผู้กำกับดูแลจึงต้องหาวิธีแก้ไขปัญหานี้ โดยในงานวิจัยของ Kim and Santomero (1988) ทำการศึกษาการดำรงเงินทุนของธนาคารต่อการควบคุมความเสี่ยง พบว่าการดำรงเงินทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงในทางทฤษฎีที่ถูกต้องจะเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดสำหรับธนาคารในการดำรงสินทรัพย์และควบคุมความเสี่ยง แต่การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงอาจไม่ได้มีแต่ประโยชน์ในการลดความเสี่ยงเท่านั้น ในงานวิจัยของ Calem and Rob (1999) ทำการศึกษาผลกระทบของการนำกฎระเบียบในด้านการดำรงเงินของทุนของธนาคารมาปรับใช้ในอุตสาหกรรมธนาคารระหว่างปี 1984-1993 พบแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างเงินกองทุน (capital) กับความเสี่ยงของธนาคาร (bank risk-taking) เป็นรูปแบบตัว U (Ushaped) คือเมื่อธนาคารเพิ่มเงินกองทุนจะช่วยลดความเสี่ยงในช่วงแรกแต่เมื่อเพิ่มไปเรื่อยๆ ความเสี่ยงจะกลับตัวเพิ่มขึ้นอีกทั้งการเก็บเงินสมทบกองทุนการประกันเงินฝากไม่ว่าจะเป็นแบบคงที่ (flat) หรือตามความเสี่ยง (risk-based) มีแนวโน้มก่อให้เกิดความเสี่ยงสูงขึ้นในธนาคารที่มีเงินกองทุนในระดับดี หรือ Blum (1999) พบว่ากฎการดำรงเงินกองทุนอาจเพิ่มความเสี่ยงให้กับธนาคาร เนื่องจากการเพิ่มเงินกองทุนตามข้อกำหนดซึ่งเป็นการเพิ่มส่วนของทุนที่มีภาระค่าใช้จ่ายที่สูง ดังนั้นจากการ เพิ่มส่วนของทุนเพื่อรองรับอนาคตจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในปัจจุบัน และ Lin, Penm, Gong and Chang (2005) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของความเสี่ยงต่อการล้มละลายต่อการดำรงเงินกองทุนของอุตสาหกรรมธนาคารในไต้หวันระหว่างปี 1993-2000 ผลการวิจัยเชิงประจักษ์พบความสัมพันธ์ เชิงบวกระหว่างการดำรงเงินกองทุนกับความเสี่ยงต่อการล้มละลาย ซึ่งหมายถึงเมื่อธนาคารมีการดำรงเงินกองทุนที่สูงขึ้นจะส่งผลให้ธนาคารมีความเสี่ยงต่อการล้มละลายเพิ่มขึ้น

การดำรงเงินกองทุนและการรับประกันเงินฝากเป็นระบบที่ผู้กำกับดูแลสร้างขึ้นเพื่อเป็นตาข่ายป้องกันภัยทางการเงิน (safety net) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการป้องกันความเสี่ยงของธนาคาร โดยการดำรงเงินกองทุนเป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงของธนาคารก่อนการเกิดเหตุการณ์ทางการเงินเป็นกฎระเบียบเพื่อควบคุมให้ธนาคารดำเนินงานอย่างมีความเสี่ยงจำกัดและมีเงินสำรองเพื่อรองรับเหตุการณ์เลวร้ายที่อาจเกิดขึ้นและสำหรับการรับประกันเงินฝากเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้ฝากเงิน และนักลงทุนต่อธนาคารเมื่อเกิดเหตุการณ์เลวร้าย ซึ่งจะ

ช่วยป้องกันความ เสี่ยงด้านสภาพคล่องให้ธนาคารก่อนที่เหตุการณ์จะทำให้เกิด Bank run และนำไปสู่การล้มละลายในที่สุด ดังนั้นในภาวะการเปลี่ยนแปลงของระบบการรับประกันเงินฝากตามเหตุการณ์การลดระดับ วงเงินคุ้มครองจากเต็มจำนวนเป็นจำกัดจำนวนนั้น

อัตราส่วนด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratios)

อัตราส่วนด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratios) คือ เมื่อธนาคารมีเงินทุนที่เพียงพอส่งผลถึงความมั่นคงของธนาคารโดยตรง เพราะช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ฝากเงิน และเจ้าหนี้ของธนาคาร โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ เช่น มูลค่าของสินทรัพย์ของธนาคารลดลงโดยเฉพาะจากลูกหนี้สินเชื่อ หรือเมื่อธนาคารเกิดการขาดทุนมากๆ ดังนั้นหากธนาคารมีเงินกองทุนที่เพียงพอรองรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น จะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อธนาคารและสามารถป้องกันการเกิด Bank Run รวมถึงความเสี่ยงต่อการล้มละลายของธนาคาร การวัดความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารสามารถทำการวัดได้หลายวิธี เช่น อัตราส่วนเงินทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์ (equity capital to assets) คำนวณโดย ส่วนของผู้ถือหุ้นตามงบแสดงฐานะการเงินหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย หรือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (total capital to risk weighted assets) คำนวณโดย เงินกองทุนขั้นที่ 1 บวก เงินกองทุนขั้นที่ 2 ส่วนด้วยสินทรัพย์เสี่ยงตามหลัก Basel1 เป็นต้น

หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุน Basel Capital Accord

Basel เกิดขึ้นเนื่องจากคณะกรรมการ Basel Committee on Banking Supervision หรือ BCBS ได้กำหนดให้มีมาตรฐานสากลในด้านการกำกับดูแลความเพียงพอของเงินกองทุน โดยในปี ค.ศ.1988 ได้ออกหลักเกณฑ์ Basel I ขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านเครดิตและในปี ค.ศ.1996 ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ Basel I กำหนดให้มีการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดเพิ่มเติมอีกด้วยโดยในปี ค.ศ. 2004 BCBS ได้ออกหลักเกณฑ์ Basel II เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน โดยอยู่ภายใต้ 3 หลักการ ได้แก่ หลักการที่ 1 เกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำโดยเพิ่มเติมการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการนอกเหนือจากด้านเครดิตและด้านตลาด หลักการที่ 2 เกี่ยวกับการกำกับดูแลโดยทางการเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์และผู้กำกับดูแล โดยเน้นให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดีมีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงทั้งหมดจากการดำเนินธุรกิจและหลักการที่ 3 เกี่ยวกับการใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล ซึ่งเป็นการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญให้ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น การเปิดเผยข้อมูลองค์ประกอบเงินกองทุน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ จากวิกฤตการเงินโลกที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบ

เศรษฐกิจของประเทศในแถบยุโรปและอเมริกาในช่วง ค.ศ. 2007-2009 ประกอบกับการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ที่มีความซับซ้อนและมีความเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจริงในระบบการเงิน BCBS จึงได้ออกหลักเกณฑ์ Basel III ในปี ค.ศ. 2010 ซึ่งมีทั้งส่วนที่ปรับปรุงและกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ Basel II ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement : BIS) มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงินระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมีเสถียรภาพของระบบการเงิน ซึ่งรวมถึงระบบสถาบันการเงินด้วย นอกจากนี้ BIS ยังมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายต่าง ๆ และสนับสนุนข้อมูลเพื่อกำหนดมาตรฐานสากลในด้านที่เกี่ยวข้องโดยหนึ่งในคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องคือ คณะกรรมการ “Basel Committee on Banking Supervision” (BCBS) ซึ่งมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในแต่ละประเทศนำไปใช้ ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์มีเสถียรภาพมากขึ้นรวมถึงส่งเสริมให้เกิดสภาวะการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์ Basel I การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Pillar 1 Minimum Capital)

Basel I เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องมีเงินกองทุนที่เพียงพอรองรับความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านตลาดจากการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

1. นิยามของเงินกองทุนกำหนดประเภทและรายการในงบการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ รวมถึงรายการที่ให้หักออกจากเงินกองทุน

2. วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง (Risk-weighted assets) กำหนดระดับความเสี่ยงของสินทรัพย์ และภาระผูกพันของธนาคารพาณิชย์ที่สะท้อนตามความเสี่ยงของรายการนั้น ๆ

3. ความเพียงพอของเงินกองทุน เป็นอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio หรือ อาจเรียกว่า Capital Adequacy Ratio: CAR) ซึ่งคำนวณจาก

$$\frac{\text{เงินกองทุนทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น}}$$

ข้อจำกัดของหลักเกณฑ์ Basel I

ข้อจำกัดของหลักเกณฑ์ Basel I คือ การดำรงเงินกองทุนภายใต้ Basel I ยังไม่ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญอื่นๆ อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ นอกจากนี้ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตภายใต้หลักเกณฑ์

Basel I นั้นไม่สะท้อนความเสี่ยงตามคุณภาพของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ เช่น กรณีที่ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน 2 ราย มีความเสี่ยงไม่เท่ากัน แต่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากัน

หลักเกณฑ์ Basel II การกำกับดูแลโดยทางการ (Pillar 2 Supervisory Review Process)

หลักเกณฑ์ Basel II ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ

หลักการที่ 1 การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ Pillar 1 Minimum Capital Requirement

หลักการที่ 2 การกำกับดูแลโดยทางการ Pillar 2 Supervisory Review Process

หลักการที่ 3 การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล Pillar 3 Market Discipline

ภาพที่ 2.2 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลตาม Basel II

หลักการที่ 1 (Pillar 1) การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Minimum Capital Requirement)

หลักการที่ 1 (Pillar 1) การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (หรือ Minimum Capital Requirement) กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินกองทุนไม่ต่ำกว่าระดับที่กำหนด เพื่อรองรับความเสี่ยง 3 ประเภท ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ภายใต้ความเสี่ยงแต่ละประเภท BCBS ได้กำหนดวิธีการคำนวณเงินกองทุนขั้นต่ำไว้หลายวิธีซึ่งมีความซับซ้อนและสะท้อนความเสี่ยงได้แตกต่างกัน โดยธนาคารพาณิชย์สามารถเลือกใช้ได้ตามความพร้อมของตนเอง

การคำนวณเงินกองทุนด้วยวิธีที่มีความซับซ้อนสูง โดยใช้แบบจำลองจะมีโอกาสที่เงินกองทุนสามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีขึ้นอย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์จะต้องแสดงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าได้นำวิธีดังกล่าวมาใช่อย่างเหมาะสม โดยปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน เช่น ความเพียงพอของข้อมูล ความน่าเชื่อถือของแบบจำลองและการนำแบบจำลองมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

1. ความเสี่ยงด้านเครดิต การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต มี 2 วิธีหลัก ซึ่งมีความซับซ้อนและความสามารถการสะท้อนความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1 Standardised Approach (วิธี SA)

วิธี SA เป็นวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแบบง่าย โดยคำนวณจากยอดสุทธิของสินทรัพย์ X น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

วิธีนี้คล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ Basel I แต่วิธี SA มีการแบ่งน้ำหนักความเสี่ยงที่ละเอียดมากขึ้นและสามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีขึ้น โดยน้ำหนักความเสี่ยงจะขึ้นอยู่กับประเภทและคุณภาพสินทรัพย์และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งพิจารณาจากอันดับเครดิต (Credit rating) ที่ได้รับจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External credit assessment institutions: ECAIs)

1.2 Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

วิธี IRB เป็นวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่มีความซับซ้อนกว่าวิธี SA แต่ก็สามารถสะท้อนความเสี่ยงได้ดีกว่า ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินกองทุนสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ตนเองมีมากขึ้น แบ่งออกเป็น 2 วิธี

Foundation Internal Ratings Based Approach (วิธี FIRB)

Advanced Internal Ratings Based Approach (วิธี AIRB)

สรุปได้ว่าจากที่กล่าวมาอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของธนาคารอย่างมีนัยสำคัญการค้นพบนี้สนับสนุนสมมติฐานต้นทุนการล้มละลายที่คาดหวังและคล้ายกับที่พบโดย Girardone et al., (2010) ในประเทศที่พัฒนาแล้วสำหรับธนาคารทุนเป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนสูงที่สุดในการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นผู้จัดการถูกจำกัด เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มผลกำไรนอกจากนี้เจ้าหนี้ (ผู้ฝากเงิน) พิจารณาแล้วว่าธนาคารที่มีเงินทุนเพียงพอสามารถจัดการกับปัญหาเศรษฐกิจมหภาคที่ไม่พึงประสงค์ดังนั้นจึงถือว่ามีความเสี่ยงต่ำ (Vander, 2006) ดังนั้น

อัตราส่วนเงินกองทุนที่ปรับตัวดีขึ้นจะช่วยลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระของธนาคารและต้นทุนทางการเงินของการดำเนินงานผ่านความเสี่ยงที่ลดลงจากเจ้าหนี้

2.5 ส่วนแบ่งตลาดของธนาคาร (Market Share)

ตลาดการเงิน

ตลาดการเงิน (Financial Market) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นเป็นแหล่งที่ผู้มีเงินเหลือและผู้ที่ต้องการเงินมาพบและตกลงกู้ยืม หรือซื้อขายหลักทรัพย์ หรือตราสารรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างกัน

1. ความหมายของตลาดการเงิน คือ ตลาดที่อำนวยความสะดวกในการโอนเงินจากหน่วยเศรษฐกิจที่มี เงินออมไปยังหน่วยเศรษฐกิจที่ต้องการเงินออมเพื่อนำไปลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุน

1.1 ตลาดเงิน

ตลาดเงิน (Money Market) คือ ตลาดที่มีการระดมเงินทุนและการให้สินเชื่อระยะสั้นไม่เกิน 1 ปีการโอนเงินการซื้อขายหลักทรัพย์การเงินทีมีอายุการไถ่ถอนระยะสั้น เช่น ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วเงินคลัง เป็นต้น เป็นที่รวมกลไกลทั้งหลายที่ทำให้การหมุนเวียนของเงินทุนระยะสั้นเป็นไปด้วยดีอัน ได้แก่ การจัดหาทุนเพื่อการประกอบการของธุรกิจ การให้สินเชื่อแก่บุคคลและการจัดหาเงินทุนระยะสั้นให้แก่ภาครัฐบาล แบ่งเป็น

ตลาดเงินในระบบ ซึ่งประกอบด้วยสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์และธนาคารกลาง กิจกรรมสำคัญในตลาดเงินในระบบ ได้แก่ การกู้ยืมระหว่างธนาคารด้วยกันเอง (Inter Bank) ระยะเวลาตั้งแต่ 1 วันขึ้นไป การกู้โดยตรง (Loan) การเบิกเกินบัญชี (Overdraw) โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน การกู้โดยขายตราสารทางการเงิน ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตราสารการค้า ตลอดจนตราสารที่ธนาคารรับรอง

ตลาดเงินนอกระบบ เป็นแหล่งที่มีการกู้ยืมโดยไม่มีกฎหมายรองรับสถานภาพของผู้ให้กู้กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเล่นแชร์ และการขายาก ฯลฯ

1.2 ตลาดทุน

ตลาดทุน (Capital Market) คือ ตลาดที่มีการระดมเงินออมระยะยาวและให้สินเชื่อระยะยาวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ได้แก่ เงินฝากประจำตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป หุ้นกู้ หุ้นสามัญ และพันธบัตรทั้งของรัฐบาลและเอกชน อาจแบ่งเป็นตลาดสินเชื่อทั่วไปและตลาดหลักทรัพย์ ตลาดสินเชื่อ ทั่วไปประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ (สำหรับสินเชื่อระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป) และสถาบันการเงินที่มิใช่

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายประเภท ได้แก่ บริษัทเงินทุนบริษัทหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตร ธนาคารออมสิน และสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทประกันชีวิต บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร ฯลฯ

2.5.1 ความสำคัญของตลาดการเงิน

ความสำคัญของตลาดการเงินมีหลายประการ คือ มีการระดมทุนจากหน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินออมในขณะใดขณะหนึ่งจะมีหน่วยเศรษฐกิจบางส่วนที่รายได้มากกว่ารายจ่าย หากไม่มีตลาดการเงิน เงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายจะถือไว้โดยไม่มีผลประโยชน์งอกเงย แต่เมื่อมีตลาดการเงินหน่วยเศรษฐกิจเหล่านั้นก็จะสามารถนำเงินออมไปฝากไว้กับสถาบันการเงินในรูปเงินฝากประเภทต่างๆ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเป็นหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ได้ตามความเหมาะสมโดยได้ผลประโยชน์ผลตอบแทน ก่อให้เกิดการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยเศรษฐกิจใดๆ ที่ต้องการลงทุนแต่ไม่มีเงินออมของตนก็ไม่สามารถจะลงทุนได้ถ้าไม่มีตลาดการเงินตลาดการเงินจึงอำนวยประโยชน์ด้านเงินลงทุนแก่หน่วยเศรษฐกิจดังกล่าว นอกจากนี้การใช้เงินทุนต่างๆ จะต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของเงินทุนรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ดังนั้นโครงการลงทุนที่ใช้เงินทุนจากตลาดการเงินจึงต้องมีอัตราผลตอบแทนสูงเพียงพอมิฉะนั้นก็ไม่คุ้มที่จะกู้ยืมเงินมาลงทุนทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจที่มีตลาดการเงินที่พัฒนาเมื่อเกิดปัญหาเศรษฐกิจมหภาค เช่น สถานการณ์ที่ราคาสูงสินค้าสูงขึ้น หรือการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงและรวดเร็วเกินไป เป็นต้น ซึ่งอาจสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนจำนวนมาก ธนาคารกลางก็อาจใช้นโยบายการเงินเพื่อปรับสภาวะทางเศรษฐกิจให้เป็นไปตามที่ต้องการ

ธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ (Commercial bank) เป็นสถาบันการเงินของภาคเอกชนซึ่งมีข้อแตกต่างจากสถาบันการเงินอื่นๆ คือ ธนาคารพาณิชย์รับฝากเงินกระแสรายวันซึ่งจ่ายโอนโดยเช็คสถาบันการเงินอื่นที่มิใช่ธนาคารพาณิชย์กฎหมายไม่อนุญาตให้ใช้เช็ค สิทธิพิเศษนี้เองที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถสร้างเงินฝากได้ โดยมีธนาคารกลางควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด หากปล่อยให้ธนาคารพาณิชย์สร้างเงินฝากได้โดยเสรี อาจนำความเสียหายมาสู่เศรษฐกิจของประเทศเพราะธนาคารพาณิชย์อาจมุ่งแต่ผลประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของเศรษฐกิจส่วนรวมเครื่องมือสำคัญที่ธนาคารกลางใช้กำหนดขอบเขตการสร้างเงินของธนาคารพาณิชย์ คือ เงินสดสำรองตามกฎหมาย (Legal reserve requirement) คือ ธนาคารพาณิชย์จะต้องดำรงเงินสด

สำรองตามอัตราส่วนที่ธนาคารกลางกำหนดซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนเงินฝากกระแสรายวัน ยกตัวอย่าง เช่น กำหนดเงินสดสำรองตามกฎหมายร้อยละ 10 หากธนาคารพาณิชย์มีเงินฝากกระแสรายวันอยู่ 100 บาท ก็จะต้องดำรงเงินสดสำรองตามกฎหมายไว้ 10 บาท จึงสามารถนำเงินไปปล่อยกู้หรือลงทุนอื่นๆ ได้ 90 บาท และหากเมื่อใดที่สภาพคล่องในระบบมีมากขึ้นธนาคารแห่งประเทศไทยอาจเพิ่มอัตราสำรองตามกฎหมายเป็นร้อยละ 15 ซึ่งจะส่งผลให้เงินฝากกระแสรายวัน 100 ต้องดำรงเงินสดสำรองตามกฎหมายไว้ 15 บาท จึงมีเงินเหลือไปปล่อยกู้หรือไปลงทุนอื่นๆ ได้ 85 บาท ซึ่งจะทำให้มีปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจลดลง

การสร้างเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์

ระบบธนาคารพาณิชย์หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งที่ตั้งอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานใหญ่หรือสาขาที่มีอยู่ภายในประเทศนั้น เพื่อให้เข้าใจวิธีการสร้างเงินของธนาคารพาณิชย์ได้ง่ายขึ้น จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ที่สำคัญต่อไปนี้ (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน 2551)

เงินฝากขั้นแรก (Primary deposits) คือ เงินสดที่มีผู้นำฝากเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่ธนาคารพาณิชย์

เงินฝากขั้นต่อไป (Derivative deposits) คือ เงินฝากที่เกิดจากการให้ลูกค้าของธนาคารกู้ยืม ยกตัวอย่างเช่น ธนาคารไทยออม ให้นาย ก กู้เงิน 5,000 บาท นาย ก ไม่ได้เบิกเป็นเงินสด แต่เข้าบัญชีเงินฝากของนาย ก เงินฝากจำนวนนี้ถือเป็นเงินฝากขั้นต่อไป

อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมายหรืออัตราเงินสดสำรองที่ต้องดำรง (Legal reserve ratio) เป็นอัตราที่ธนาคารกลางกำหนดขึ้นเป็นร้อยละของเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งที่มีเงินฝากจะต้องดำรงเงินสดสำรอง โดยฝากไว้ที่ธนาคารกลางอย่างน้อยที่สุดไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดนี้

เงินสดสำรองตามกฎหมาย หรือเงินสดที่ต้องดำรง (Legal reserve of requirement) คือ จำนวนเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเมื่อเทียบกับจำนวนเงินฝากทั้งหมด

เงินสดสำรองทั้งสิ้น (Cash reserve) คือ เงินสดทั้งสิ้นที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ ซึ่งได้แก่ เงินสดสำรองที่ต้องดำรงรวมทั้งเงินสดสำรองส่วนเกิน

เงินสดสำรองส่วนเกิน (Excess reserve) คือ เงินสดที่เหลือทั้งสิ้นหลังจากหักเงินสดสำรองที่ต้องดำรงออกแล้ว

การสร้างเงินของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งของระบบธนาคารนั้นจะเริ่มจากเงินฝากประชาชน ซึ่งเรียกว่าเงินฝากขั้นแรก เมื่อธนาคารได้รับเงินฝากจากลูกค้าและหลังจากหักสำรองตามกฎหมายแล้วธนาคารพาณิชย์จะเหลือเงินสดสำรองส่วนเกินซึ่งสามารถนำออกให้กู้ยืมได้ หากผู้กู้

เปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับธนาคารเงินกู้ที่ฝากบัญชีไว้นี้เป็นเงินที่ธนาคารสร้างขึ้นเรียกว่าเงินฝากขั้นต่อไป

เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (Creation of bank deposit) หรือการขยายสินเชื่อ (Credit)

เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (Creation of bank deposit) หรือการขยายสินเชื่อ (Credit) ของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การที่ธนาคารพาณิชย์นำเงินฝากของลูกค้า ซึ่งเรียกว่าเงินฝากขั้นแรก (Primary deposit) ไปให้บุคคลอื่นกู้ยืม โดยธนาคารพาณิชย์ทราบว่าลูกค้าที่ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์จะไม่ถอนเงินออกจากธนาคารพาณิชย์พร้อมๆ กันทันที ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จะไม่เก็บเงินฝากของลูกค้าไว้เฉยๆ แต่จะนำเงินฝากของลูกค้าไปหาผลประโยชน์ เช่น นำไปให้บุคคลอื่นกู้ยืม หรือนำไปลงทุนในหลักทรัพย์อื่นๆ แต่ธนาคารพาณิชย์ไม่อาจนำเงินฝากของลูกค้าไปหาผลประโยชน์ได้ทั้งหมด เนื่องจากลูกค้ามาถอนเงินคืน ธนาคารอาจไม่มีเงินจ่ายคืนให้แก่ลูกค้า ดังนั้นธนาคารจึงต้องดำรงเงินสดสำรองไว้ส่วนหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า เงินสดสำรองตามกฎหมาย (Legal cash reserve) ไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และอีกส่วนหนึ่งสำหรับจ่ายให้ลูกค้าเมื่อต้องการมาถอนเงินคืนเพื่อคุ้มครองผู้ฝาก แล้วจึงนำเงินสดสำรองที่เหลือ (Excess cash reserve) ไปให้บุคคลอื่นกู้ยืม โดยให้ผู้กู้ยืมเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันซึ่งเบิกจ่ายโดยการใช้เช็คไว้กับธนาคารพาณิชย์ เงินฝากจำนวนนี้เรียกว่า เงินฝากขั้นที่สอง (Secondary deposit) ทำให้ปริมาณเงินฝากรวมในระบบเศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายกระบวนการสร้างเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์

กระบวนการสร้างเงินฝากของธนาคารจะดำเนินต่อไปเช่นนี้เรื่อยๆ จนกระทั่งเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารมีค่าเท่ากับศูนย์หรือเข้าใกล้ศูนย์การสร้างเงินฝากของธนาคารจึงสิ้นสุดลง ปริมาณเงินฝากทั้งหมดของระบบธนาคาร ซึ่งประกอบด้วยเงินฝากขั้นแรก (Primary deposit) ที่ลูกค้านำมาฝากกับธนาคารและเงินฝากขั้นที่สอง (Secondary deposit) ที่ธนาคารสร้างขึ้น สามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$D = \frac{P}{R}$$

โดยกำหนดให้

D = ปริมาณเงินฝากทั้งหมดของระบบธนาคาร

P = เงินฝากขั้นแรก

R = อัตราเงินสดสำรองที่ต้องดำรงไว้ (ร้อยละของเงินฝาก)

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นระบบธนาคารสาขาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในไทย

ธนาคารพาณิชย์ไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ธนาคาร บทบาทของธนาคารพาณิชย์ไทยเมื่อคิดตามปริมาณเงินฝากที่ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยระดมได้ ณ 30 กันยายน 2562 5,045,505 ล้านบาท จากปริมาณเงินฝากทั้งประเทศซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 5,324,981 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 95 ส่วนแบ่งการตลาดในส่วนของธนาคารพาณิชไทยแตกต่างกันดังตารางที่ 1

ธนาคารไทยพาณิชย์และบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิประจำไตรมาส 1 ปี 2563 จำนวน 9,251 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1% จากปีก่อน ซึ่งเป็นผลจากรายได้รวมที่ขยายตัว 9% จากปีก่อน พร้อมกับที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ลดลง ขณะเดียวกันธนาคารได้ตั้งเงินสำรองสูงขึ้นจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีรายได้ดอกเบี้ยสุทธิมีจำนวน 25,777 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4% จากปีก่อน สะท้อนถึงกลยุทธ์ของธนาคารในการปรับพอร์ตสินเชื่อด้วยการเพิ่มสัดส่วนของสินเชื่อที่ให้ผลตอบแทนสูง การปรับตัวลดลงของต้นทุนทางการเงิน และการรับรู้รายได้ที่สูงขึ้นของพอร์ตสินเชื่อที่อยู่อาศัยตามมาตรฐานบัญชีใหม่ซึ่งเริ่มนำมาใช้ตั้งแต่ช่วงต้นปี

ตารางที่ 2.4 ส่วนแบ่งตลาดเงินฝากธนาคารประเทศไทย (เฉพาะธนาคารพาณิชย์)

ธนาคาร	จำนวนเงินฝาก (ล้านบาท)	ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)
ธนาคารกรุงเทพ (BBL)	2,252,421	17.37
ธนาคารกรุงไทย(KTB)	2,073,594	15.99
ธนาคารกสิกรไทย (KBANK)	1,875,729	14.47
ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB)	2,087,890	16.10
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (BAY)	1,316,705	10.15
ธนาคารทหารไทย (TMB)	611,508	4.72
ธนาคารยูโอบี (UOB)	370,279	2.86
ธนาคารธนชาต (TBANK)	717,807	5.54
ธนาคารเกียรตินาคิน	347,458	2.48
ธนาคารทิสโก้ (TISCO)	181,499	1.40
ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย (CIMBT)	177,703	1.37

ที่มา: ข้อมูลจากแบบ 56-1 ปี ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563

2.6 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์เป็นการพิจารณาว่าธนาคารมีระดับความสามารถในการบริหารให้เกิดกำไรมากหรือน้อยเพียงใด การที่ธนาคารสามารถทำกำไรได้สูงย่อมแสดงถึงผลการดำเนินงานที่ดีของธนาคาร ทั้งนี้การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราส่วน 4 อัตราส่วนในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ในส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 100 บาท จะได้รับผลตอบแทนจำนวนกี่บาท ซึ่งอัตราส่วนที่มีค่าสูงแสดงถึงจำนวนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในอัตราส่วนที่สูงเช่นเดียวกัน คำนวณได้ดังนี้

$$ROE = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Equity}} \times 100$$

ROE = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Net income = กำไรสุทธิหลังหักภาษี

Total Equity = ส่วนของผู้ถือหุ้น

2. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets : ROA) เป็นอัตราส่วนใช้วิเคราะห์ในสินทรัพย์จำนวน 100 บาทนั้นก่อให้เกิดผลตอบแทนจำนวนกี่บาท อัตราส่วนที่มีค่าสูงหมายถึงศักยภาพที่ธนาคารสามารถนำสินทรัพย์ไปใช้ให้เกิดผลตอบแทนได้มาก คำนวณได้ดังนี้

$$ROA = \frac{\text{Net Income}}{\text{Total Assets}} \times 100$$

ROA = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

Net income = กำไรสุทธิหลังหักภาษี

Total Assets = สินทรัพย์รวม

3. อัตราส่วนผลกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม (Retained Earnings to Total Asset : RTA) เป็นอัตราส่วนใช้วัดผลความสามารถในการทำกำไรและสะสมผลกำไรโดยใช้สินทรัพย์ของธนาคาร อัตราส่วนที่มีค่ามากแสดงถึงศักยภาพในการรักษาผลกำไรของธนาคารได้มากขึ้น

$$\text{RTA (ร้อยละ)} = \frac{\text{Retained Earnings (ล้านบาท)}}{\text{Total Assets (ล้านบาท)}} \times 100$$

RTA = อัตราส่วนผลกำไรสะสมต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)

Retained Earnings = กำไรสะสม

4. อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม (Provisions for Loan Losses to Total Revenue : PLTR) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ในทุก ๆ 100 บาทของรายได้รวมจากธนาคาร มีหนี้สงสัยจะสูญจำนวนเท่าใด อัตราส่วนที่มีค่าต่ำหมายถึงธนาคารมีหนี้สงสัยจะสูญในงวดบัญชีนั้นต่ำ ทำให้มีรายได้รวมเหลืออยู่มากและส่งผลดีต่อกำไรของธนาคาร สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{PLTR (ร้อยละ)} = \frac{\text{Provisions for Loan Losses (ล้านบาท)}}{\text{Total Revenue (ล้านบาท)}} \times 100$$

PLTR = อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม

Provisions for Loan Losses = หนี้สงสัยจะสูญ

Total Revenue = รายได้รวม

5. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อรายได้รวม (Interest Expense to Total Revenue : IETR) เป็นอัตราส่วนที่วิเคราะห์ในทุก 100 บาทของรายได้รวมจากธนาคารมีค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ยจำนวนเท่าใด อัตราส่วนที่มีค่าต่ำแสดงถึงความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำมาใช้ในการบริหาร สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{IETR (ร้อยละ)} = \frac{\text{Interest Expense (ล้านบาท)}}{\text{Total Revenue (ล้านบาท)}} \times 100$$

IETR = อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อรายได้รวม

Interest Expense = ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

Total Revenue = รายได้รวม

ในการวิจัยนี้เลือกอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงประสิทธิภาพในการ ดำเนินงาน 4 อัตราส่วน และอัตราทางการเงินที่แสดงความสามารถในการทำกำไร 3 อัตราส่วน ได้แก่

1. อัตราหมุนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) อัตราหมุนของสินทรัพย์รวมแสดงถึงความสามารถของบริษัท ในการสร้างรายได้จากการใช้สินทรัพย์ รวมของกิจการ Neweze (2011) เห็นว่า อัตราหมุนของสินทรัพย์รวมเป็นตัววัดระดับการนำสินทรัพย์ไปลงทุนเมื่อเทียบกับยอดขาย และบอกว่ากิจการมีการบริหารจัดการสินทรัพย์รวมได้ดี เพียงใด Pandey (2010)

2. อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover : ART) กล่าวว่า อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าจะวัดการหมุนเวียนของลูกหนี้โดยผลการคำนวณทำให้ทราบว่า บริษัทจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้เป็นจำนวนกี่ครั้งในหนึ่งปี ดังนั้นถ้าอัตราส่วนนี้เพิ่มขึ้น เป็นผลดีกับบริษัท เพราะสะท้อนว่าบริษัทเก็บเงินจากลูกค้าได้เร็วขึ้น ซึ่งบริษัทสามารถนำเงินที่ได้รับ เร็วขึ้นนี้ไปลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนต่อได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำย่อมสะท้อนให้ เห็น

ว่าบริษัทอาจกำลังมีปัญหาในการเก็บเงินจากลูกค้า ดังนั้นบริษัทควรกำหนดนโยบายหรือ พิจารณาการให้เครดิตกับลูกค้าอย่างระมัดระวัง ระยะเวลาเก็บเงินจากลูกค้าที่มากขึ้นอาจจะสะท้อนว่าลูกค้ารายนั้นกำลังประสบปัญหาทางการเงินได้อีกด้วย เห็นว่า อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้าเป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้วัดผลกระทบของการให้เครดิตการชำระเงินของลูกหนี้ต่อ ผลกำไรของบริษัท ผลกระทบนี้รวมถึงความเสี่ยงของการขยายระยะเวลาในการชำระเงินถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าเพิ่มขึ้นผลกำไรของบริษัทจะเพิ่มขึ้นด้วย Leahy (2012)

3. อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin: GPM) เห็นว่าอัตรากำไรขั้นต้นเป็นตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพของการดำเนินการขายเมื่อเทียบกับต้นทุนขายสินค้าการวัดด้วยอัตรากำไรขั้นต้นเพื่อหลีกเลี่ยงความคาดเคลื่อนที่มีจากต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินการและ รายได้ของกิจการอัตราส่วนนี้คำนวณจากยอดขายสุทธิ ดังนั้นการขายจึงสร้างผลกำไรแต่ถ้าไม่มี การขายก็ไม่มีการสร้างผลกำไรให้กับกิจการถ้าอัตรากำไรขั้นต้นต่ำจึงเป็นไปได้ว่าราคาขายสินค้า อาจจะสูงเกินไปเมื่อนำไปเปรียบเทียบกัน Osisioma (1996)

4. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin: OPM) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าทุกๆ 100 บาทของยอดขายก่อให้เกิดกำไรจากการดำเนินงานเท่าไหร่อัตราส่วนนี้จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรจากการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลข้ามปีจะให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

5. อัตรากำไรสุทธิ(Net Profit Margin: NPM) แสดงผลภาพรวมในการดำเนินงานหลังจากหักค่าใช้จ่ายทุกประเภทแล้ว ถ้าธุรกิจสามารถสร้างกำไรจากการดำเนินงานได้แล้วกำไรสุทธิจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายทางการเงิน คือดอกเบี้ยจ่ายนั้นเอง

การวัดผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ จะถูกรายงานออกมาในรูปของข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย โดยฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันโดยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ การขยายตัว การชะลอตัว การลดลง รวมถึงการชำระคืนหนี้ของธุรกิจขนาดใหญ่ สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่ออุปโภคบริโภค สินเชื่อธุรกิจ คุณภาพสินเชื่อ ผลประกอบการ กำไรของธนาคาร รวมถึง การวิเคราะห์คาดการณ์ตัวเลขต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562)

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำ FAQ (Focused and Quick) ซึ่งเป็นบทความขนาดสั้นที่นำเสนอข้อมูลหรือมุมมองใหม่หรือรวบรวมองค์ความรู้ที่น่าจะมีการเผยแพร่ในวงกว้าง

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ในความเข้าใจในเรื่องการวัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของสินเชื่อซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีบทความที่นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานหรือความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ นอกจาก อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) นั่นคือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย (Net Interest Margin : NIM)

ตัววัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

1. อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin หรือ NIM) เป็นเครื่องชี้ที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยองค์ประกอบที่สำคัญของดอกเบี้ยรับ คือ ปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ซึ่งในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนต่าง ๆ ทั้งต้นทุนทางการเงิน ต้นทุนความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และต้นทุนการดำเนินงานรวมถึงผลกำไรเพื่อการดำเนินธุรกิจและการเติบโตในอนาคต ทั้งนี้หากต้นทุนต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ปรับลดลงทั้งจากการลดต้นทุนความเสี่ยงของลูกหนี้โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs การลดต้นทุนการดำเนินงานจากการเพิ่มประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งการส่งเสริมการแข่งขันในระบบการเงินจะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถส่งผ่านต้นทุนที่ลดลงไปยังธุรกิจและประชาชน ซึ่งจะทำให้ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ หรือ NIM ปรับลดลงและเอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศต่อไป (สมภัสสร ฤกษ์สมบูรณ์ดี และ ณัฏฐปัณฑ์ ธนวิชชบูรณ์, 2560) ในทางเดียวกันนั้น Heffernan and Fu (2008) ยังได้ศึกษาตัววัดของผลการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ของธนาคารในประเทศจีน ซึ่งมี 4 ตัววัดที่อธิบายตัววัดผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด คือ 1) มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) 2) ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) 3) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROAA) และ 4) ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROAE) โดยมีอิทธิพลจากรายการประเภทของธนาคาร ขอบเขตของผู้ถือหุ้นต่างประเทศ การปฏิรูปของธนาคาร และ ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งพบว่า มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เป็นตัววัดที่ดีกว่าผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROA) และ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROAE) ในขณะที่ Kirakul (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย : ธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศ โดยใช้ปัจจัยภายในคือคุณลักษณะเฉพาะของธนาคาร ปัจจัยภายนอกคือเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยข้ามชาติ และมีตัวแปรตามคือผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ซึ่งพบว่าสำหรับธนาคารในประเทศ ขนาดของธนาคารและการเติบโตของ GDP มีผลกระทบทางลบกับผล

การดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ส่วนธนาคารต่างประเทศ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยัง มีงานวิจัย บุริศร์ ทุ่งสุกใส (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิกับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยจำแนกธนาคารออกเป็น 2 กลุ่มคือ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

ตารางที่ 2.5 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

ผู้วิจัย	ROA	ROE	Net Interest Margin	Capital Adequacy Ratio
Felix and Claudine (2008)	✓	✓	✓	
Al-Khouri (2011)		✓		
Epure and Lafuente (2012)	✓		✓	✓
Paudel (2012)	✓			
Abiola and Olausi (2014)	✓	✓	✓	✓
Kurawa and Garba (2014)	✓			
Alshatti (2015)	✓	✓		

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยจึงได้การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on assets)

= กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมเป็นการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับจำนวนสินทรัพย์รวมของธนาคาร อันประกอบด้วย สินทรัพย์สภาพคล่อง สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ สินทรัพย์ประจำ ฯลฯ โดยแสดงกำไรสุทธิในรูปของสินทรัพย์ทั้งหมด ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการหากำไรสูง

2. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Return On Earning Assets)

= กำไรสุทธิ / สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้

อัตราส่วนนี้ปรับปรุงมาจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เพื่อแสดงว่ากำไรสุทธิในรูปร้อยละของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งเป็นสินทรัพย์แท้จริงที่ทำให้ได้รับซึ่งรายได้และกำไรสุทธิ อัตราส่วนนี้วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ อันประกอบด้วยสินเชื่อและเงินลงทุนในหลักทรัพย์ว่าเป็นสินทรัพย์ที่ทำให้กำไรสูงหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการหากำไรสูง

3. ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin หรือ NIM) เป็นเครื่องชี้ที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยองค์ประกอบ ที่สำคัญของดอกเบี้ยรับคือ ปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ซึ่งในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนต่าง ๆ ทั้งต้นทุนทางการเงิน ต้นทุนความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ และต้นทุนการดำเนินงาน รวมถึงผลกำไรเพื่อการดำเนินธุรกิจและการเติบโตในอนาคต

คำนวณจากดอกเบี้ยรับทั้งสิ้น จากสินเชื่อการให้กู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินและเงินลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นตราสารหนี้ ลบด้วยมูลค่าดอกเบี้ยจ่ายทั้งสิ้น จากเงินรับฝาก ตราสารหนี้ และเงินกู้ยืมทุกประเภท รวมถึงเงินนำส่งกองทุนเพื่อการ ฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินและสถาบัน คุ้มครองเงินฝากหารด้วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ดอกเบี้ยเฉลี่ย (average interest earning assets) ซึ่งได้แก่ สินเชื่อรายการระหว่างสถาบันการเงินและตลาดเงิน และเงินลงทุนที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไร

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต พิจารณาสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและเงินกองทุนเพื่อรองรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต เพื่อให้มั่นใจว่าธนาคารมีเงินกองทุนเพียงพอรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตความเสี่ยงด้านเครดิตจะส่งผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีความสัมพันธ์เชิงบวกความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Apanga, Appiah, and Arthur (2016) ความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์และธุรกิจขนาดเล็กและการใช้หลักประกันเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จากธนาคารภาครัฐของอินเดียได้นำ Basel lll มาใช้ในการบริหารและข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับดำเนินงาน พบว่า

ธนาคารได้รับประโยชน์จากการใช้ Basel lll และยังตระหนักถึงต้นทุนที่สูงอัตราเงินกองทุนของธนาคารเซกเตอร์สาธารณะสูงกว่า 11% ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธนาคารพร้อมที่จะรองรับ Basel lll Boora and Jangra (2019) การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตซึ่งจะวัดประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของธนาคารมีผลกระทบจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยซึ่งทำให้เกิดความไม่สมดุลทางการเงินธนาคารจำเป็นต้องวางโครงสร้างการจัดการบริหารความเสี่ยงที่ช่วยลดความเสี่ยงที่หลากหลาย Zakaria (2017) แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยความเสี่ยงของธนาคาร (รวมถึงสภาพคล่องและการเปิดเผยความเสี่ยงด้านเงินทุน) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประเมินประสิทธิภาพในการทำกำไรและการประมาณประสิทธิภาพของผลกำไรนั้นต่ำกว่าความคาดหมายอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของธนาคาร ซึ่งความเสี่ยงและต้นทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกการทำกำไรอย่างไรก็ตามตลาดที่มีความเข้มข้นจะมีประสิทธิภาพมากกว่า (Radić, Fiordelisi and Girardone 2012) โดยเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรกับอัตราการผิดนัดชำระต้นทุนของสินทรัพย์ต่อสินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน แต่การลดความเสี่ยงด้านเครดิตจะช่วยเพิ่มผลกำไร Poudel (2012)

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Olalekan and Adeyinka (2013) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงของธนาคารช่วยลดส่วนแบ่งการตลาดและมีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงซึ่งส่วนแบ่งการตลาดแสดงให้เห็นว่าการกระจายกลยุทธ์ความเสี่ยงสามารถเพิ่มขึ้นได้พร้อมกันส่วนแบ่งการตลาดและการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร ดังนั้นธนาคารที่มีความเชี่ยวชาญมีกิจกรรมส่วนแบ่งตลาดน้อยอย่างไรก็ตาม ธนาคารที่ดำเนินการในกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้นมีส่วนแบ่งการตลาดที่สำคัญ แน่นอนธนาคารนำกลยุทธ์การเติบโตมาใช้เพื่อกระจายกิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของตนไปสู่ใหม่ตลาดและดึงดูดลูกค้ามากขึ้นในแง่ของประสิทธิภาพด้านต้นทุนธนาคารที่มีประสิทธิภาพดำเนินงานด้วยต้นทุนที่ต่ำและมีโอกาสที่จะเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดด้วยค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพน้อยลงธนาคาร

2.7.2 อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไร

จากงานวิจัยของ Sufian and Chong (2008) พบว่า อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการเป็นทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของเจ้าของนั้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้กิจการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกด้วย โดยจะเห็นได้ว่าถ้าหากธนาคารใดมีสัดส่วนของเจ้าของสูงจะทำให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือความเสี่ยงที่จะล้มละลายที่ต่ำ นอกจากนี้ยังมีช่วยส่วนช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมถ้าหากธนาคารพาณิชย์ได้ใช้

ส่วนทุน ของเจ้าของแทนที่จะใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Belkhaoui et al., (2014) อัตราส่วนเงินทุนมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพของธนาคาร จากงานวิจัยของ Berger (1995) กล่าวว่าธนาคารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ของตนกับราคาต่ำ ซึ่งช่วยให้ธนาคารเข้าถึงลูกค้าจากตลาดอื่นๆ ได้มากขึ้น ดังนั้นธนาคารไม่จำเป็นต้องแปลงประสิทธิภาพในการทำกำไรสูง แทนที่จะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มน้ำหนักของตลาด

2.7.3 ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนแบ่งการตลาดและผลการดำเนินงานของธนาคารของอำนาจตลาดที่เกี่ยวข้องเฉพาะธนาคารที่มีตลาดใหญ่หุ้นสามารถทำกำไรได้สูงธนาคารสามารถเสนอให้ลูกค้าที่มีความแตกต่างและโดดเด่นสินค้าที่สามารถขายได้ในระดับสูง ราคา จากการทบทวนวรรณกรรมเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าส่วนแบ่งการตลาดมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร จากตัวอย่างบริษัท 2,611 แห่ง จากฐานข้อมูล PIMS ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buzzell and Gale (1987) พบว่าบริษัทที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงกว่า (มากถึง 50 เปอร์เซ็นต์) ทำกำไรได้มากกว่าผู้ที่มีส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์การศึกษาหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าส่วนแบ่งการตลาดยังคงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร (Seelanatha 2010)

2.7.4 ความเสี่ยงด้านเครดิตและอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากงานวิจัยของ Anginer, Demirgüç-Kunt and Zhu (2014) การประกันเงินฝากและความเสี่ยงของธนาคารและความอ่อนแอในระบบ ในช่วงก่อนและระหว่างวิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งล่าสุด พบว่าการมีตาข่ายความมั่นคง (safety net) โดยทั่วไปจะเพิ่มความเสี่ยงของธนาคารและความอ่อนแอในระบบในช่วงเริ่มต้นของวิกฤตการณ์ทางการเงินของโลกครั้งนี้ แต่ในช่วงเวลาของวิกฤตการณ์ ความเสี่ยงของธนาคารกลับต่ำลง และความมั่นคงในระบบได้เพิ่มขึ้นในประเทศที่มีระบบการประกันเงินฝาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Seelanatha (2010) ระดับประสิทธิภาพของธนาคารและบริษัทที่มีส่วนแบ่งการตลาดที่ค่อนข้างใหญ่กว่าและสายผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันจะมีอำนาจทางการตลาดที่เหนือกว่าและใช้มันเพื่อกำหนดราคาในตลาดดังนั้นส่วนแบ่งการตลาดและบริษัทประสิทธิภาพอาจมีความสัมพันธ์เชิงบวก

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถพัฒนาสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

H1: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H2: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H3: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H4: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H5: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H6: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H7: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H8: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H9: อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H10: อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H11: อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H12: อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H13: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H14: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H15: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H16: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H17: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H18: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H19: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H20: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H21: ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H22: ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H23: ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H24: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H25: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H26: เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H27: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H28: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H29: ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H30: อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H31: อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H32: อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H33: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H34: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H35: เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H36: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H37: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H38: อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาด ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

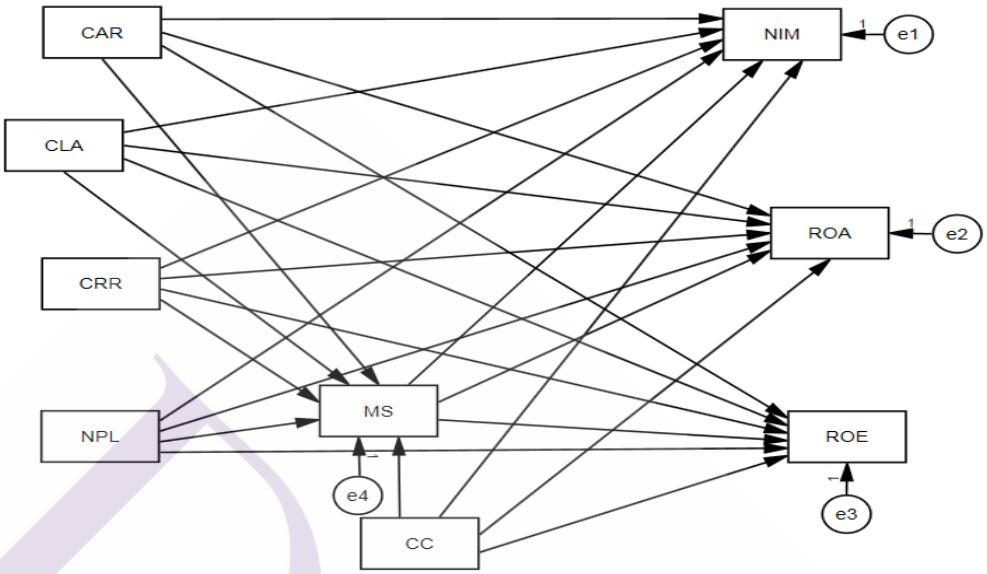

CAR หมายถึง เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

CLA หมายถึง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ

CC หมายถึง อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์

ROE หมายถึง อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น

NIM หมายถึง ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ

NPL หมายถึง เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

CRR หมายถึง อัตราเงินสดสำรอง

MS หมายถึง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร

ROA หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: เมทิกา ธรรมกิจโสภณ 2564

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากร เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 บทสรุป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ จำนวน 11 ธนาคาร ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2563 จำนวน 440 firm-year ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) บริษัททุนธนชาต จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) โดยสามารถแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ได้ดังนี้ (ข้อมูลสินทรัพย์ไตรมาส 1/2562 ณ 31 มีนาคม 2562)

ตารางที่ 3.1 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย

กลุ่ม ธนาคาร	ชื่อธนาคารพาณิชย์ไทย	ชื่อ หลักทรัพย์	สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ขนาดใหญ่	1. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	SCB	3,199,884.26	17.97
	2. ธนคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	KBANK	3.150,640.95	17.69
	3. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BBL	3.148,836.30	17.68
	4. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTB	2,884,114.01	16.20
	5. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	BAY	2,241,329.93	12.59
ขนาดกลาง	1. บริษัททุนธนชาต จำกัด (มหาชน)	TCAP	1,061,700.59	5.96
	2. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB	892,224.01	5.01
ขนาดเล็ก	1. ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)	CIMBT	369,886.91	2.08
	2. ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	KKP	308,995.69	1.74
	3. บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TISCO	297,899.70	1.67
	4. บริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	LHFG	250,821.18	1.41

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2562)

หลักเกณฑ์การแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

2. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 3 แต่ไม่ถึงร้อยละ 10 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

3. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าร้อยละ 3 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยฐานข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้จะได้จากสื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเผยแพร่ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ (SETSMART) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งแฟ้มข้อมูลผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ จำนวน 11 ธนาคาร ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ในระบบสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ดังนี้

1. เข้าสู่เว็ปไซต์ http://www.setsmart.com และ Login เข้าสู่ระบบ โดยพิมพ์ ชื่อ Username และ Password ตามรหัสผ่านบนบัตร SETSMART เพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรที่ใช้ใน การศึกษาวิจัยมาจากงบกำไรขาดทุนหรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบดุลหรืองบแสดงฐานะการเงิน งบกระแสเงินสด ข้อมูลการซื้อขายและข้อมูลสถิติของหลักทรัพย์

2. ศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดง รายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2563 จำนวน 10 ปี

3. เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และคำนวณหาข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรแฝง (Latent Variable) จำนวน 4 ตัวแปร และตัวแปรสังเกต (Observed Variable) จำนวน 9 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรและการวัดค่าตัวแปรในการวิจัย

ตารางที่ 3.2 แสดงตังแปรและการวัดค่าตัวแปรในการวิจัย

ที่	ตัวแปร		การวัดค่าตัวแปร	แหล่งอ้างอิง
1. ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)				
1.1	CAR	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
1.2	NPL	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยว่าจะสูญ / สินทรัพย์รวม	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร		การวัดค่าตัวแปร	แหล่งอ้างอิง
1. ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)				
1.3	CLA	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets	Operating cost / Total loans assets	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
1.4	CRR	อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio)	Reserves requirement with the central bank / Total deposits of customers	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
2	CC	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio)	ระดับของเงินทุนของธนาคาร คือ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เป็นตัวบ่งชี้ความเสี่ยงทางการเงิน	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
3	MS	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share)	ส่วนแบ่งการตลาด MSit = เงินฝากของธนาคาร/ เงินฝากรวมของภาคธนาคาร	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
4. ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)				
4.1	ROA	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return On Assets)	กำไรสุทธิหลังหักภาษี / สินทรัพย์รวม x 100	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส
4.2	ROE	อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity)	กำไรสุทธิหลังหักภาษี / ส่วนของผู้ถือหุ้น x 100	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร		การวัดค่าตัวแปร	แหล่งอ้างอิง
4. ความสามารถในการทำกำไร(Profitability)				
4.3	NIM	ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin)	ดอกเบี้ยรับ ลบ ดอกเบี้ยจ่าย / สินเชื่อทั้งหมด - รายได้ดอกเบี้ย / เงินให้สินเชื่อกับลูกหนี้ = อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ย - รายจ่ายดอกเบี้ย / เงินให้สินเชื่อกับลูกหนี้ = อัตราส่วนรายจ่ายดอกเบี้ย	รายงานทางการเงิน งบการเงินเป็นรายไตรมาส

3.3 แบบบันทึกข้อมูล

ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) ปี 2554 – 2563

ธนาคาร	ปี 2554				ปี 2555				ปี 2556				ปี 2557			
	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR

ธนาคาร	ปี 2558				ปี 2559				ปี 2560				ปี 2561			
	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR

ธนาคาร	ปี 2562				ปี 2563			
	CAR	NPLR	CLA	CRR	CAR	NPLR	CLA	CRR

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ปี 2554 – 2563

ธนาคาร	ปี									
	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR	CR

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ปี 2554 – 2563

ธนาคาร	ปี									
	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS	MS

ความสามารถในการทำกำไร(Profitability) ปี 2554 – 2563

ธนาคาร	ปี 2554			ปี 2555			ปี 2556			ปี 2557		
	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM

ธนาคาร	ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561		
	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM

ธนาคาร	ปี 2562			ปี 2563		
	ROA	ROE	NIM	ROA	ROE	NIM

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานเป็นการนำข้อมูลทุติยภูมิของตัวแปรมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้โดยเครื่องมือทางสถิติที่จะนำมาใช้ในการศึกษาคือ การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผู้วิจัยนำมาใช้ในการอธิบายหรือ บรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ และเป็นการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น(Assumption) ของการใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) (Kumsuprom, 2010) ได้แก่ 1) ข้อมูลมีความครบถ้วน เพื่อตรวจสอบข้อมูลตัวแปรสังเกตว่าครบถ้วนหรือไม่ 2) ข้อมูลมีการแจก แจงข้อมูล เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติหรือไม่ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรสังเกต เพื่อตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรสังเกตต้องไม่เกิน 0.80 โดยสถิติที่ใช้ใน

ส่วนสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยนำมาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปร ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ สามารถระบุทิศทางของความสัมพันธ์ และขนาดของความสัมพันธ์ว่ามีค่าอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แทนค่าความสัมพันธ์ที่มีค่าอยู่ระหว่าง +1 และ -1 โดยเครื่องหมายบวกและลบของค่าของ r มีความหมายแตกต่างกัน ค่าความสัมพันธ์จำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ (กริช แรงสูงเนิน, 2554)

กลุ่มที่ 1 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมาก ในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มที่ 2 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมาก ในทิศทางตรงกันข้าม

กลุ่มที่ 3 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 0 หมายถึง คู่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 3.3 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0.90 – 10.00	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก

จากตารางที่ 3.3 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อบอกระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรโดยการดูผลลัพธ์จากโปรแกรม AMOS ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง(Structural Equation Modeling : SEM) จะต้องมีค่าไม่ควรเกิน +0.80 (กริช แรงสูงเนิน, 2554) นอกจากนี้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของเมทิกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม โดยดูจาก ค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett Test of Sphericity ต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.000 จึงแสดงว่าข้อมูลตัวแปรชุดนี้เหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสมการเชิงเชิงโครงสร้าง ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สมมติฐาน ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) หลายๆ ปัจจัยพร้อมกันส่วนโปรแกรม AMOS จะทำงานควบคู่กับข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จึงเหมาะแก่การใช้งานเพื่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อพิสูจน์การยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (กริช แรง สูงเนิน, 2554) และในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผู้วิจัยได้กำหนดสมการโครงสร้างไว้ก่อนล่วงหน้า จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเป็นวิธีที่ผสมกันระหว่าง 2 วิธี ได้แก่ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และ 2) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis: PA) (Kumsuprom, 2010) เทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นการวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) โดยการทดสอบสมมติฐาน

ระหว่างตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไร

ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยการใช้โปรแกรม AMOS โมเดลสมการโครงสร้างประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent Variables) เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าได้โดยตรงแต่จะประมาณค่าได้จากตัวแปรสังเกต (Observed Variables) ของแต่ละตัวแปรแฝง โดยตัวแปรแฝงแทนด้วยสัญลักษณ์รูปวงรีและตัวแปรสังเกตแทนด้วยสัญลักษณ์ รูปสี่เหลี่ยม ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม มีขั้นตอนหลักๆ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่1 กำหนดและวาดโมเดลองค์ประกอบความสัมพันธ์ (Model Specification) ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observed Variable) และตัวแปรแฝง (Latent Variable) ที่มีหลักการมา จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เพื่อบอกถึงโครงสร้างของโมเดลที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 เชื่อมข้อมูลตัวแปรที่บันทึกในโปรแกรม SPSS ไว้ก่อนแล้วเข้าไปสู่ โปรแกรม AMOS Version 18 เพื่อให้ตัวแปรอิสระในโมเดลมีค่าตัวเลขเพื่อการวิเคราะห์

ขั้นที่ 3 เลือกสถิติที่ต้องการให้โปรแกรมวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ในการรายงานผล การวิเคราะห์ โดยเลือกสถิติที่ต้องวิเคราะห์จากหน้าจอ Analysis properties หัวข้อ Estimation (เลือก Maximum Likelihood), Bias (เลือก Unbiased), Output (เลือก Maximization History, Standardized Estimates, Squared Multiple Correlations, Sample Moments, Modification Indices และอื่นๆ)

ขั้นที่ 4 ดำเนินการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อการวิเคราะห์ ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เนื่องจากได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตกับตัวแปรแฝงไว้ก่อน

4.2 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) จุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยมีขั้นตอน 2 ส่วน คือ

4.2.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์

1. การกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล (Specification of The Model) เป็นการศึกษาว่าตัวแปรแฝงใดที่มีความสัมพันธ์ทางตรง ทางอ้อมต่อผลตอบแทน หลักทรัพย์ โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็น ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Liner) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิง สาเหตุ (Cause Relationship) หรือความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปร แฝงภายนอก (Exogenous Variables) และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables)

2. การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of The Model) ผู้วิจัยใช้เงื่อนไขกฎที (T-Rule) คือ จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่า หรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง (df เท่ากับหรือมากกว่า 0) หรือหากต้องการให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าน้อยกว่าจำนวน สมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ควรมีตัวบ่งชี้หรือตัว แปรสังเกตจำนวน 3 ตัวแปรเป็นอย่างน้อย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

3. การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation form The Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยวิธี Maximum Likelihood (ML) ซึ่ง เป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุด วิธีนี้ใช้ฟังก์ชั่นความกลมกลืนที่ไม่ใช่ฟังก์ชั่นแบบเส้นตรง แต่ก็เป็นฟังก์ชั่น ที่บอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่ม ตัวอย่างอันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้าง ขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐาน ค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ได้ จากวิธี ML มีความคงเส้นคงวา (Consistency) มีประสิทธิภาพและความเป็นอิสระจากมาตรวัด การแจกแจงสุ่มของค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้วิธี ML เป็นแบบปกติ และความแกร่งของ ค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของค่าพารามิเตอร์ การใช้โปรแกรม AMOS นิยมเลือกใช้วิธีการประมาณการแบบ Maximum Likelihood (ML) เนื่องจากเป็นวิธีการที่พยายามทดสอบว่า ชุดข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการสังเกตนั้น สามารถนำมาสร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์ได้หรือไม่ โดยการหาค่าโดยการประมาณการ เปรียบเทียบเมทริกซ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการคำนวณกับเมทริกซ์ที่ได้จากการสังเกต และจะมีการปรับค่าให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด นอกจากนั้นวิธีการนี้ยังกำหนดให้ข้อมูลตัวอย่างที่ เก็บได้ต้องมีการกระจายปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normal Distribution) (Arbuckle, 2007 และ Kline, 2011 อ้างใน นุจรี พิเชฐกุล และพนารัตน์ ปานมณี; Cunningham, 2008 อ้างใน กริช แรงสูงเนิน, 2554) โดยการเลือกวิธี Maximum Likelihood (ML) ในการวิเคราะห์จะให้ค่าสถิติที่ สำคัญ เช่น ค่าไคสแควร์ (X^2) ค่าพารามิเตอร์ของโมเดล ค่าน้ำหนักของตัวแปร ค่าความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของตัวแปรในโมเดล เป็นต้น

4.2.2 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ผู้วิจัยใช้ผลลัพธ์จากตารางสถิติ 3 กลุ่ม (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่ม Estimates เป็นกลุ่มที่รวบรวมค่าสถิติทั่วไปที่จะใช้ในการ อธิบายค่าต่างๆ ของโมเดล โดยใช้ค่าสถิติค่าความสัมพันธ์และน้ำหนักความสัมพันธ์จากตาราง Regression Weight ที่ค่า p หากค่า $p < 0.05$ แสดงว่าความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากค่า $p > 0.05$

แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตาราง Standardized Regression Weight เพื่อทราบค่าน้ำหนักความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปร

กลุ่มที่ 2 กลุ่ม Modification Indices เป็นกลุ่มที่แสดงค่า M.I จากตาราง Covariances เพื่อปรับแต่งองค์ประกอบให้ผ่านเกณฑ์และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิง ประจักษ์ โดยแนวทางการปรับแต่งองค์ประกอบจะดำเนินการจากคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าความคาด เคลื่อนมากที่สุดทีละคู่ก่อน แล้วสั่งวิเคราะห์ใหม่ ถ้าองค์ประกอบยังไม่ผ่านเกณฑ์อีกจะปรับแต่ง จากตัวแปรคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าคลาดเคลื่อนรองลงมาไปตามลำดับ ซึ่งวิธีการปรับแต่ง องค์ประกอบในสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มี 3 วิธี ได้แก่ 1) วิธีตัดตัวแปรบางตัว ออกไป โดยเลือกตัดตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักตัวแปร (Factor Loading) น้อยออกไป 2) วิธียุบรวมตัว แปร โดยเลือกรวมตัวแปรในคู่ที่มีค่า M.I สูงๆ แล้วสร้างตัวแปรใหม่แทน 3) วิธีการเชื่อมเส้นลูกศร โดยเพิ่มเส้นลูกศรแบบสองหัวเชื่อมระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนคู่ที่มีค่า M.I มากที่สุด เพราะการ เพิ่มเส้นลูกศรจะทำให้ค่าพารามิเตอร์เพิ่มและทำให้ค่า df ลดลง เมื่อค่า df ลดลงจะมีผลทำให้ ค่าสถิติดีขึ้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่ม Model Fit เป็นกลุ่มที่แสดงว่าค่าสถิติต่างๆ เพื่อพิจารณาว่าโมเดลผ่านเกณฑ์หรือไม่ และเป็นการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีทดสอบความเหมาะสมของโมเดล (Model Fit) และเพื่อชี้ว่าโมเดลนั้นๆ มีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยใช้ค่าดัชนีทดสอบความ เหมาะสมของโมเดลจากตาราง 3.4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ดังนี้ (Byrne, 2001; กริช แรงสูงเนิน, 2554 อ้างถึง Kline, 2005; ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555; เอกสาร ประกอบการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง(Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS โดย รศ.ดร.กัลยา วานิชย์บัญชา เมื่อวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2554; เอกสารประกอบการอบรม “การวิเคราะห์สถิติด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

สัญญาลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	การพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ ซึ่งจะต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	P > 0.05	ค่า p ต้องมากกว่า 0.05 ค่า p ยิ่งมากยิ่งดี
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	ค่า CMIN/df ต้องน้อยกว่า 3 ค่า CMIN/df เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี
GFI	Goodness of Fit index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0.1.00	> 0.90	ค่า GFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า GFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณค่าระหว่าง 0-1.00	< 0.08	ค่า RMSEA ต้องน้อยกว่า 0.08 ค่า RMSEA เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี

จากตาราง 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ค่าดัชนี ทั้ง 6 รายการ ได้แก่ X^2, X^2/df, GFI1, AGFI, CFI และ RMSEA มาทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square: $X^2$2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความ สอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไคสแควร์มีค่าสูงมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ หรืออีกนัยหนึ่ง คือโมเดลตามสมมติฐานยังไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัย ต้องดำเนินการปรับโมเดลต่อไปจนค่าสถิติไคสแควร์ที่ทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p) มากกว่า 0.05 จึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (Chi-Square Statistic Comparing The Tested Model and The Independent Model With The Saturated Model (X^2/df)) ค่า X^2/df เป็นค่าไคสแควร์ (Chi-Square: X^2) หารด้วยค่า degrees of freedom โดยทั่วไปแล้วค่าที่ได้ที่น้อย กว่า 3 จะเป็นค่าที่ดีและค่าที่เข้าใกล้หรือเท่ากับ 0 จะเป็นค่าที่ดีที่สุด

3. ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ควรอยู่ระหว่าง 0-1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดลนั้นๆ มีความสอดคล้อง กลมกลืนที่สุด แต่หากหากค่า GFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

4. ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness Fit Index: AGFI) ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดล นั้นๆ มีความสอดคล้องกลมกลืนที่สุด แต่หากค่า AGFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่ โมเดลควรถูกยอมรับ

5. ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index: CFI) จะพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ โดยค่า CFI อยู่ระหว่าง 0 และ 1 และหากค่า CFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

6. ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่า ไคสแควร์ ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริง RMSEA ควรมี ค่าอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 หรือน้อยกว่า 0.08 ซึ่งแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าที่เข้าใกล้ 0 ถือว่าเป็นค่าที่ดีที่สุด

สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ใช้พิจารณาโมเดลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หากค่าสถิติที่คำนวณได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดต้องปรับโมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีและค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices) ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวทำการปรับโมเดลจนได้โมเดล

มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนด ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยทำการปรับโมเดลใหม่ (Re-specified Model) หากพบว่าผลการ วิเคราะห์แสดงถึงการไม่ยอมรับในโมเดลจะทำการปรับโมเดลตามคำแนะนำของค่า M.I (Modification Indices) จากนั้นจึงทำการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ใหม่อีกครั้งจนกระทั่งผลการวิเคราะห์เป็นที่ยอมรับขั้นที่ 6 แปลผลการวิเคราะห์สถิติที่ได้ เป็นการสรุปผลงานวิจัยตามค่าสถิติที่กำหนดไว้เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

3.5 บทสรุป

การศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากร เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยเริ่มจากการจัดทำแบบบันทึกข้อมูลการจัดทำกระดาษทำการการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารกับความสามารถในการทำกำไรและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

บทที่ 4
ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของ (Belkhaoui, Lakhal, Lakhal, & Hellara 2014) ความสามารถในการทำกำไรซึ่งแบ่งเป็น 3 ตัววัด คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity-ROE) และ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets-ROA) ซึ่งข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการศึกษานี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และการวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)

4.1.2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio)

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share)

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่

4.2.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode) หรือการกำหนดโครงสร้างโมเดล (Model specification)

4.2.2 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ

4.2.3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of the mode fit)

4.2.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และผลรวมอิทธิพล (Total effect)

4.2.5 การทดสอบสมมติฐานและผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)

ในการศึกษานี้ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 แห่ง ในส่วนนี้เป็นการวัดการบริหารความเสี่ยง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายการบริหารความเสี่ยงได้ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio)

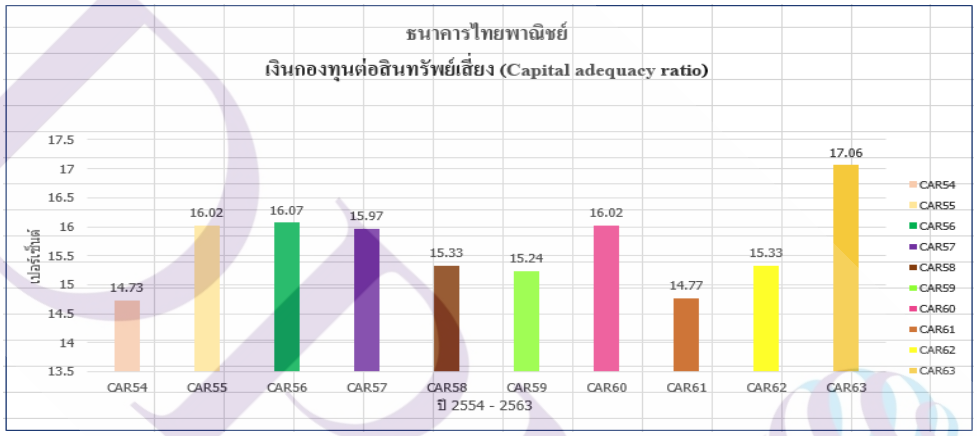

ภาพที่ 4.1 ธนาคารไทยพาณิชย์

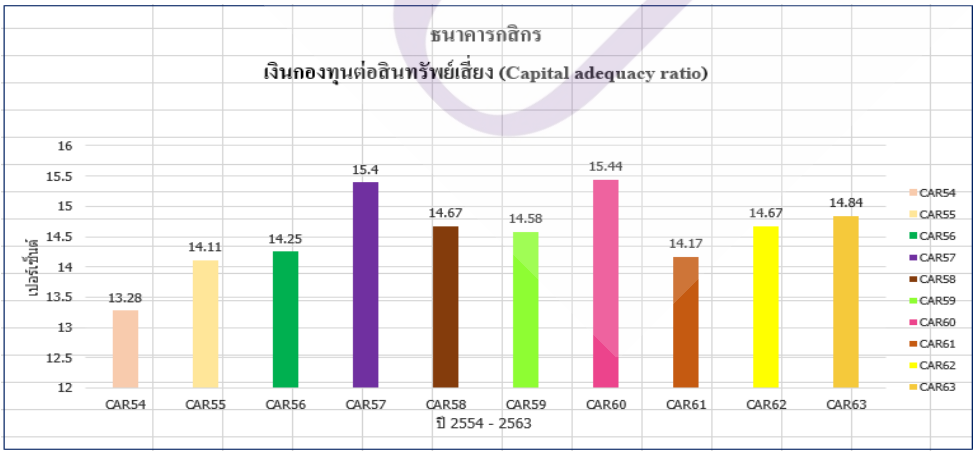

ภาพที่ 4.2 ธนาคารกสิกร

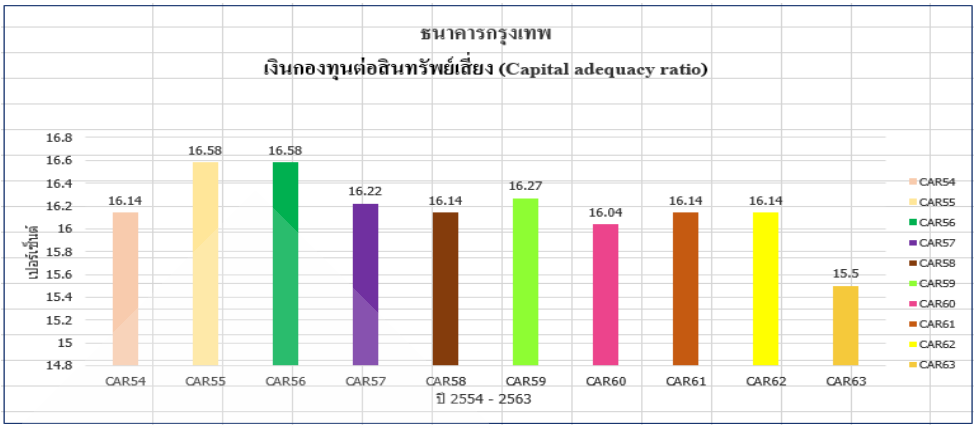

ภาพที่ 4.3 ธนาคารกสิกร

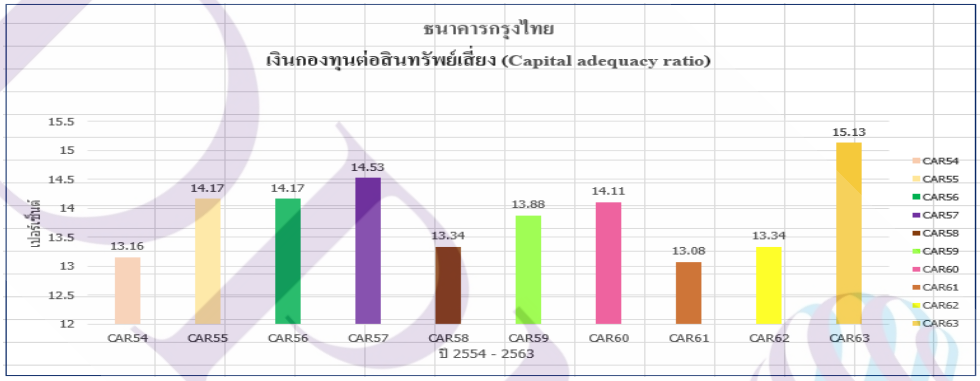

ภาพที่ 4.4 ธนาคารกรุงไทย

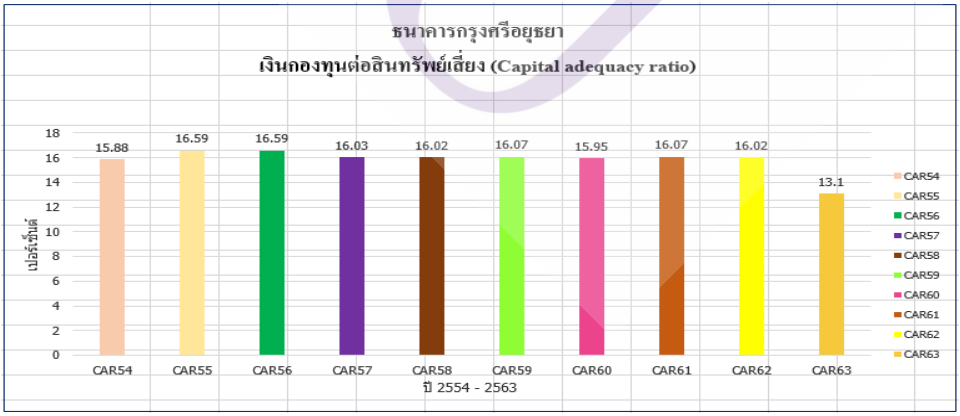

ภาพที่ 4.5 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

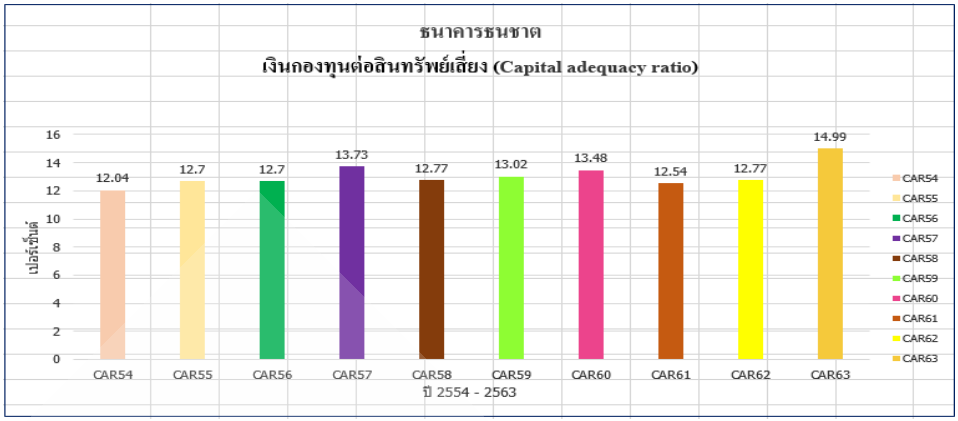

ภาพที่ 4.6 ธนาคารธนชาต

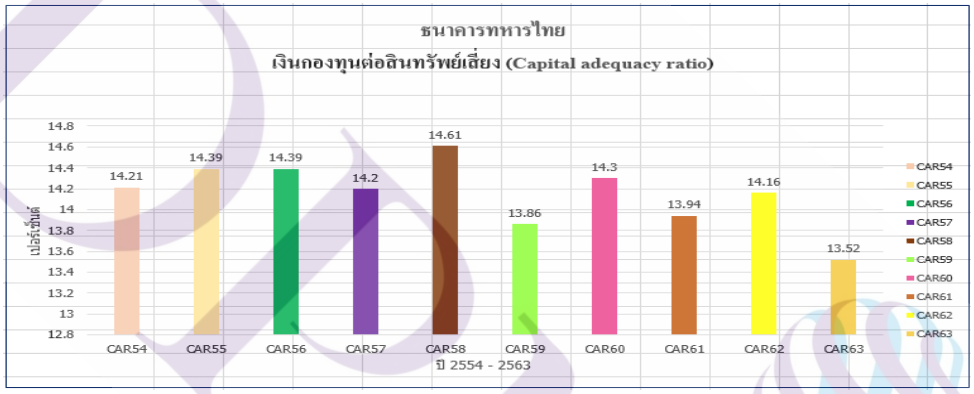

ภาพที่ 4.7 ธนาคารทหารไทย

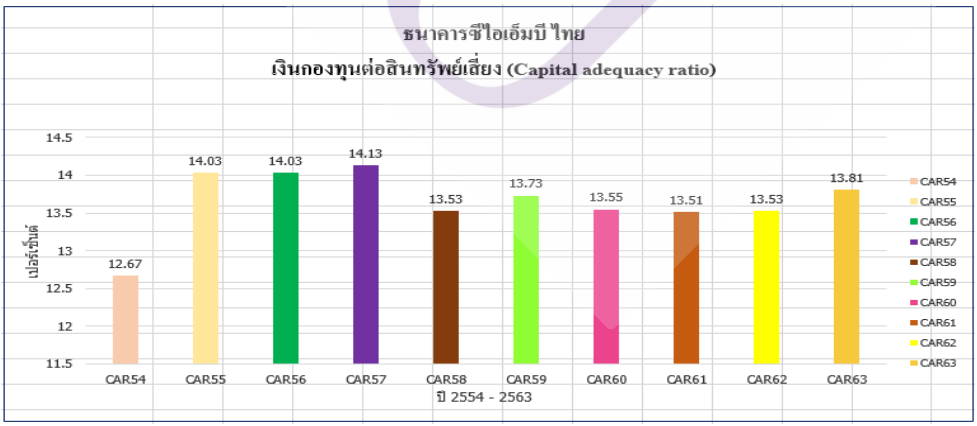

ภาพที่ 4.8 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย

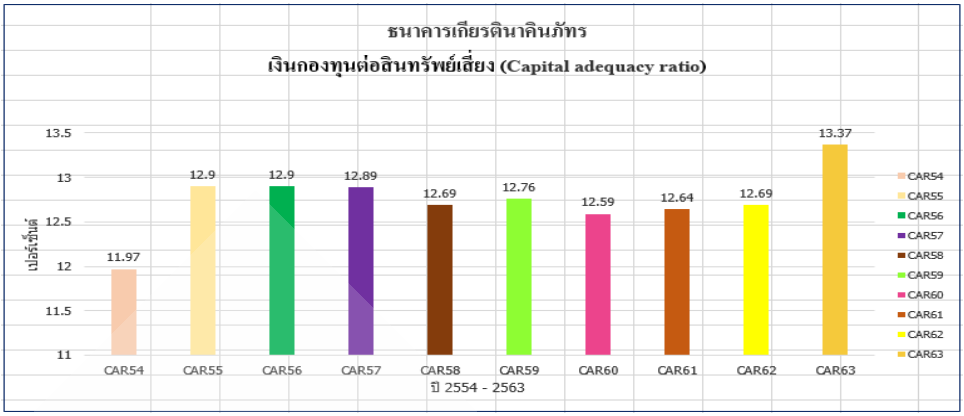

ภาพที่ 4.9 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

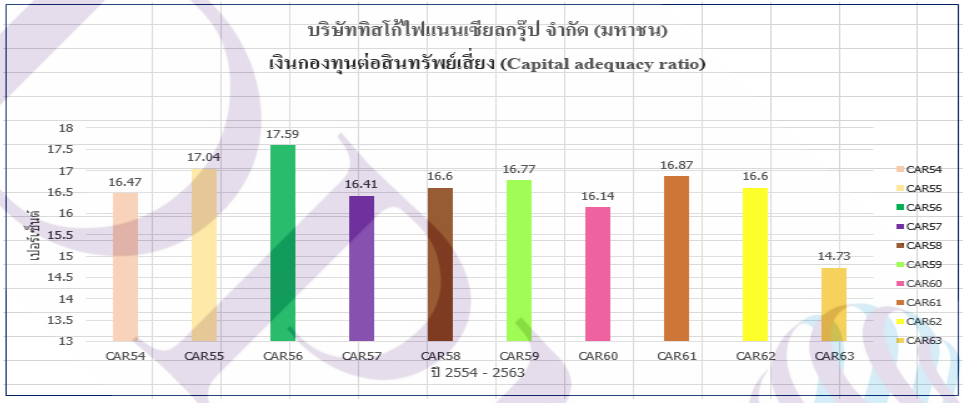

ภาพที่ 4.10 บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

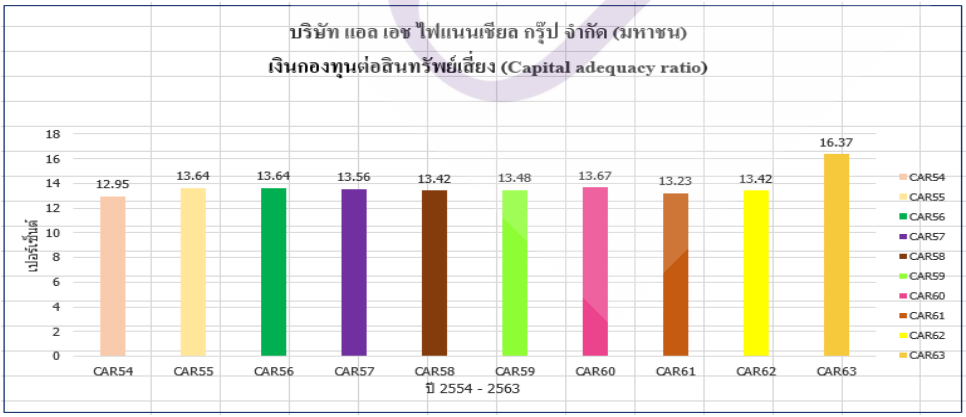

ภาพที่ 4.11 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

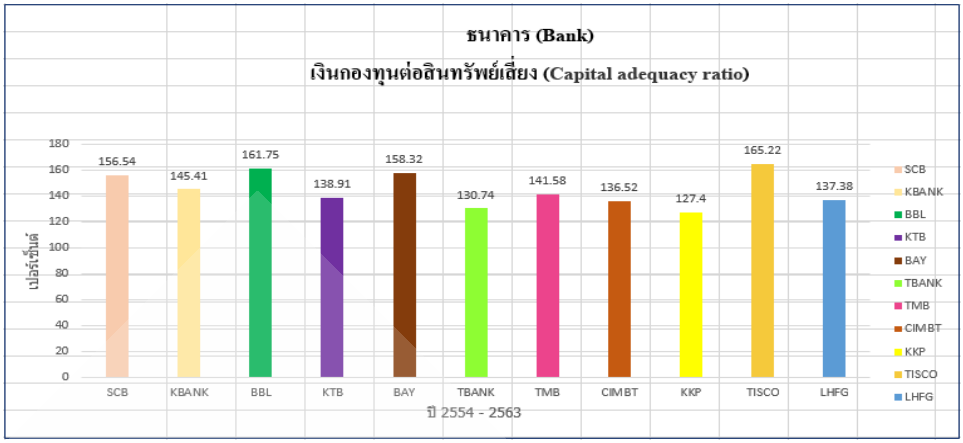

ภาพที่ 4.12 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.1 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 17.06 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2556 ร้อยละ 16.07 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 และ ปี 2560 ร้อยละ 16.02 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.2 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2560 ร้อยละ 15.44 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 15.40 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 14.84 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.3 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 255 และ 2556 ร้อยละ 16.58 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2559 ร้อยละ 16.27 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2554, 2561, 2562 ร้อยละ 16.14 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.4 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 15.13 เปอร์เซ็นต์

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 14.53 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 ร้อยละ 14.14 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.5 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2559 และ 2556 ร้อยละ 16.59 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2559 และ 2561 ร้อยละ 16.07 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 16.03 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.6 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 14.99 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 13.73 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2559 ร้อยละ 13.02 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.7 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2558 ร้อยละ 14.61 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 และ 2556 ร้อยละ 14.39 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2560 ร้อยละ 13.30 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.8 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 14.13 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 และ 2556 ร้อยละ 14.03 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 13.81 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.9 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 13.37 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 และ 2556 ร้อยละ 12.90 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2557 ร้อยละ 12.89 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.10 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2556 ร้อย

ละ 17.59 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2555 ร้อยละ 17.04 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2561 ร้อยละ 16.87 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.11 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2563 ร้อยละ 16.37 เปอร์เซ็นต์ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2560 ร้อยละ 13.67 เปอร์เซ็นต์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปี 2556 ร้อยละ 13.64 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.12 พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ของของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ร้อยละ 165.22 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงเทพ มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ร้อยละ 158.32 เปอร์เซ็นต์ และธนาคารกรุงศรี มีเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ร้อยละ 158.32 เปอร์เซ็นต์

4.1.1.2 เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio)

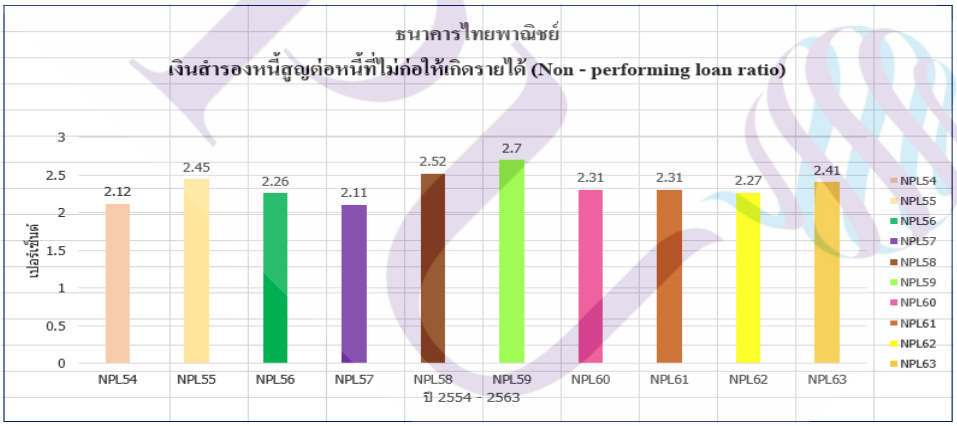

ภาพที่ 4.13 ธนาคารไทยพาณิชย์

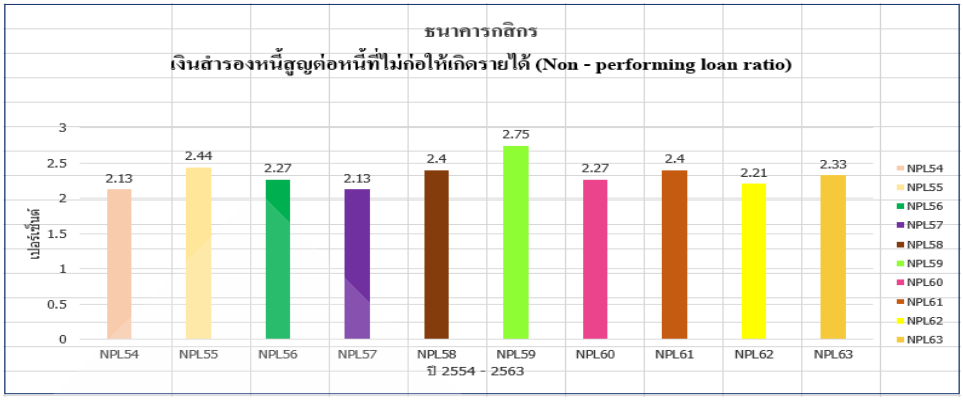

ภาพที่ 4.14 ธนาคารกสิกร

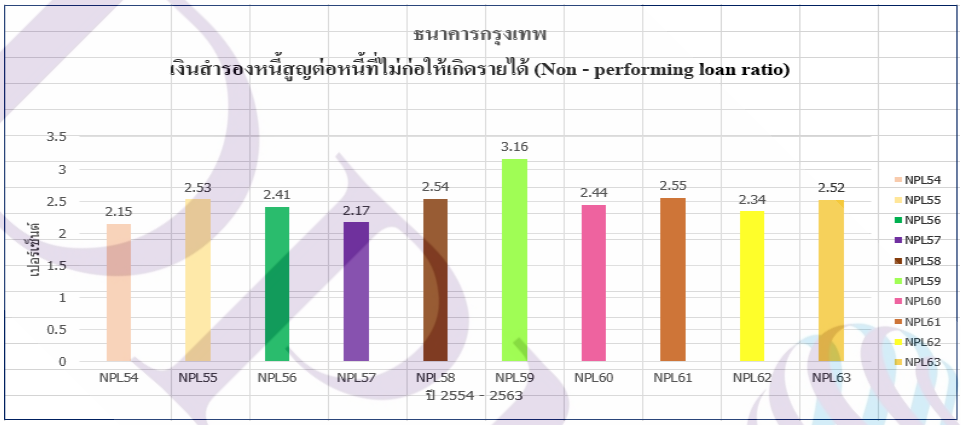

ภาพที่ 4.15 ธนาคารกรุงเทพ

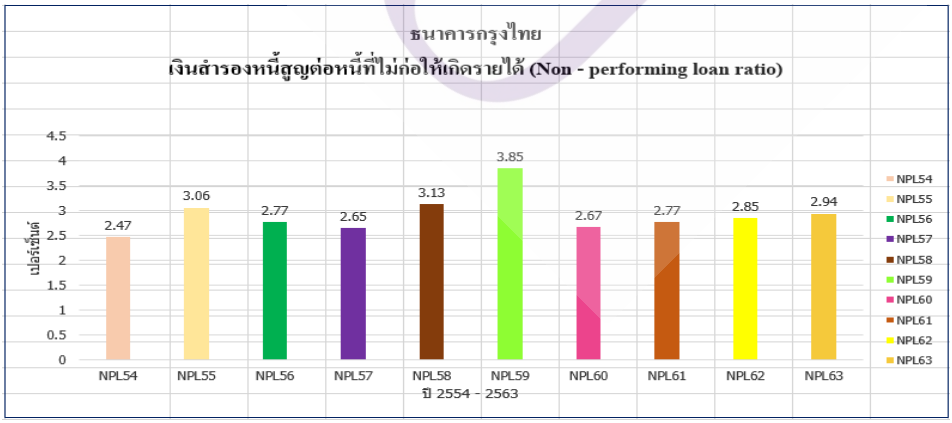

ภาพที่ 4.16 ธนาคารกรุงไทย

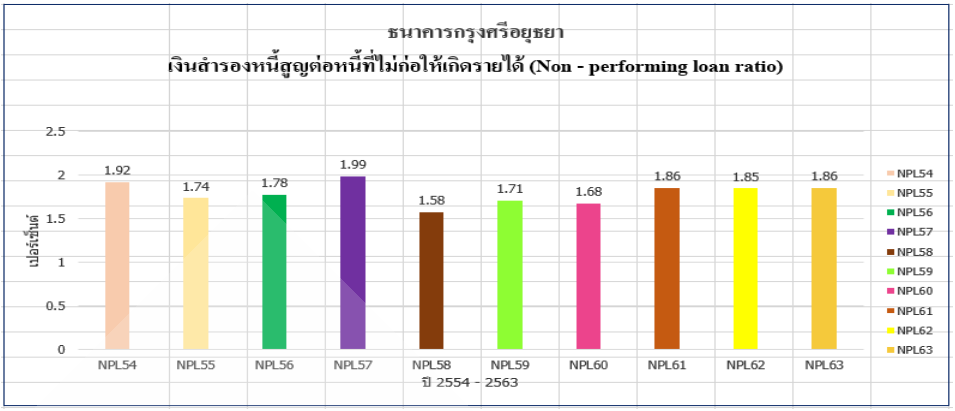

ภาพที่ 4.17 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

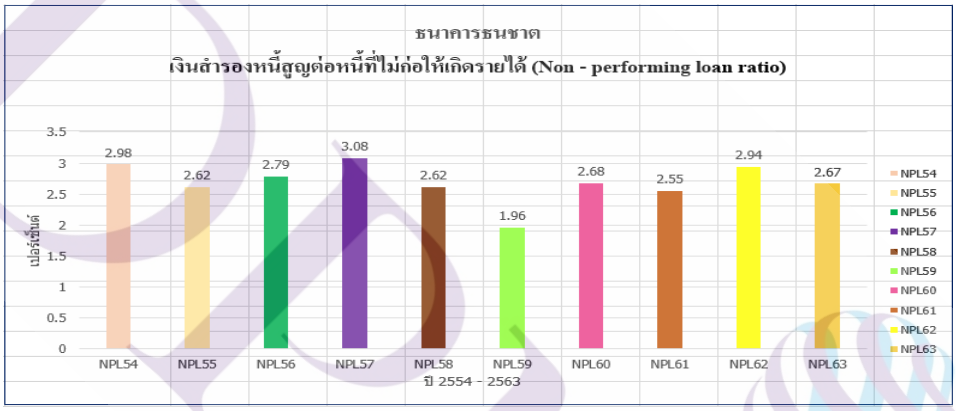

ภาพที่ 4.18 ธนาคารธนชาต

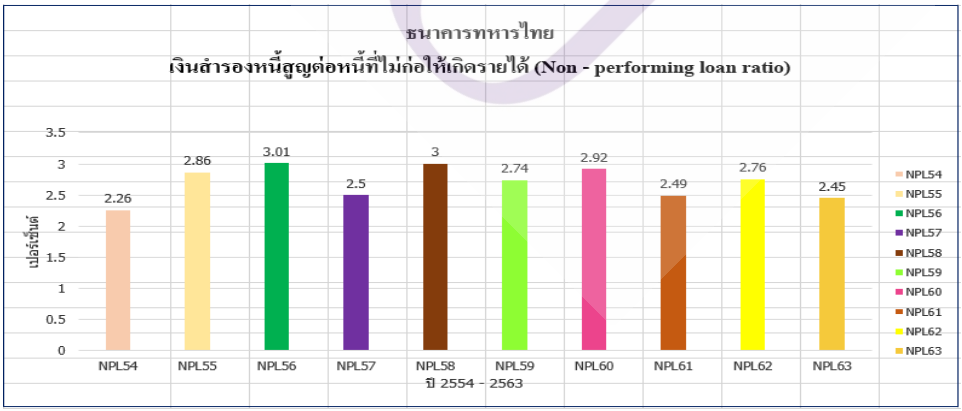

ภาพที่ 4.19 ธนาคารทหารไทย

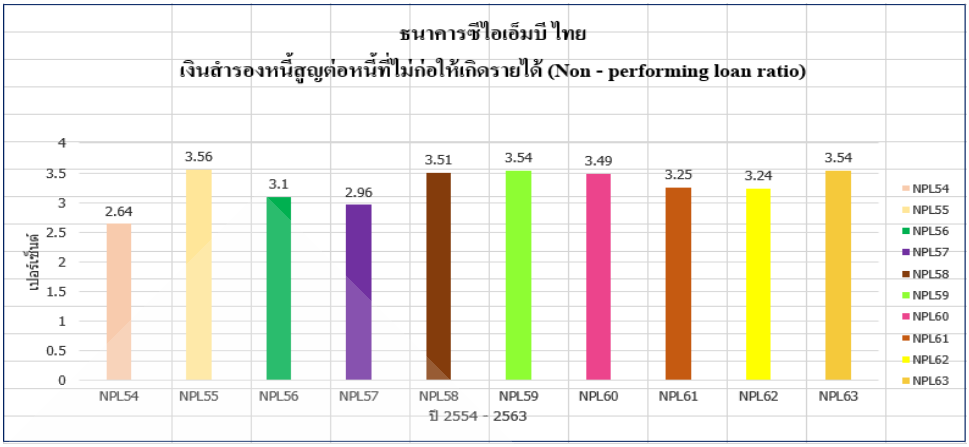

ภาพที่ 4.20 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย

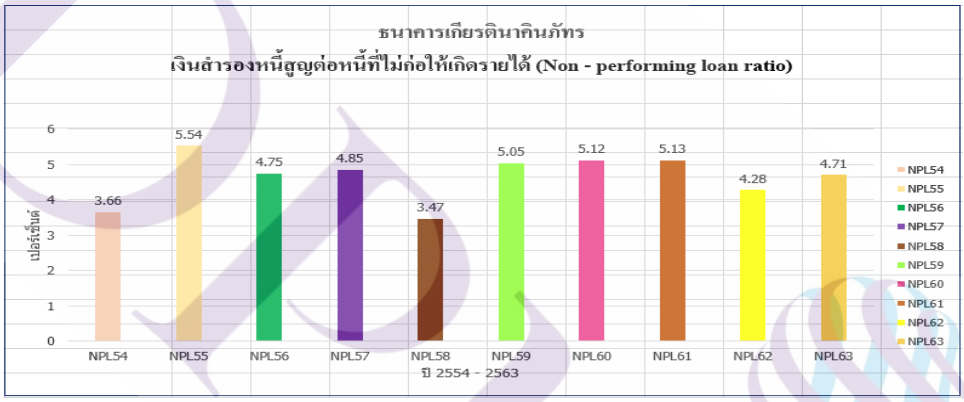

ภาพที่ 4.21 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

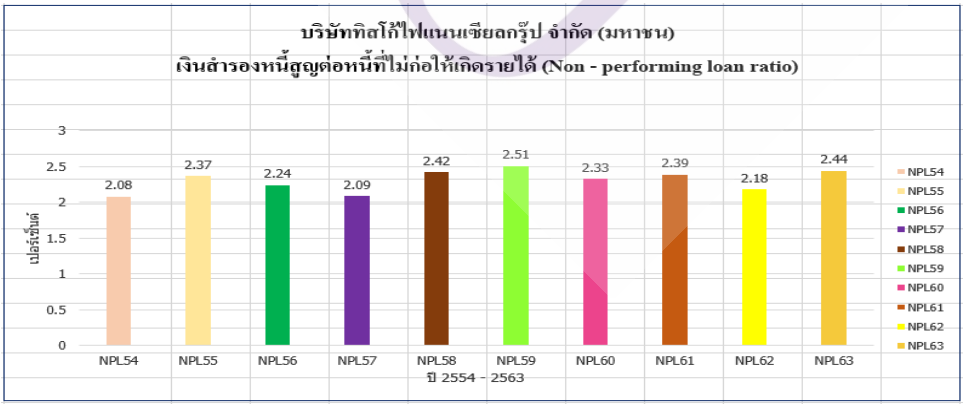

ภาพที่ 4.22 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

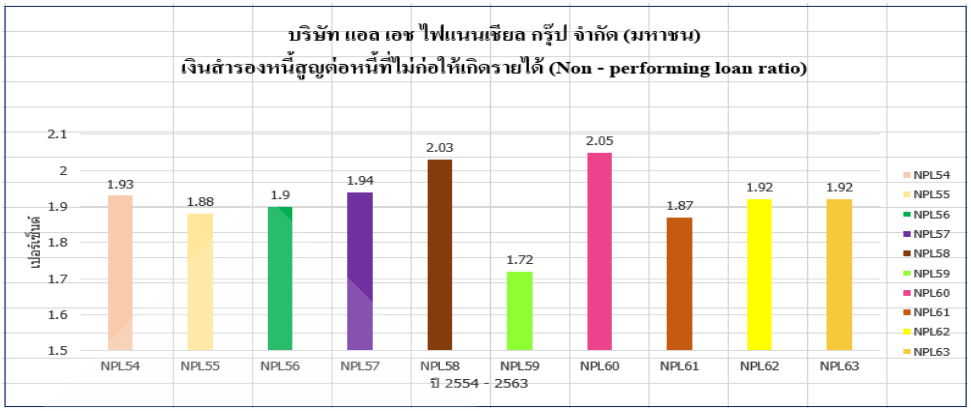

ภาพที่ 4.23 บริษัทแอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

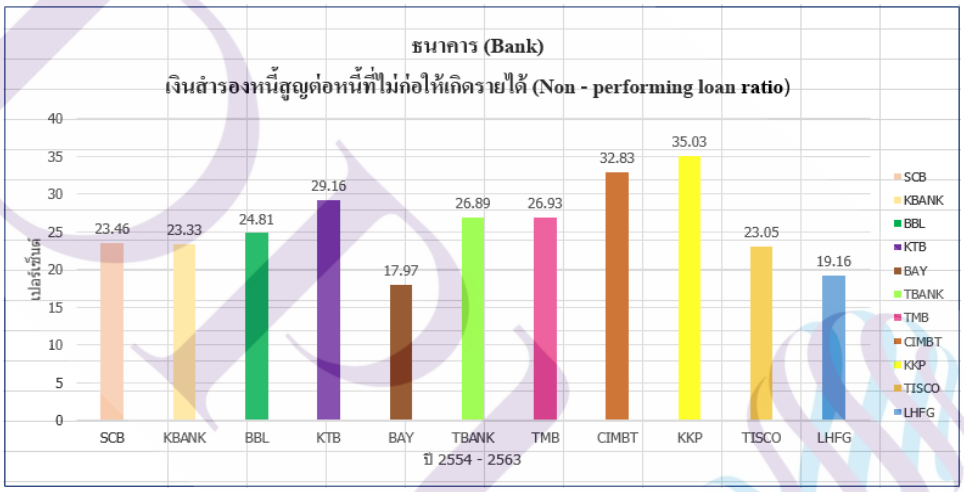

ภาพที่ 4.24 เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

(Non - performing loan ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.13 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2559 ร้อยละ 2.70 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อยละ 2.52 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2563 ร้อยละ 2.41 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.14 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี

2559 ร้อยละ 2.75 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2555 ร้อยละ 2.44 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2563 ร้อยละ 2.33 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.15 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2559 ร้อยละ 3.15 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อยละ 2.54 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2555 ร้อยละ 2.53 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.16 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2559 ร้อยละ 3.85 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2555 ร้อยละ 3.06 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2563 ร้อยละ 2.94 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.17 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2557 ร้อยละ 1.99 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2561 และ 2563 ร้อยละ 1.86 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2562 ร้อยละ 1.86 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.18 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2557 ร้อยละ 3.06 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2554 ร้อยละ 2.98 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2562 ร้อยละ 2.94 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.19 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2556 ร้อยละ 3.01 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อย

ละ 3.00 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2560 ร้อยละ 2.92 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.20 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2555 ร้อยละ 3.56 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 และ 2563 ร้อยละ 3.54 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อยละ 3.51 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.21 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของ ธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2555 ร้อยละ 5.54 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2561 ร้อยละ 5.13 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2560 ร้อยละ 5.12 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.22 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2559 ร้อยละ 2.51 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2563 ร้อยละ 2.44 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อยละ 2.42 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.23 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2560 ร้อยละ 2.05 เปอร์เซ็นต์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2558 ร้อยละ 2.03 เปอร์เซ็นต์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ปี 2554 ร้อยละ 1.93 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.24 พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - performing loan ratio) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ร้อยละ 32.83 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารเกียรตินาคินภัทร มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ร้อยละ 35.03 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารกรุงไทย มีเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ร้อยละ 29.16 เปอร์เซ็นต์

4.1.1.3 ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets

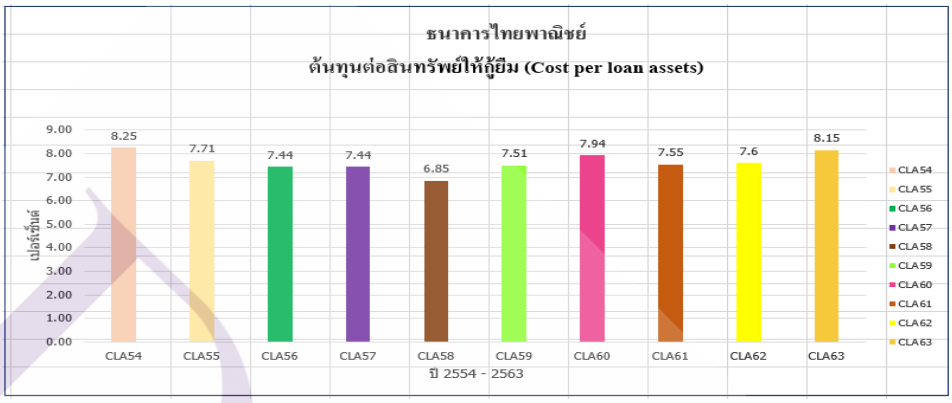

ภาพที่ 4.25 ธนาคาร ไทยพาณิชย์

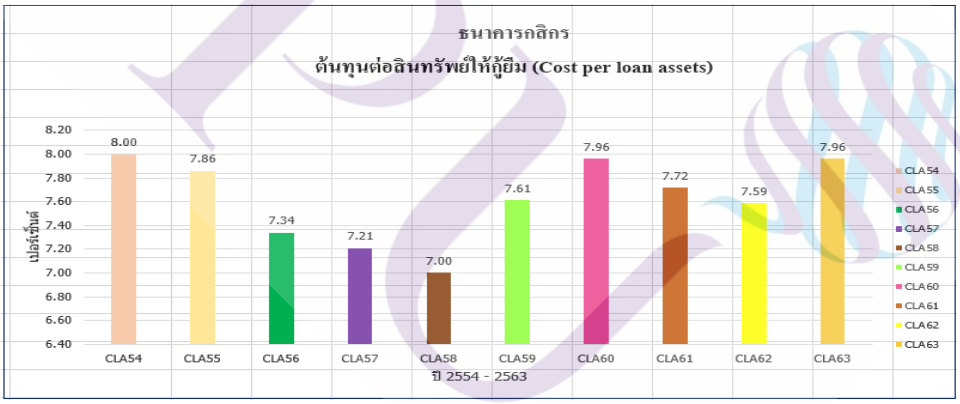

ภาพที่ 4.26 ธนาคารกสิกร

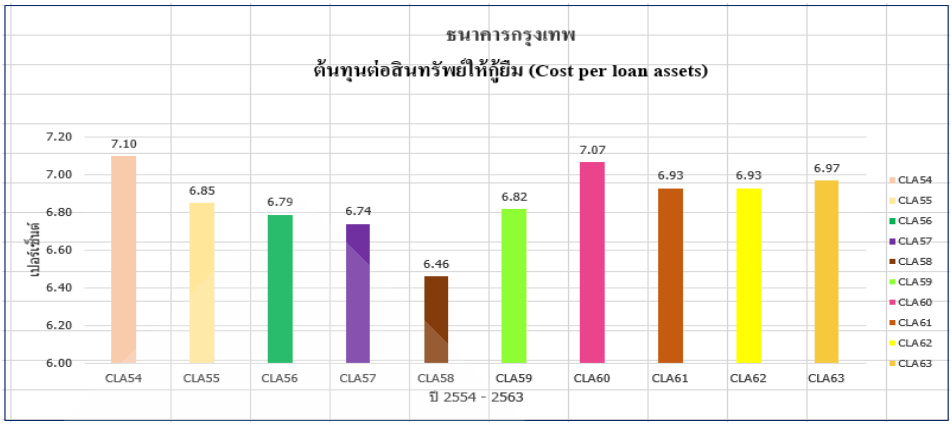

ภาพที่ 4.27 ธนาคารกรุงเทพ

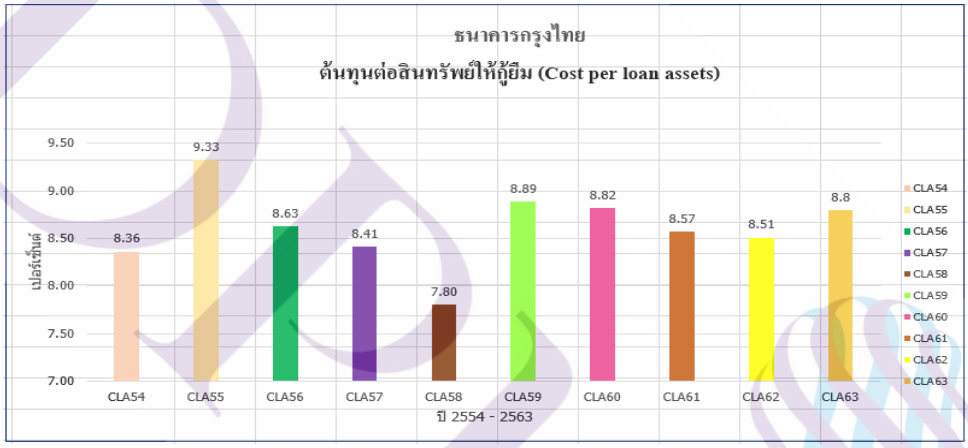

ภาพที่ 4.28 ธนาคารกรุงไทย

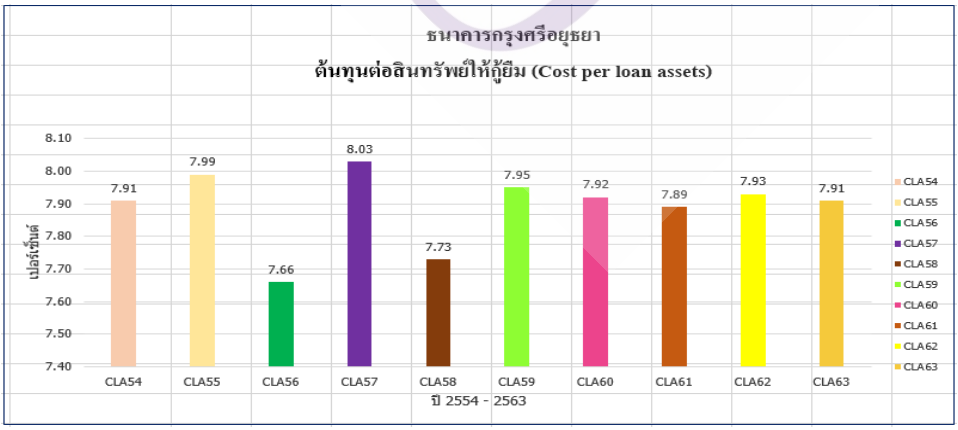

ภาพที่ 4.29 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

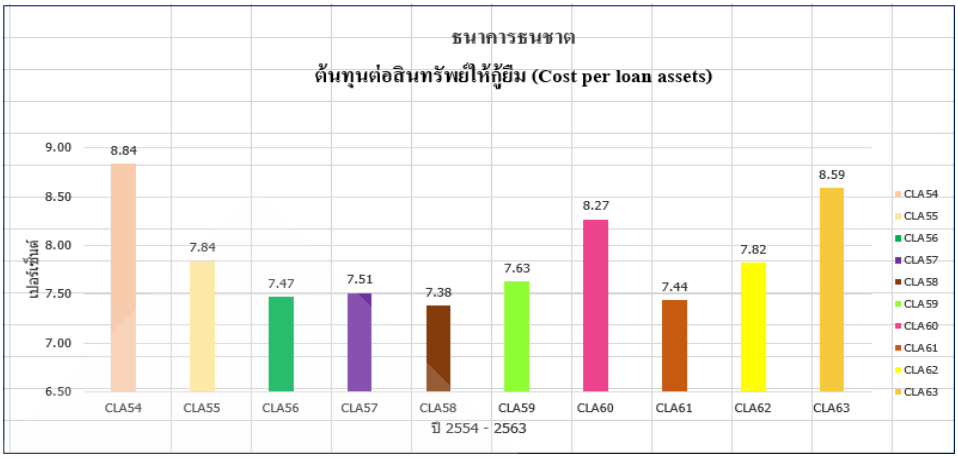

ภาพที่ 4.30 บริษัททุนธนชาต จำกัด (มหาชน)

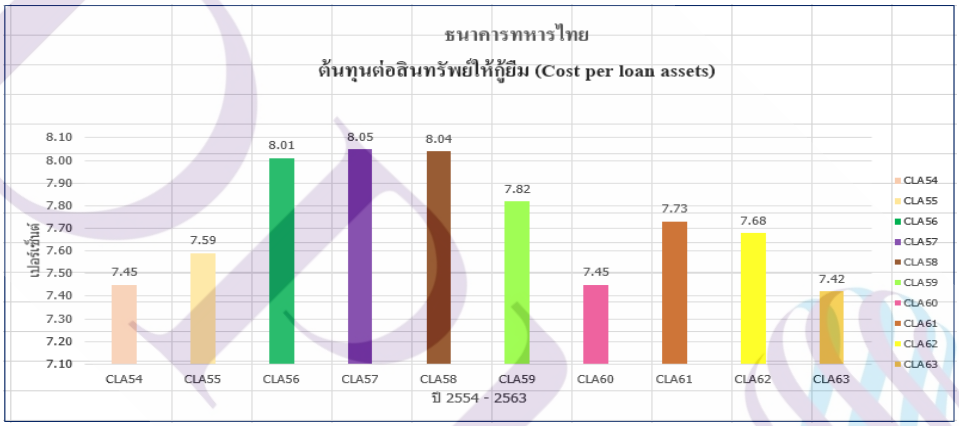

ภาพที่ 4.31 ธนาคารทหารไทย

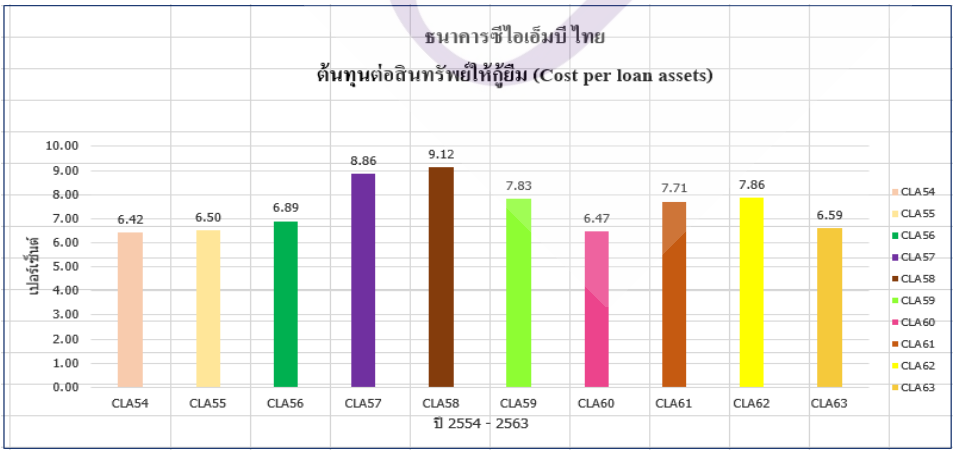

ภาพที่ 4.32 ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย

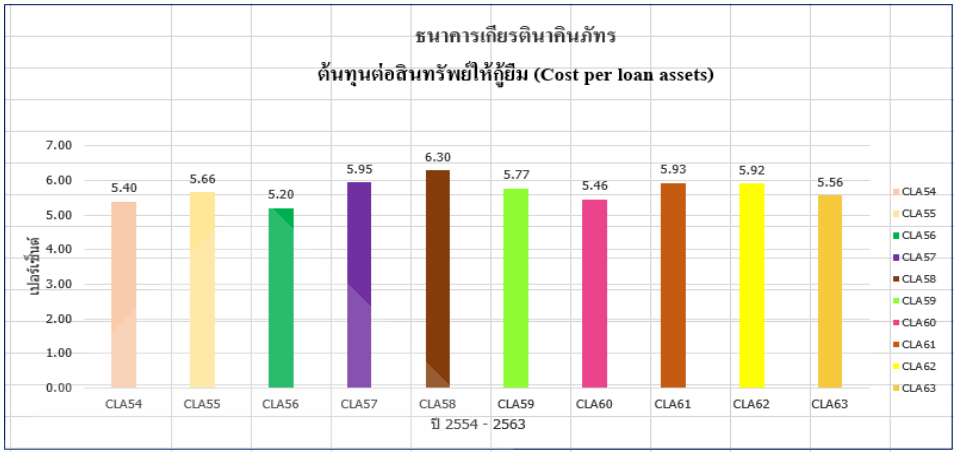

ภาพที่ 4.33 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

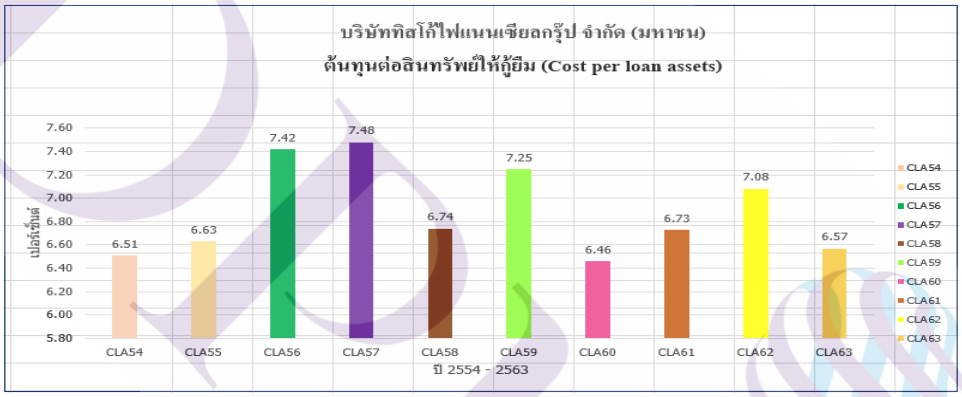

ภาพที่ 4.34 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

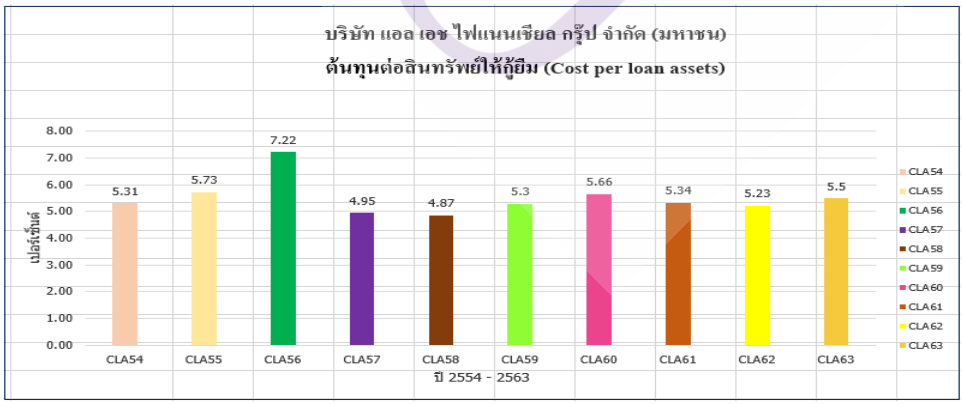

ภาพที่ 4.35 บริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

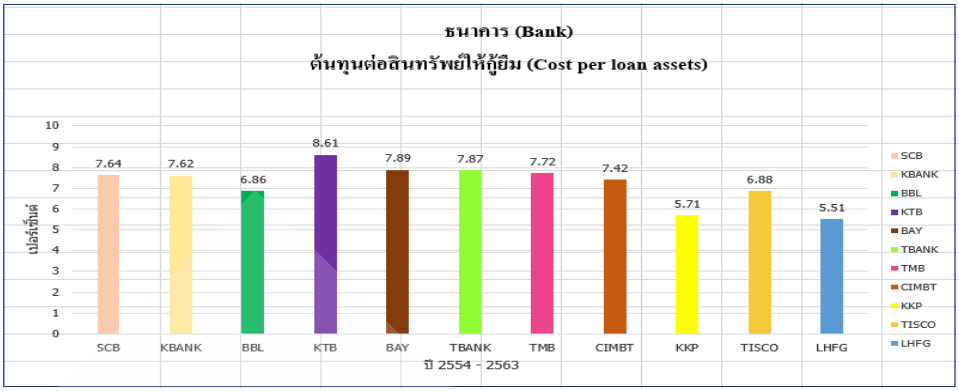

ภาพที่ 4.36 ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.25 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2554 ร้อยละ 8.25 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2563 ร้อยละ 8.15 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2560 ร้อยละ 7.94 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.26 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของ ธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2554 ร้อยละ 8.00 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2560 และ 2563 ร้อยละ 7.96 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2555 ร้อยละ 7.86 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.27 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของ ธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2554 ร้อยละ 7.10 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2560 ร้อยละ 7.07 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2563 ร้อยละ 6.97 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.28 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของ ธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2555 ร้อยละ 9.33 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2559 ร้อยละ 8.89 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2563 ร้อยละ 8.80 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.29 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2557 ร้อยละ 8.03 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2555 ร้อยละ 7.99 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2562 ร้อยละ 7.92 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.30 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2554 ร้อยละ 8.84 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2563 ร้อยละ 8.59 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2560 ร้อยละ 8.27 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.31 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2557 ร้อยละ 8.05 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2558 ร้อยละ 8.04 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2556 ร้อยละ 8.01 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.32 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2558 ร้อยละ 9.12 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2557 ร้อยละ 8.86 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2562 ร้อยละ 7.86 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.33 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2558 ร้อยละ 6.30 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2557 ร้อยละ 5.95 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2561 ร้อยละ 5.93 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.34 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2557 ร้อยละ 7.48 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2556 ร้อยละ 7.42 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2562 ร้อยละ 7.08 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.35 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2556 ร้อยละ 7.22 เปอร์เซ็นต์ เต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2555 ร้อยละ 5.73 เปอร์เซ็นต์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ปี 2560 ร้อยละ 5.66 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.36 พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cost per loan assets ของของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ร้อยละ 8.61 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ร้อยละ 7.89 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารกสิกร มีต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ร้อยละ 7.87 เปอร์เซ็นต์

4.1.1.4 อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio)

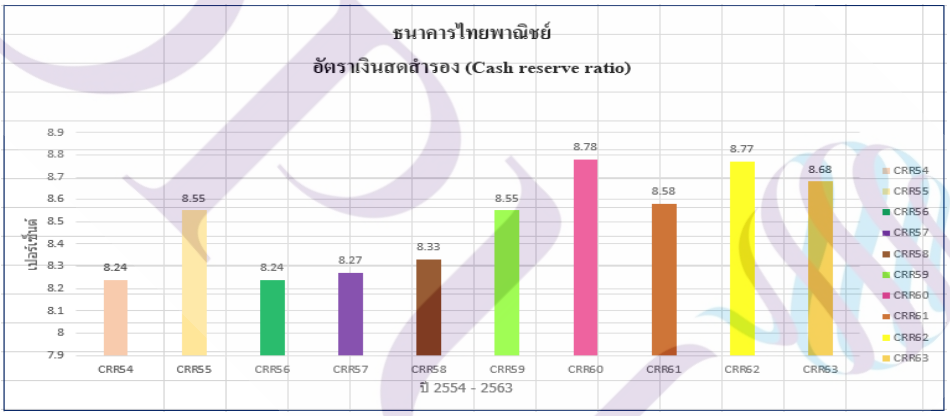

ภาพที่ 4.37 ธนาคารพาณิชย์

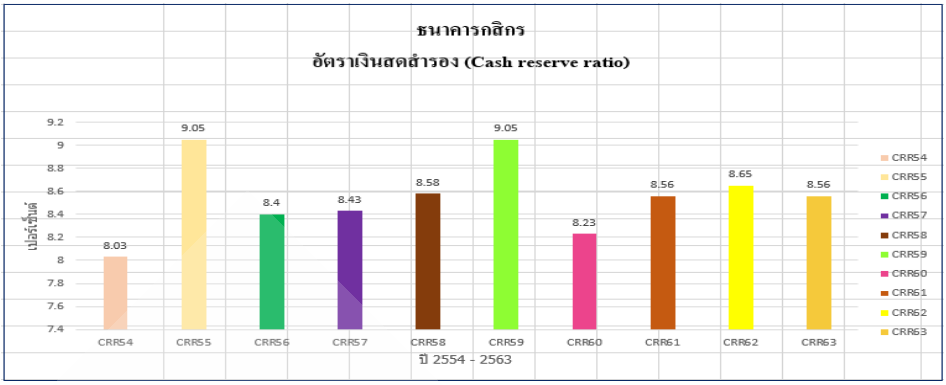

ภาพที่ 4.38 ธนาคารกสิกร

4.1.1.4 อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio)

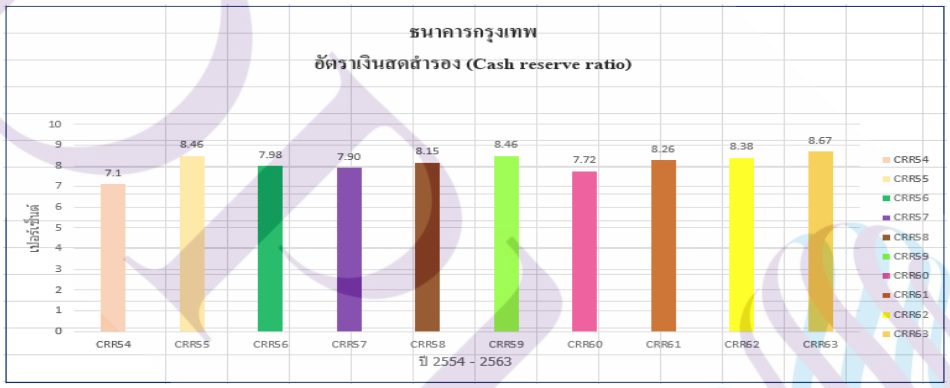

ภาพที่ 4.39 ธนาคารกรุงเทพ

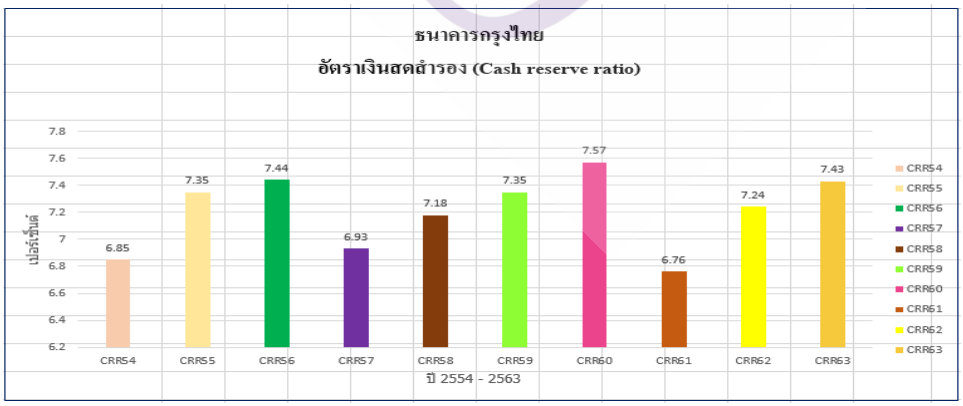

ภาพที่ 4.40 ธนาคารกรุงไทย

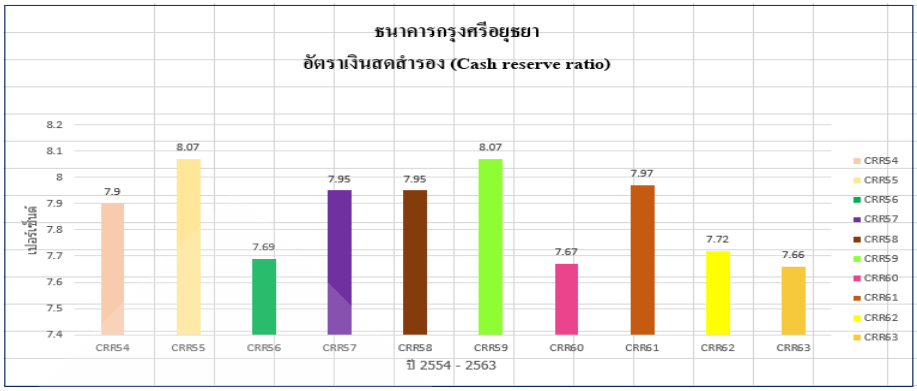

ภาพที่ 4.41 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

4.1.1.4 อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio)

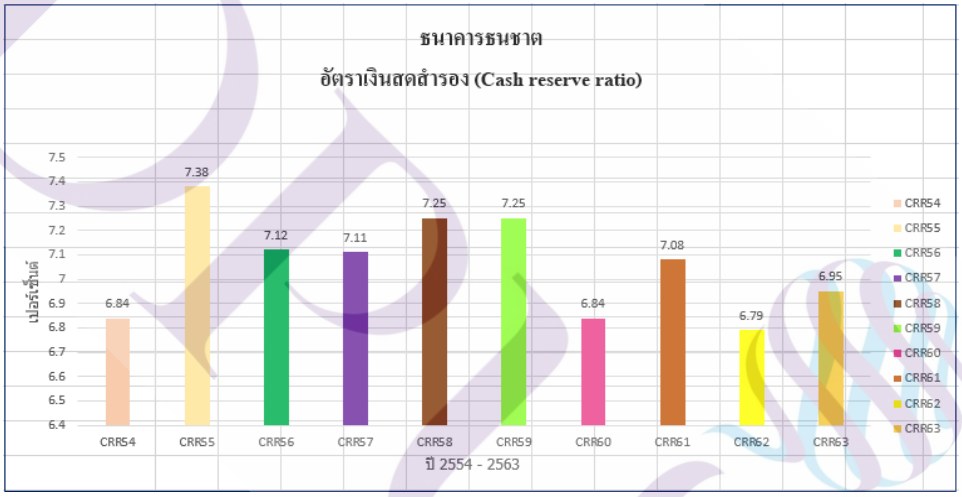

ภาพที่ 4.42 ธนาคารธนชาต

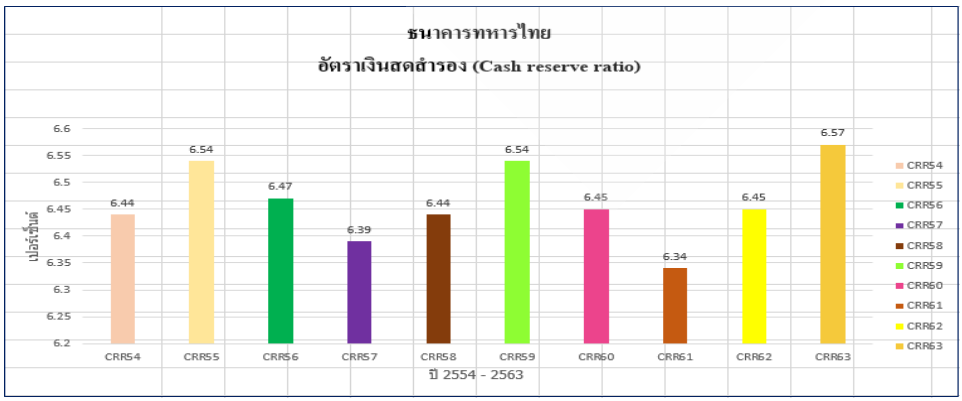

ภาพที่ 4.43 ธนาคารทหารไทย

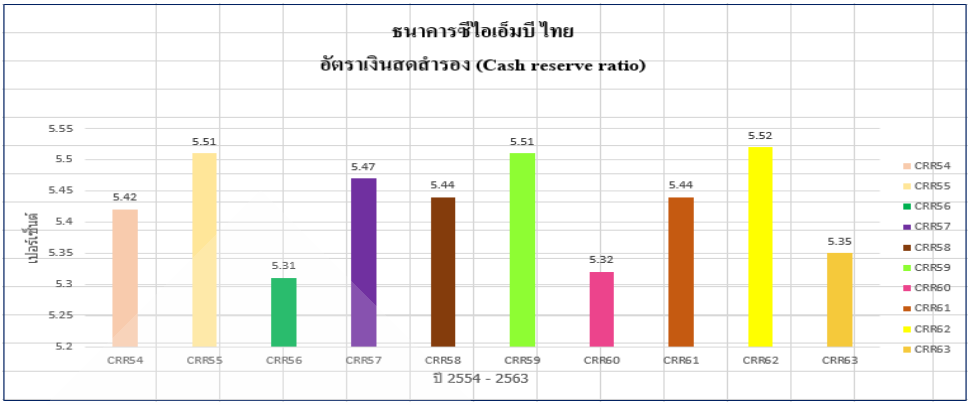

ภาพที่ 4.44 ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย

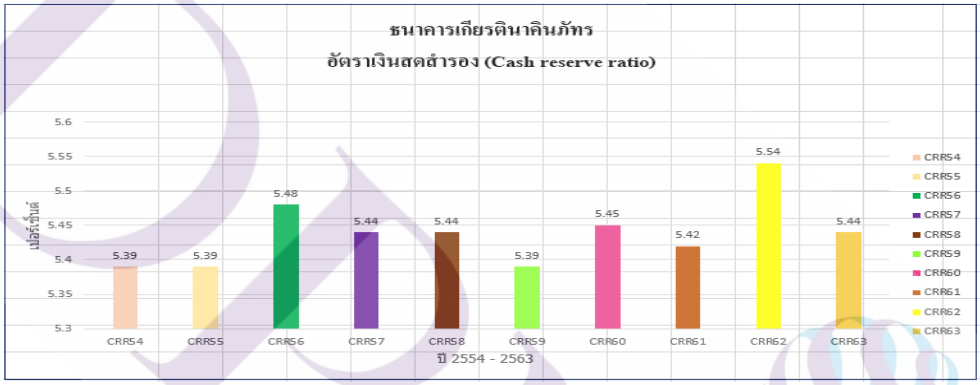

ภาพที่ 4.45 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

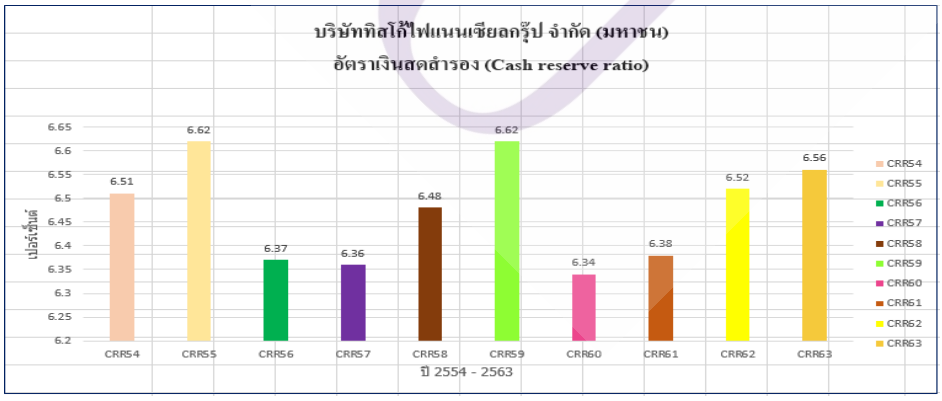

ภาพที่ 4.46 บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน

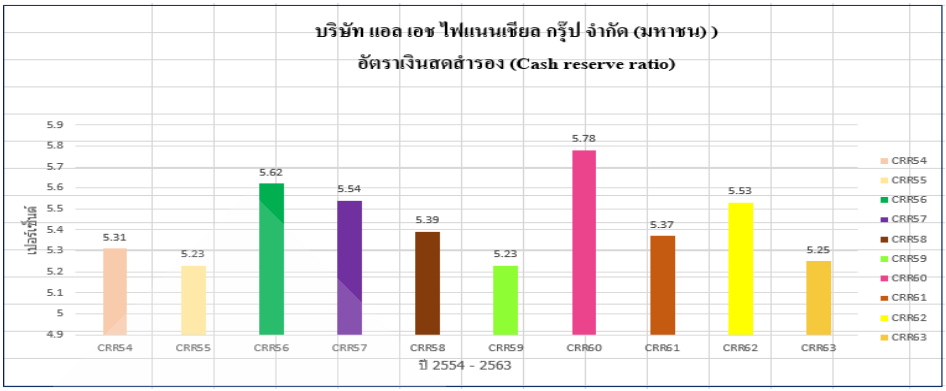

ภาพที่ 4.47 บริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

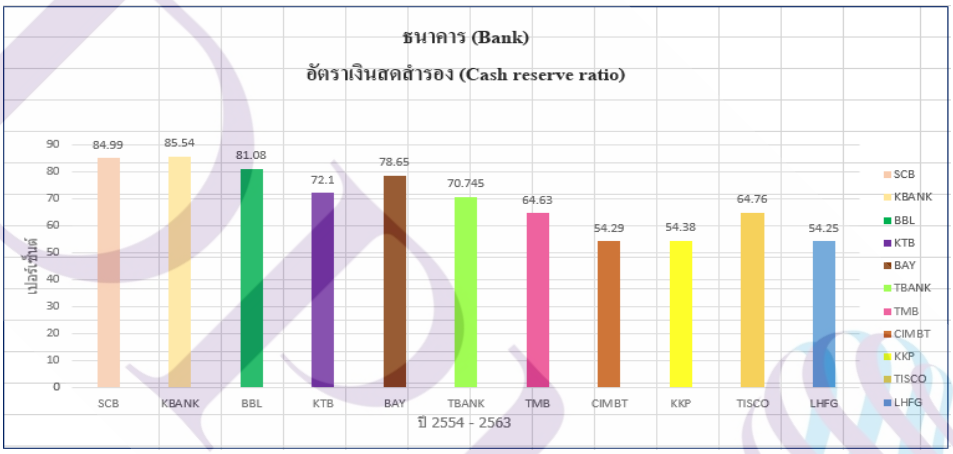

ภาพที่ 4.48 อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.37 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2560 ร้อยละ 8.78 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 8.77 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 8.68 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.38 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2555 และ 2555 ร้อยละ 9.06 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 8.65 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2558 ร้อยละ 8.58 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.39 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

อัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 8.67 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 8.46 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 8.38 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.40 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2560 ร้อยละ 7.57 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2556 ร้อยละ 7.44 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 7.44 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.41 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 8.07 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2561 ร้อยละ 7.97 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 7.72 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.42 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2555 ร้อยละ 7.38 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 7.25 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2556 ร้อยละ 7.12 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.43 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 6.57 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 6.54 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2556 ร้อยละ 6.47 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.44 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 5.52 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 5.51 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 5.35 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.45 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ ธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 5.54 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2556 ร้อยละ 5.48 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2560 ร้อยละ 5.45 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.46 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2559 ร้อยละ 6.62 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 6.56 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2562 ร้อยละ 5.52 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.47 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของ บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2560 ร้อยละ 5.78 เปอร์เซ็นต์ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2556 ร้อยละ 5.62 เปอร์เซ็นต์ และอัตราเงินสดสำรอง ปี 2557 ร้อยละ 5.54 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.48 พบว่า อัตราเงินสดสำรอง (Cash reserve ratio) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราเงินสดสำรอง สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราเงินสดสำรอง ร้อยละ 8.99 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกสิกร มีอัตราเงินสดสำรอง ร้อยละ 85.54 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารกรุงเทพ มีอัตราเงินสดสำรอง ร้อยละ 81.08 เปอร์เซ็นต์

4.1.2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio)

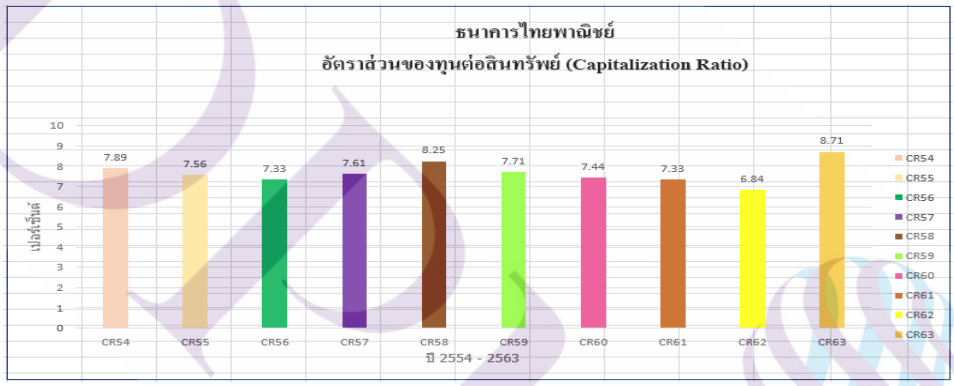

ภาพที่ 4.49 ธนาคารไทยพาณิชย์

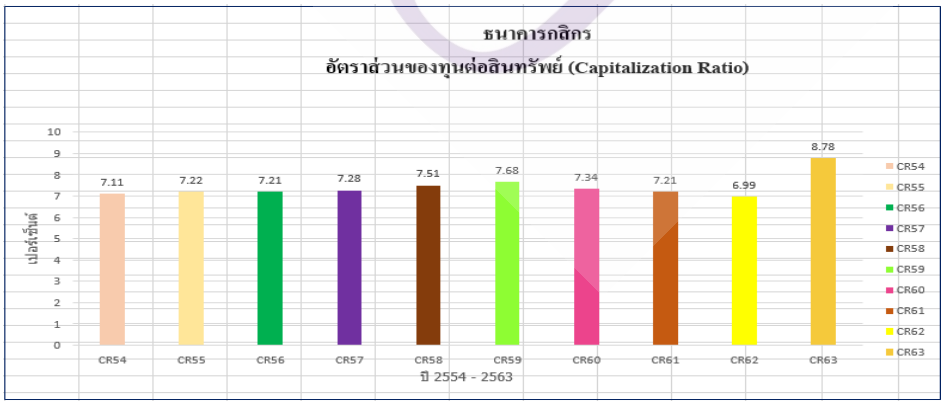

ภาพที่ 4.50 ธนาคารกสิกร

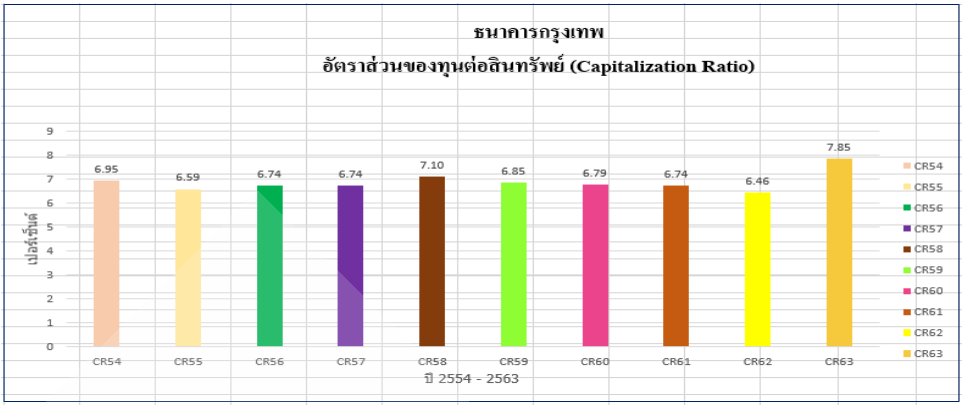

ภาพที่ 4.51 ธนาคารกรุงเทพ

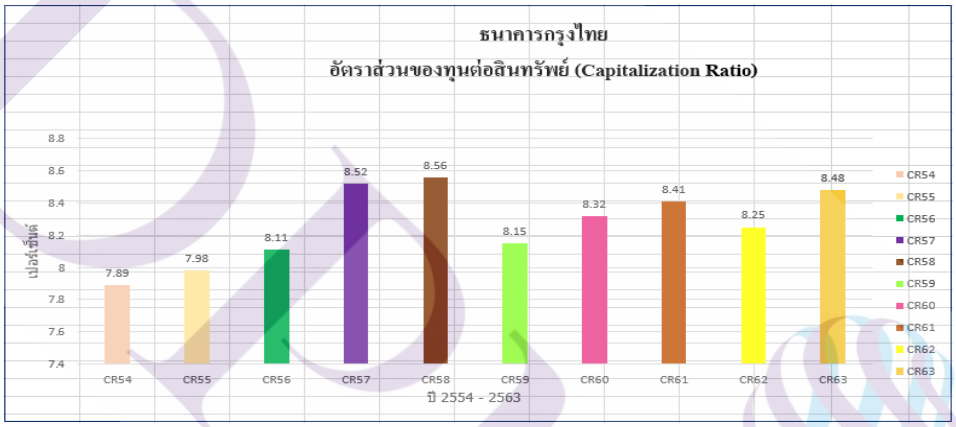

ภาพที่ 4.52 ธนาคารกรุงไทย

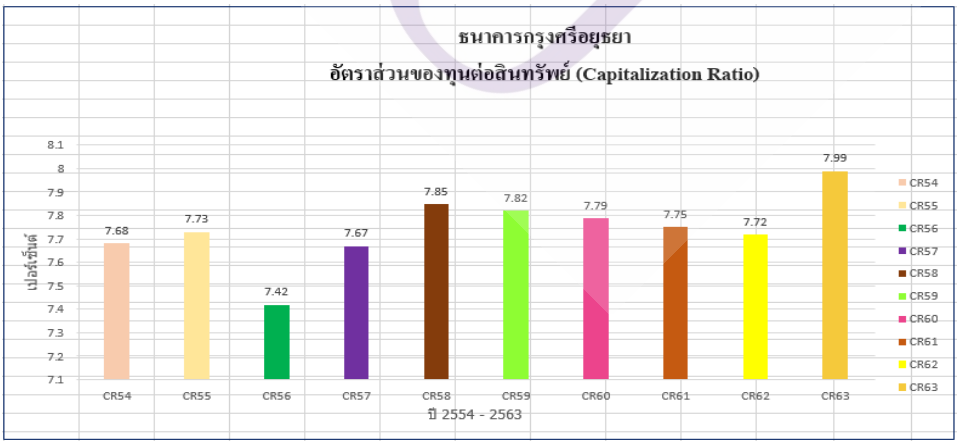

ภาพที่ 4.53 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

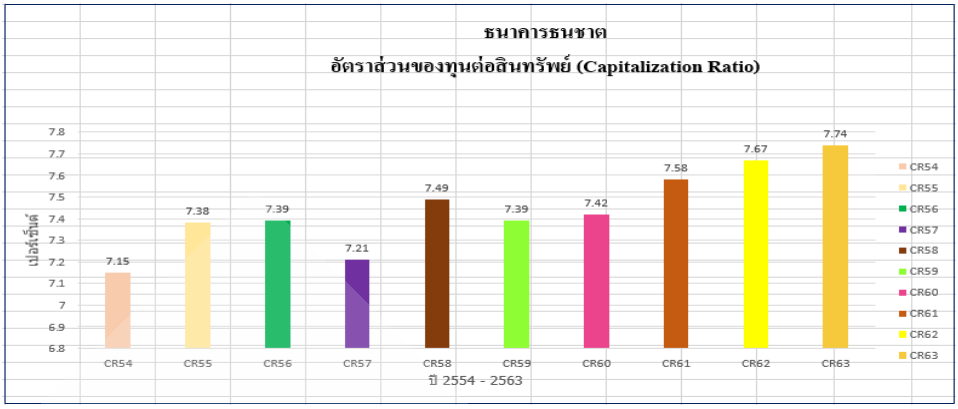

ภาพที่ 4.54 ธนาคารธนชาต

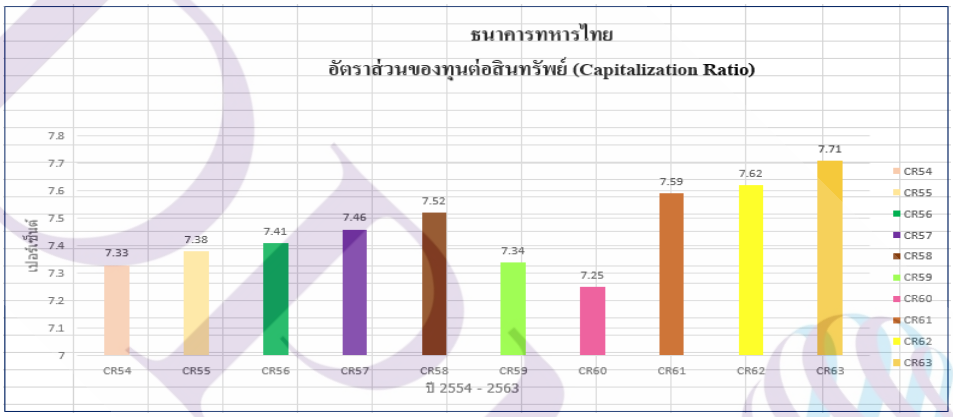

ภาพที่ 4.55 ธนาคารทหารไทย

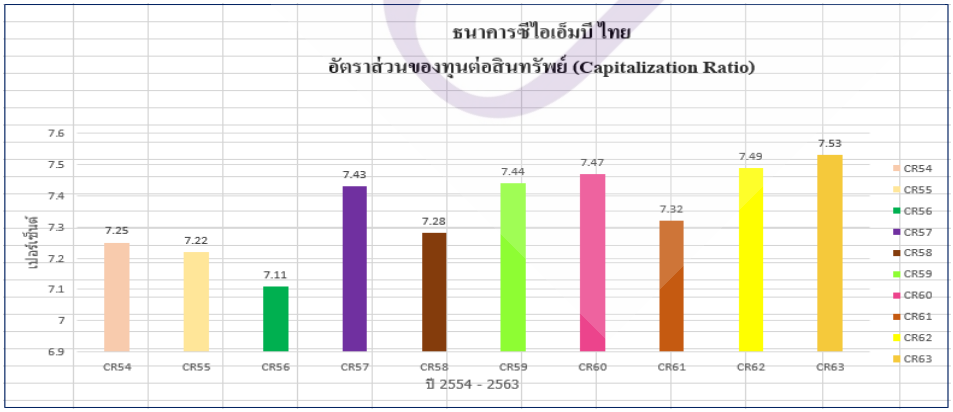

ภาพที่ 4.56 ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย

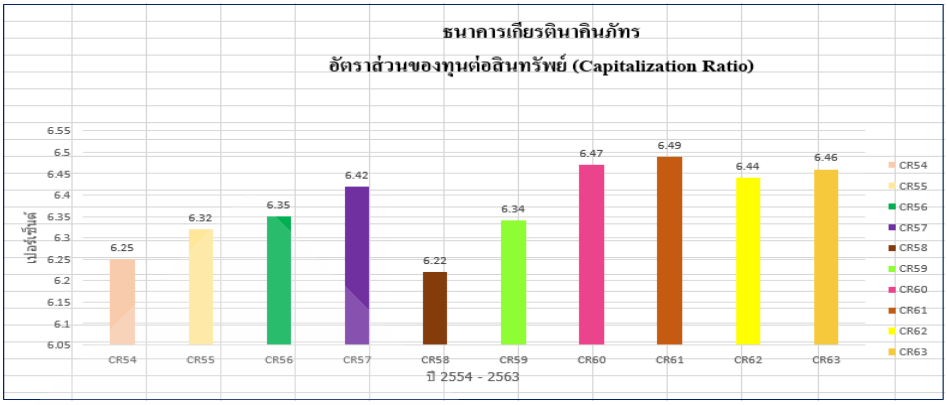

ภาพที่ 4.57 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

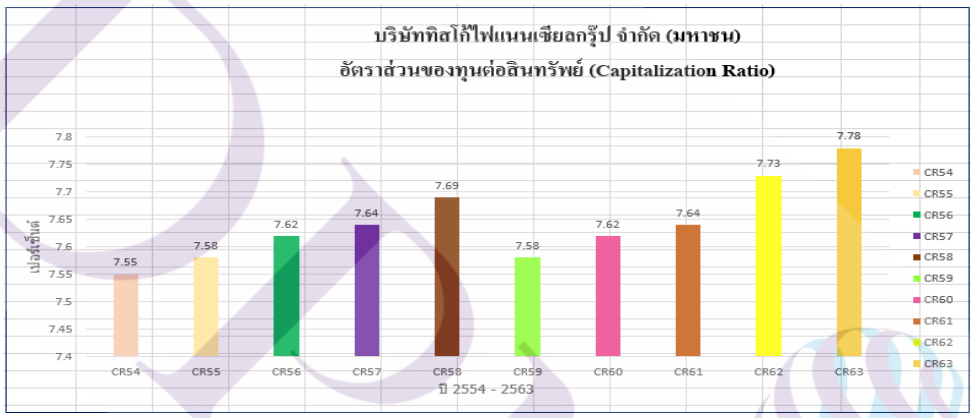

ภาพที่ 4.58 บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

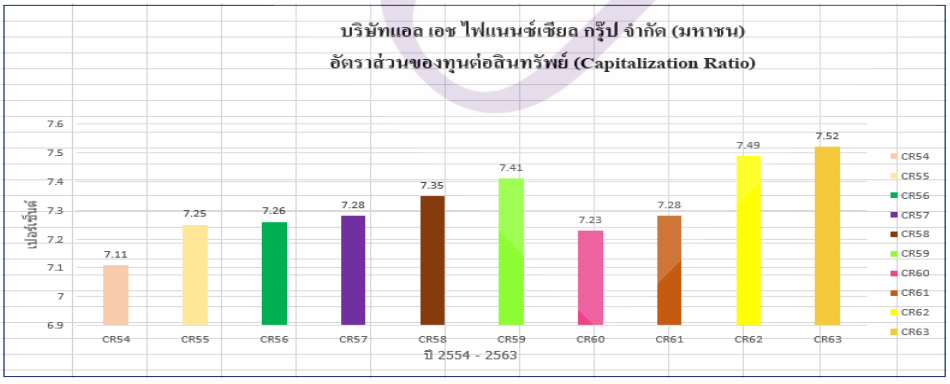

ภาพที่ 4.59 บริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

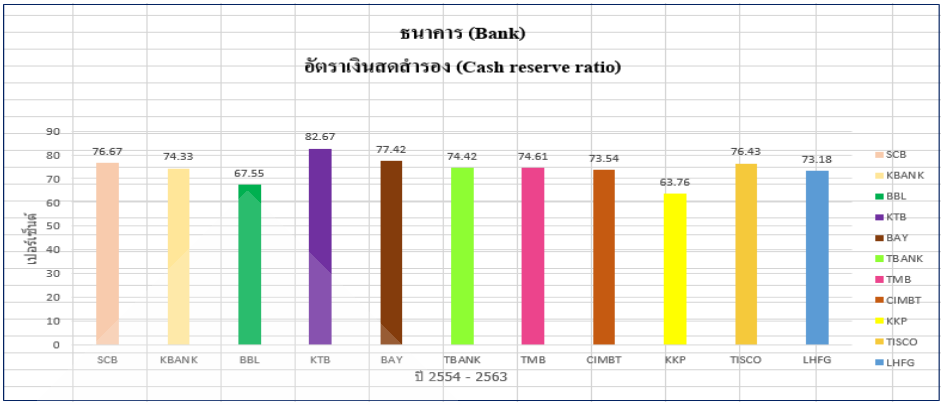

ภาพที่ 4.60 อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.49 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 8.71 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 8.25 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2554 ร้อยละ 7.89 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.50 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 8.78 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 7.68 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 7.51 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.51 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 7.85 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 7.10 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2554 ร้อยละ 6.95 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.52 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 8.56 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2557 ร้อยละ 8.52 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 8.48 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.53 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 7.99 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 7.85 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 7.79 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.54 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 7.74 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 7.67 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 7.58 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.55 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 7.71 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 7.62 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 7.59 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.56 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราเงินสดสำรอง ปี 2563 ร้อยละ 7.53 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 7.49 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 7.44 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.57 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 6.49 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2560 ร้อยละ 6.47 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 6.46 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.58 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 7.78 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 7.73 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 7.69 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.59 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ปี 2563 ร้อยละ 7.52 เปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ปี 2562 ร้อยละ 7.49 เปอร์เซ็นต์ และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ปี 2559 ร้อยละ 7.41 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.60 พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 82.67 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 77.42 เปอร์เซ็นต์ และ ไทยพาณิชย์ มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 76.67 เปอร์เซ็นต์

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share)

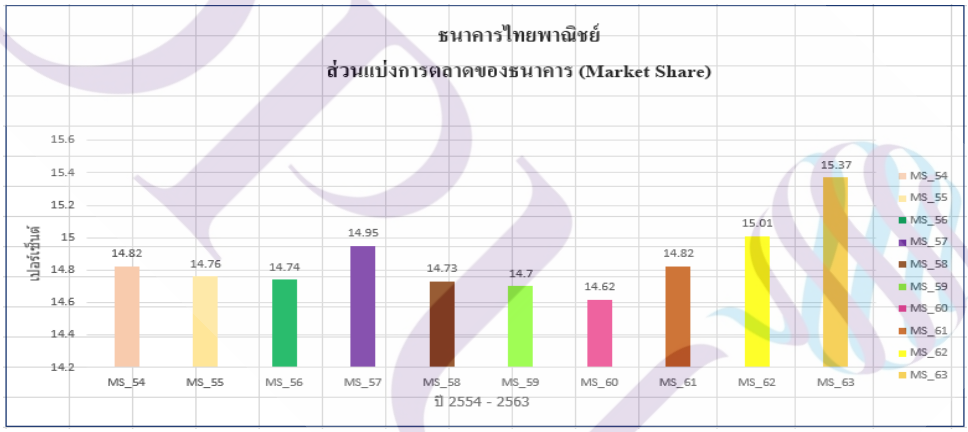

ภาพที่ 4.61 ธนาคารไทยพาณิชย์

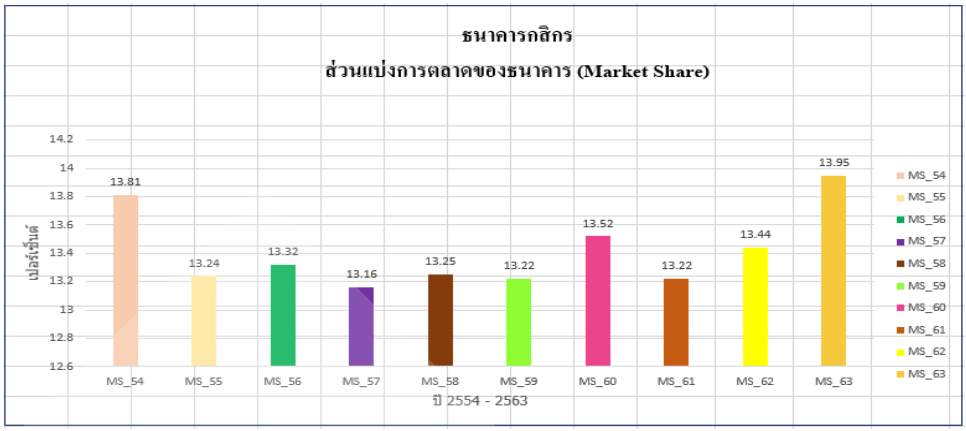

ภาพที่ 4.62 ธนาคารกสิกร

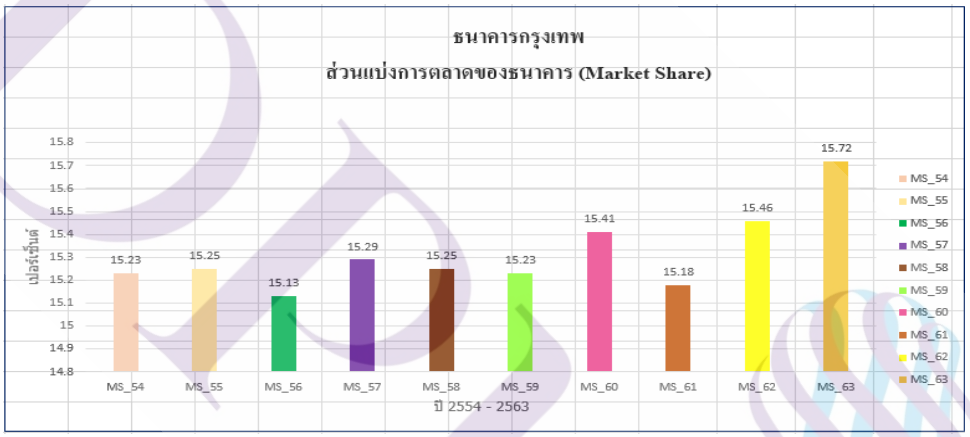

ภาพที่ 4.63 ธนาคารกรุงเทพ

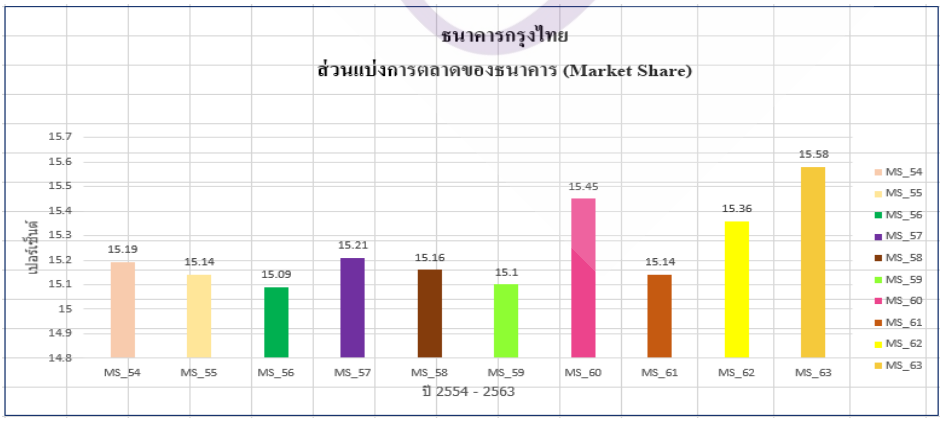

ภาพที่ 4.64 ธนาคารกรุงไทย

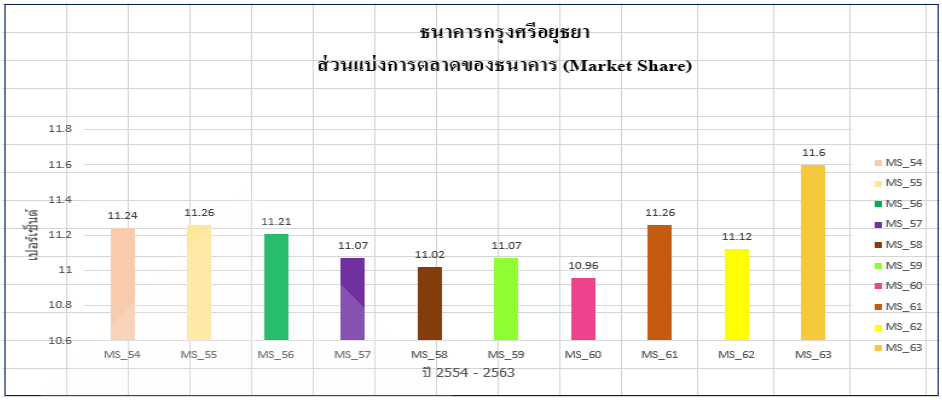

ภาพที่ 4.65 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

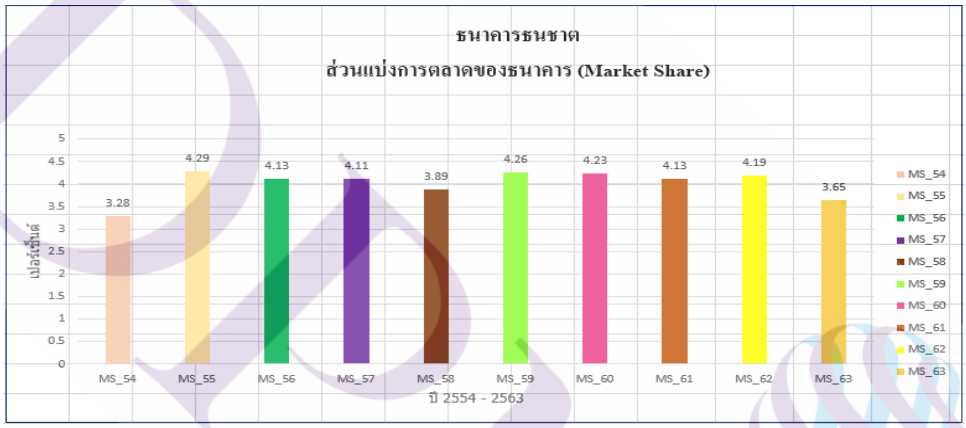

ภาพที่ 4.66 ธนาคารธนชาต

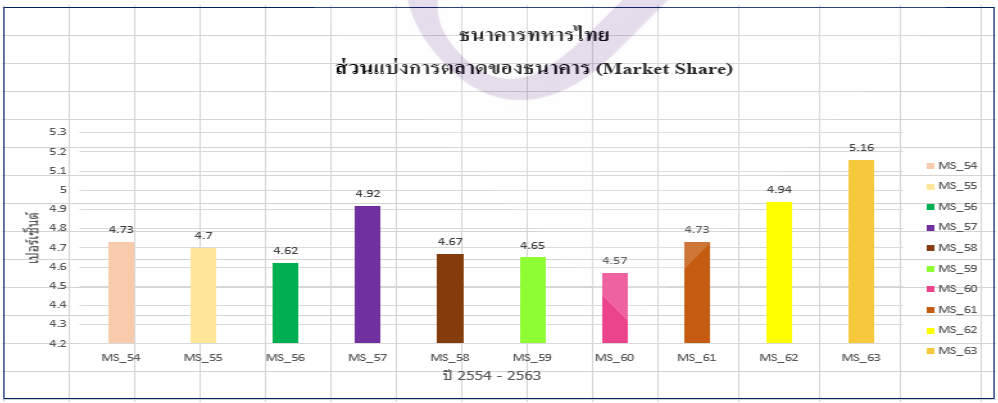

ภาพที่ 4.67 ธนาคารทหารไทย

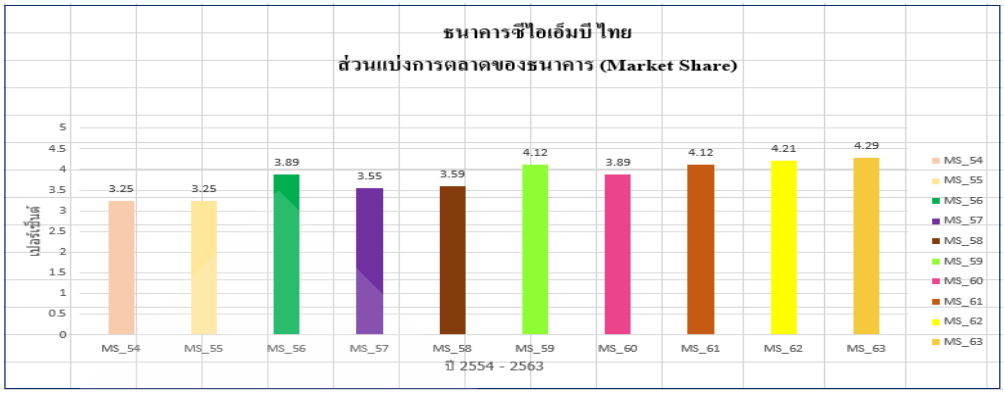

ภาพที่ 4.68 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย

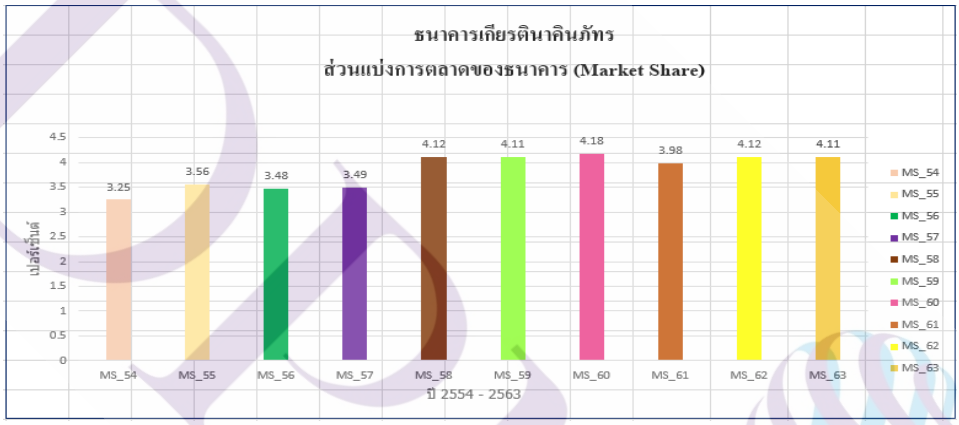

ภาพที่ 4.69 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

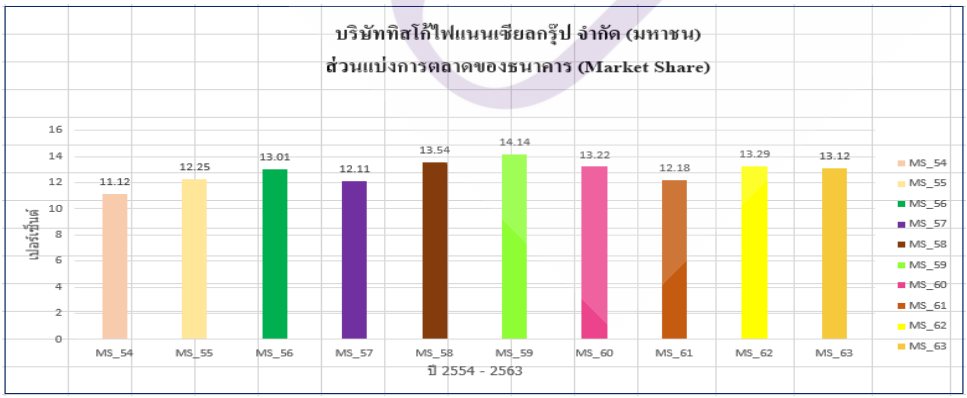

ภาพที่ 4.70 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

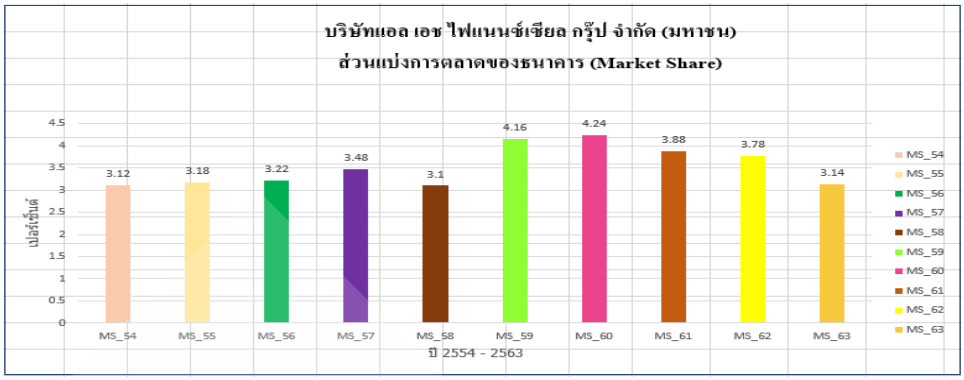

ภาพที่ 4.71 บริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เซียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

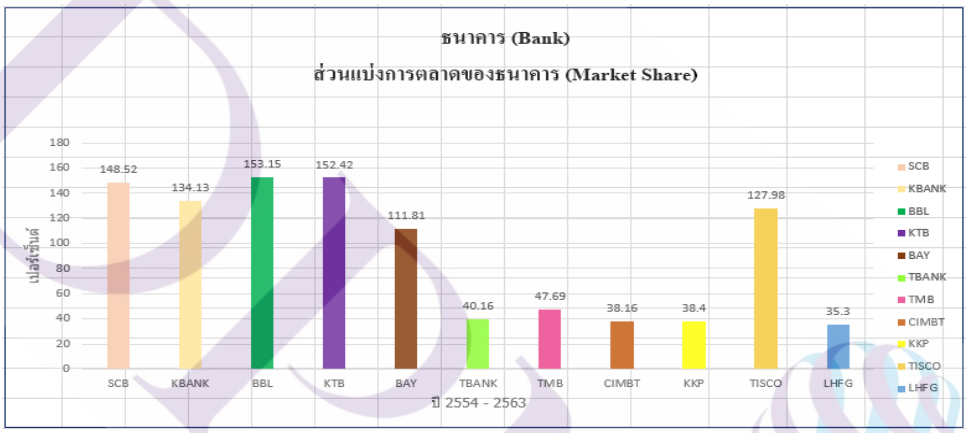

ภาพที่ 4.72 ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.61 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 15.37 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 15.01 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2557 ร้อยละ 14.95 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.62 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของ ธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 13.95 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2554 ร้อยละ 13.81 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 13.52 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.63 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของ ธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 15.72 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 15.72 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 15.41 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.64 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 15.58 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 15.45 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 15.36 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.65 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 11.60 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2561 ร้อยละ 11.26 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2554 ร้อยละ 11.24 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.66 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2555 ร้อยละ 4.29 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2559 ร้อยละ 4.26 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 4.19 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.67 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 5.16 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 4.92 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2557 ร้อยละ 4.92 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.68 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 4.29 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 4.21 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2561 ร้อยละ 4.12 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.69 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 4.18 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 4.12 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2563 ร้อยละ 4.11 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.70 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2559 ร้อยละ 14.14 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2562 ร้อยละ 13.29 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 13.22 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.71 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของบริษัท แอลเอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2560 ร้อยละ 4.24 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2559 ร้อยละ 4.16 เปอร์เซ็นต์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ปี 2561 ร้อยละ 3.88 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.72 พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Market Share) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 153.15 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 152.42 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 148.52 เปอร์เซ็นต์

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

4.1.4.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ROA (return on assets)

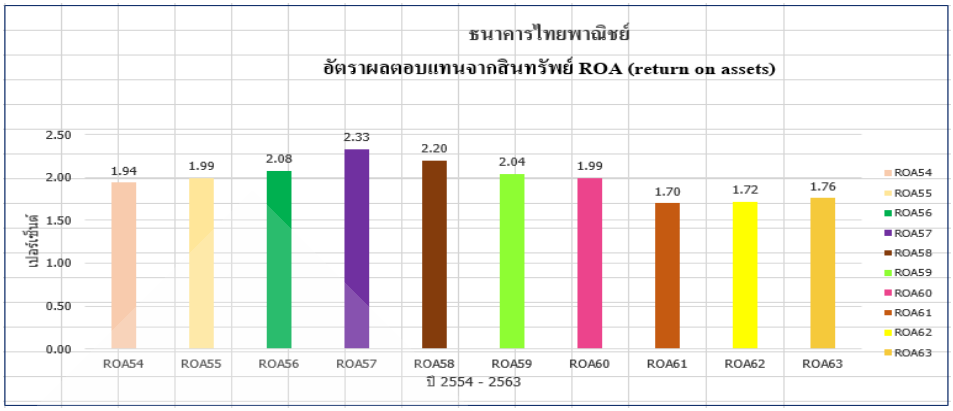

ภาพที่ 4.73 ธนาคารไทยพาณิชย์

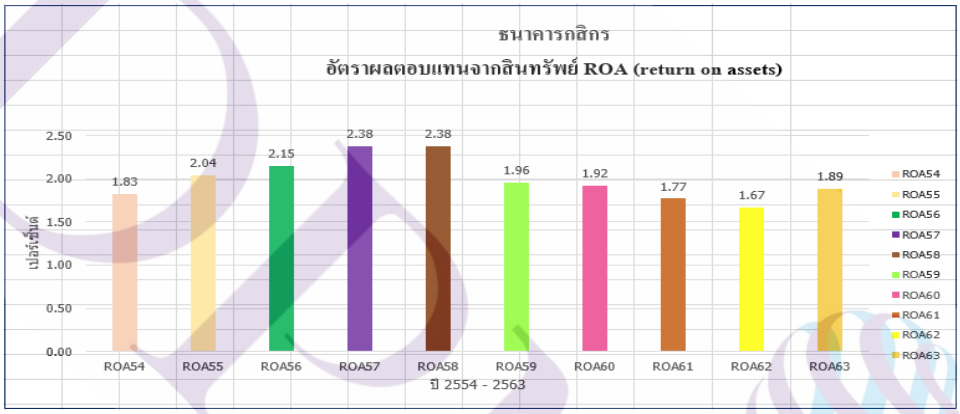

ภาพที่ 4.74 ธนาคารกสิกร

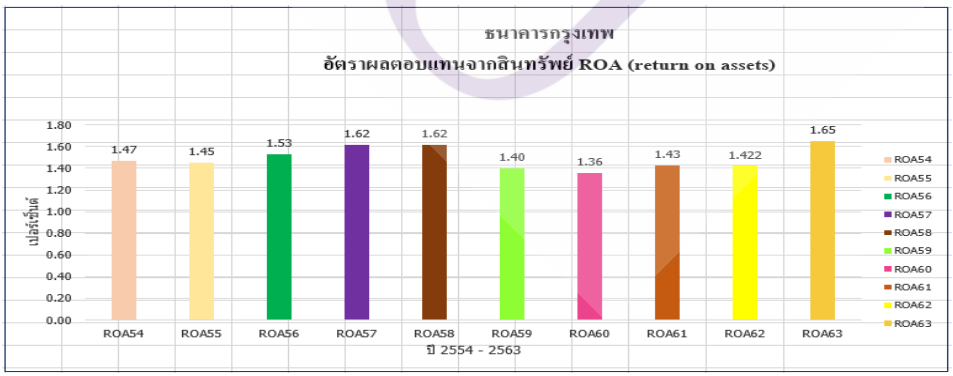

ภาพที่ 4.75 ธนาคารกรุงเทพ

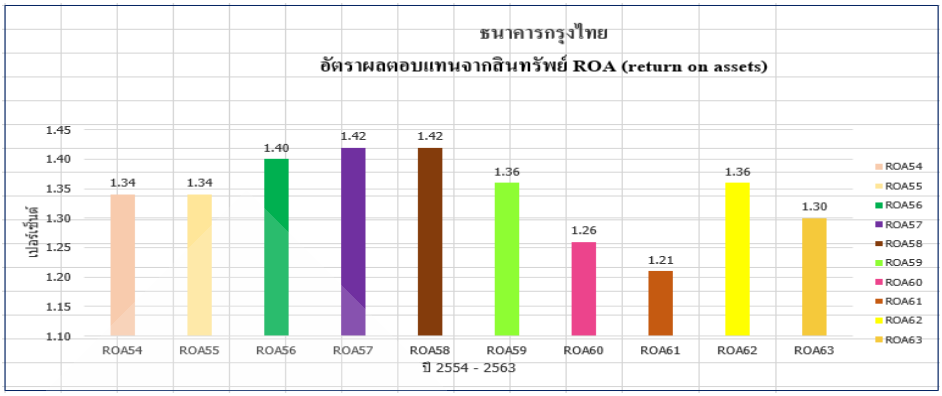

ภาพที่ 4.76 ธนาคารกรุงไทย

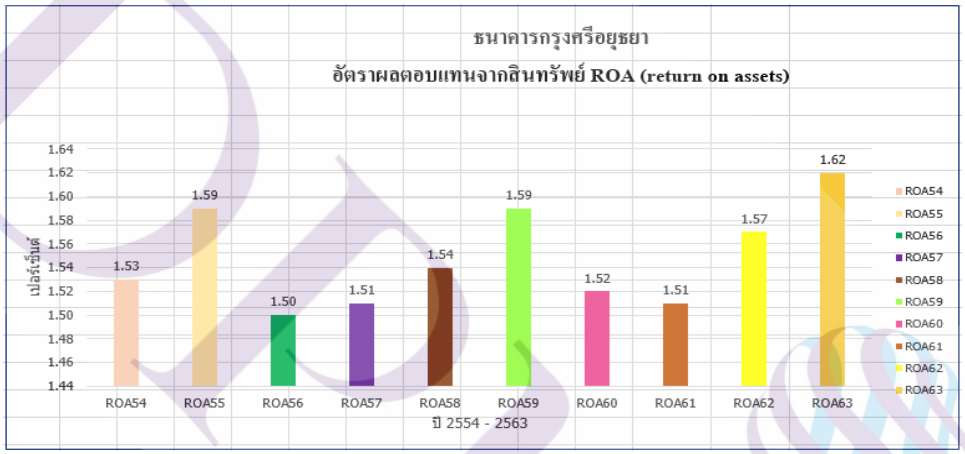

ภาพที่ 4.77 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

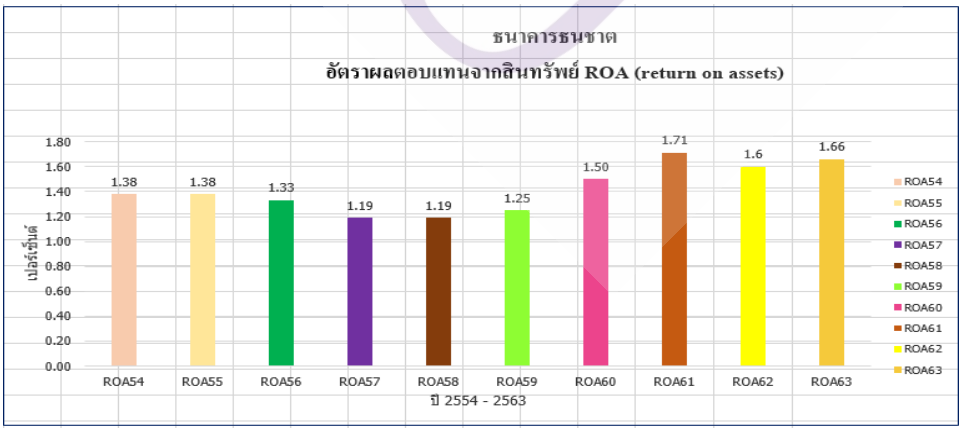

ภาพที่ 4.78 ธนาคารธนชาต

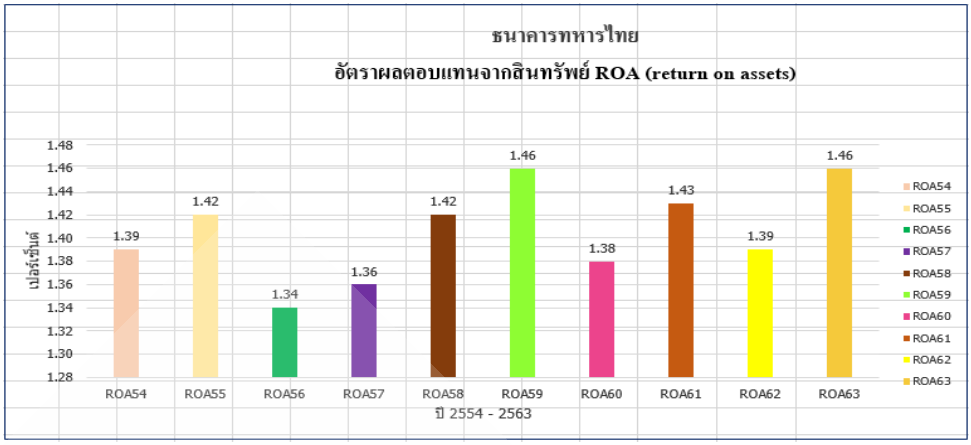

ภาพที่ 4.79 ธนาคารทหารไทย

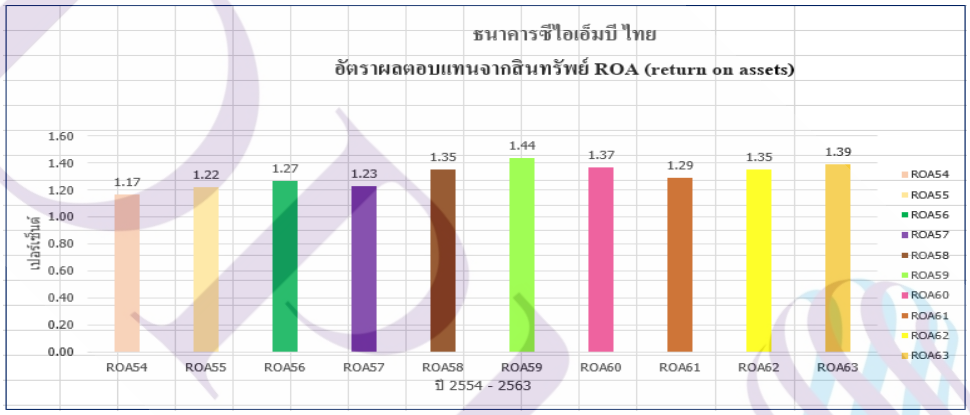

ภาพที่ 4.80 ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย

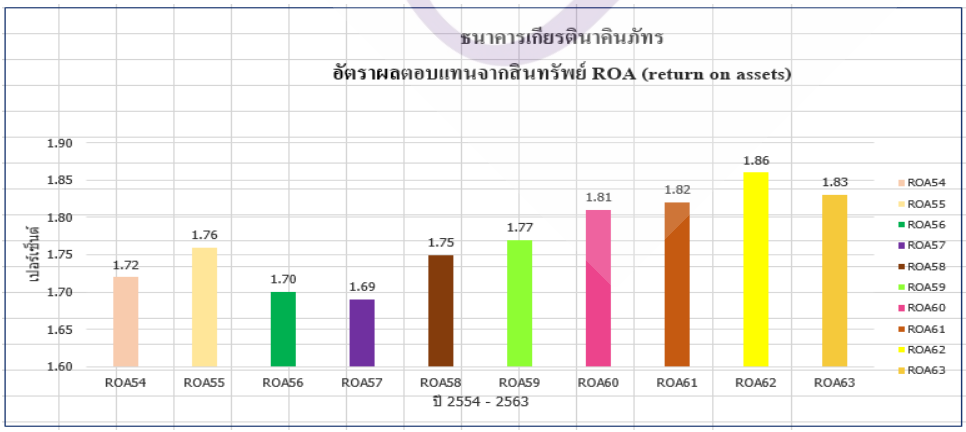

ภาพที่ 4.81 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

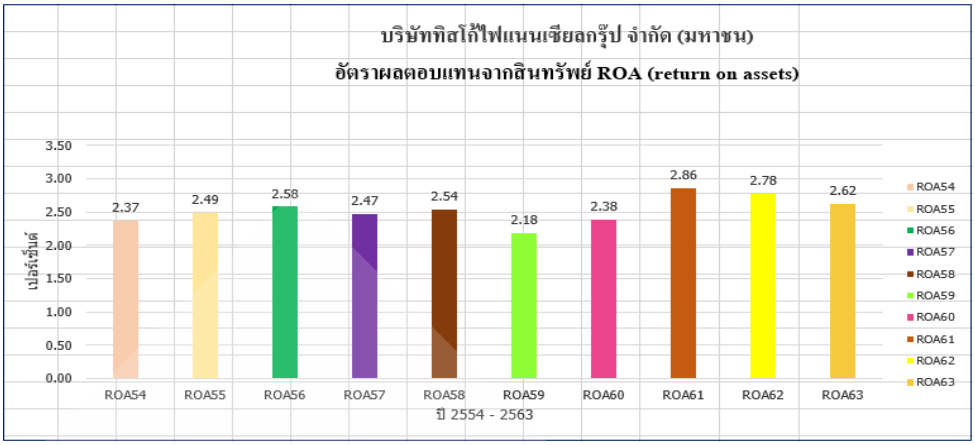

ภาพที่ 4.82 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

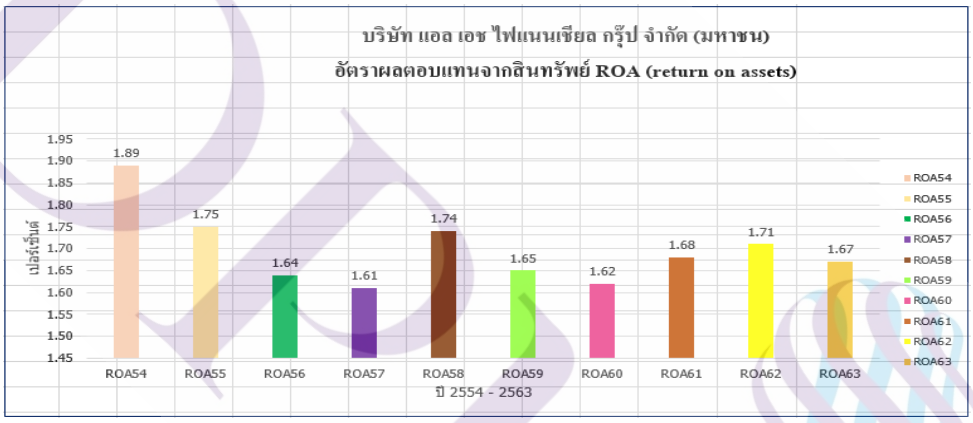

ภาพที่ 4.83 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

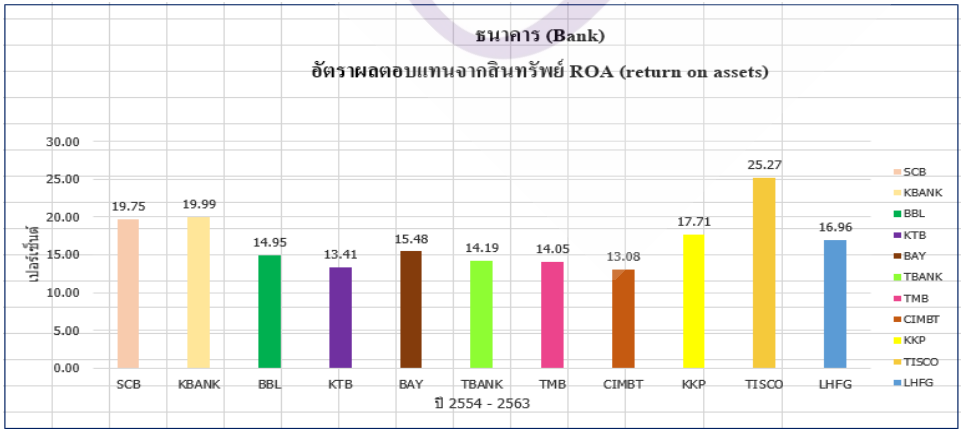

ภาพที่ 4.84 อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (Capitalization Ratio) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.73 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2557 ร้อยละ 2.33 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 2.20 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2556 ร้อยละ 2.08 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.74 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของ ธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 2.38 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2556ร้อยละ 2.15 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 1.96 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.75 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของ ธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.65 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 1.62 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2556 ร้อยละ 1.53 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.76 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของ ธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 1.42 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2555 ร้อยละ 1.34 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 1.36 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.77 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.62 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 1.59 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 1.57 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.78 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 1.71 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.66 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 1.60 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.79 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.46 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 1.43 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 25587 ร้อยละ 1.42 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.80 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2559 ร้อยละ 1.44 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.39 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 1.35 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.81 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 1.86 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 1.83 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 1.82 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.82 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของบริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2561 ร้อยละ 2.86 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 2.78 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2563 ร้อยละ 2.62 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.83 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของบริษัทแอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2554 ร้อยละ 1.89 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2555ร้อยละ 1.75 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2558 ร้อยละ 1.74 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.84 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 25.27 เปอร์เซ็นต์

ธนาคารกสิกร มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 19.99 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 19.75 เปอร์เซ็นต์

4.1.4.2 อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity)

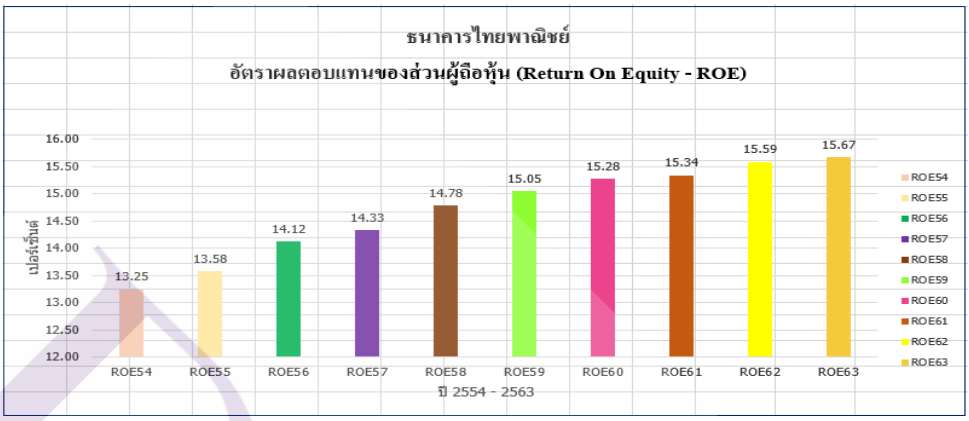

ภาพที่ 4.85 ธนาคารไทยพาณิชย์

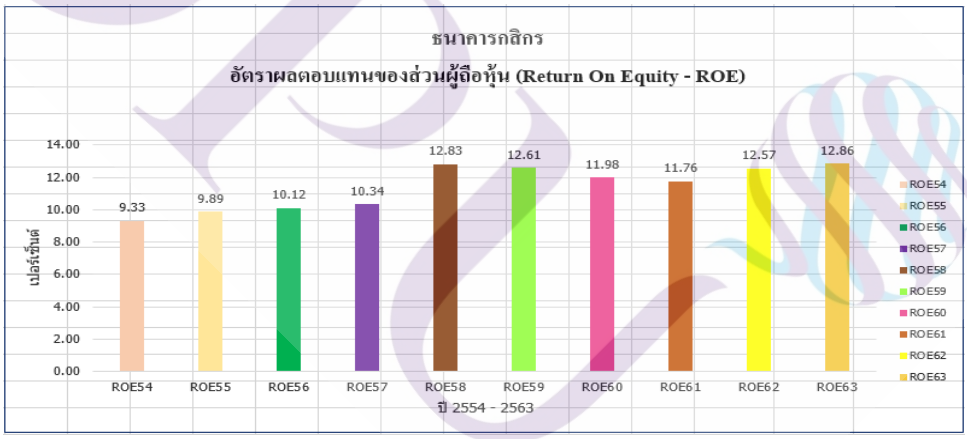

ภาพที่ 4.86 ธนาคารกสิกร

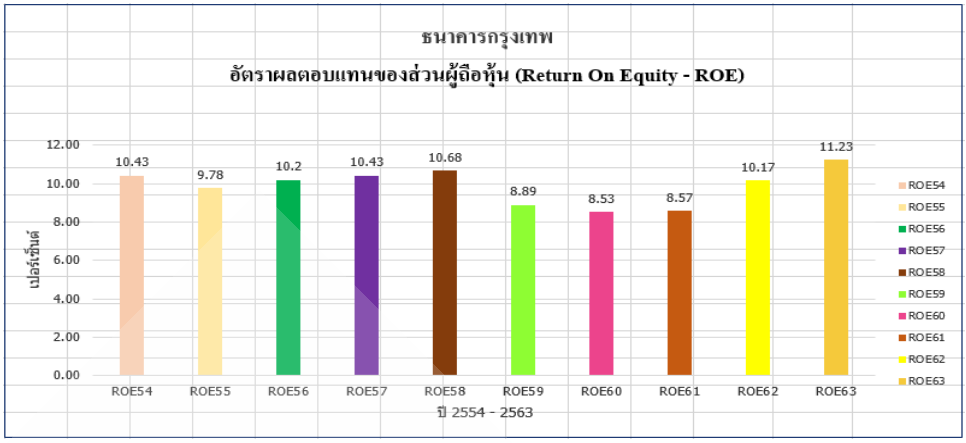

ภาพที่ 4.87 ธนาคารกรุงเทพ

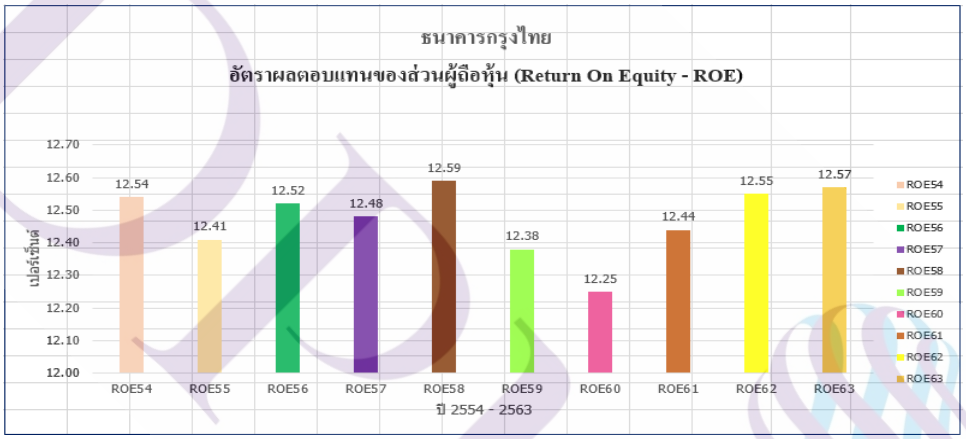

ภาพที่ 4.88 ธนาคารกรุงไทย

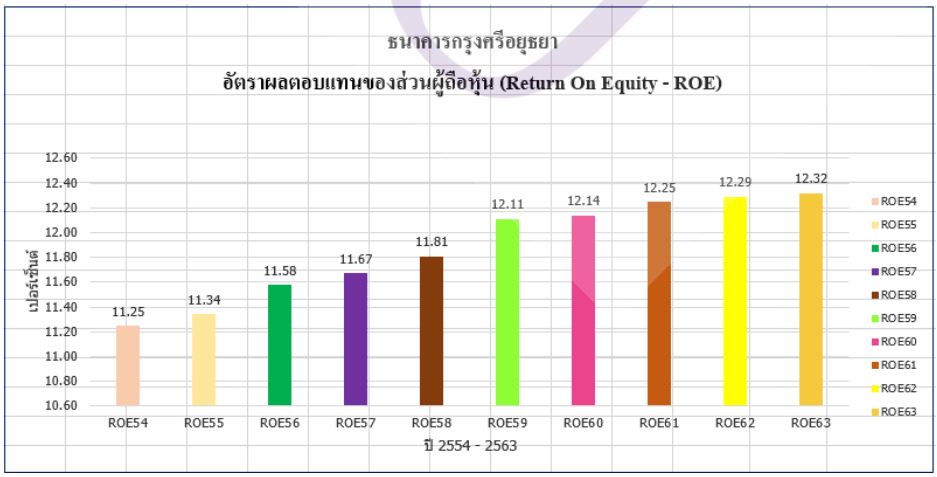

ภาพที่ 4.89 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

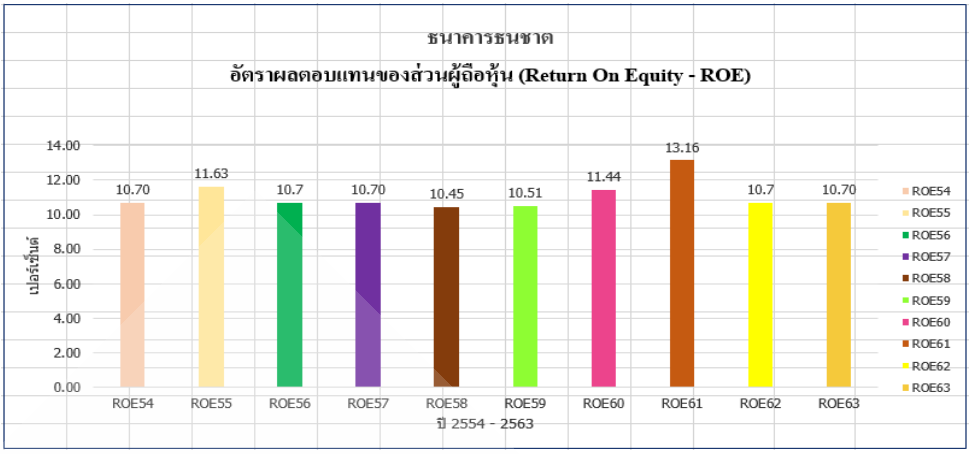

ภาพที่ 4.90 ธนาคารธนชาต

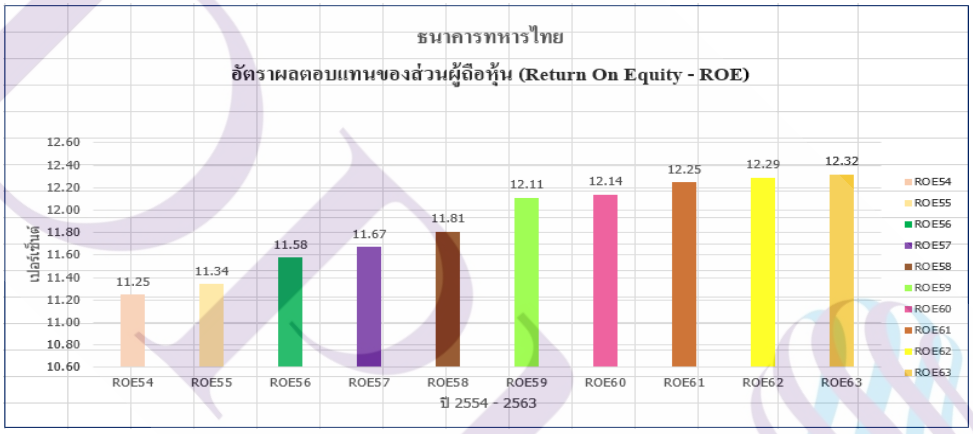

ภาพที่ 4.91 ธนาคารทหารไทย

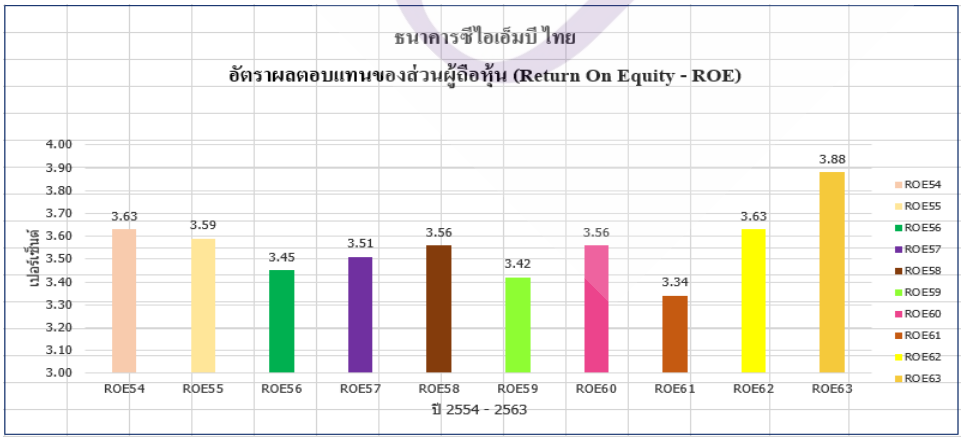

ภาพที่ 4.92 ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย

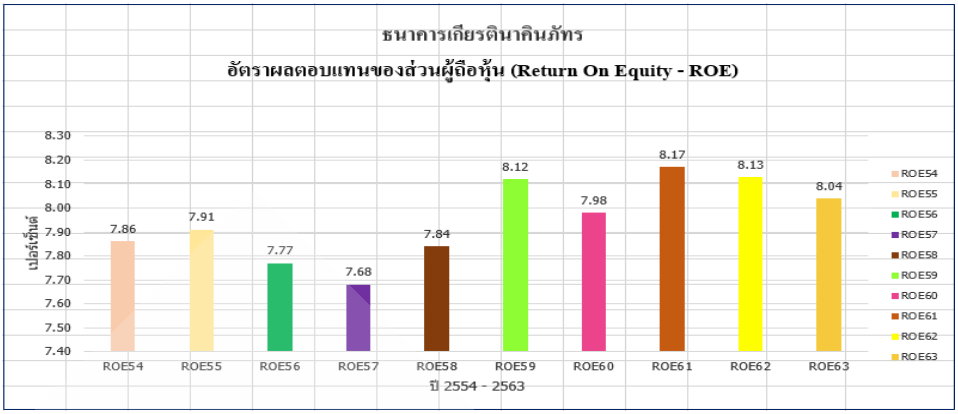

ภาพที่ 4.93 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

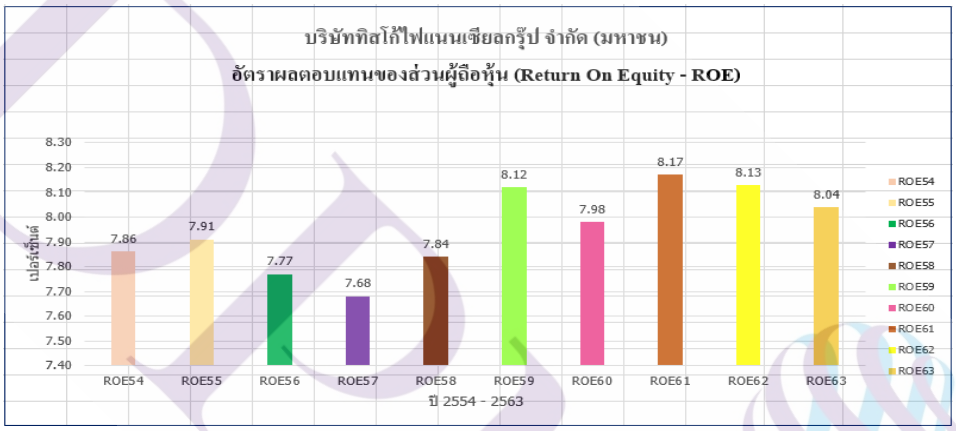

ภาพที่ 4.94 บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

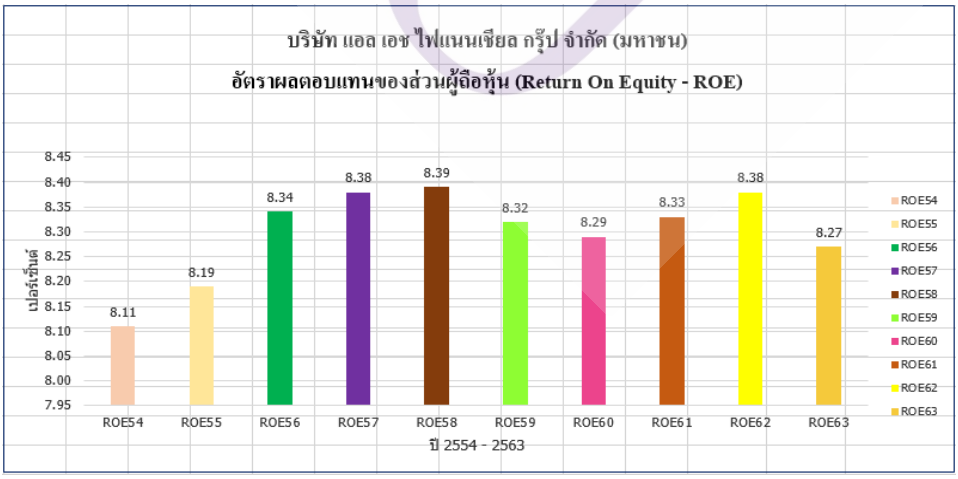

ภาพที่ 4.95 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

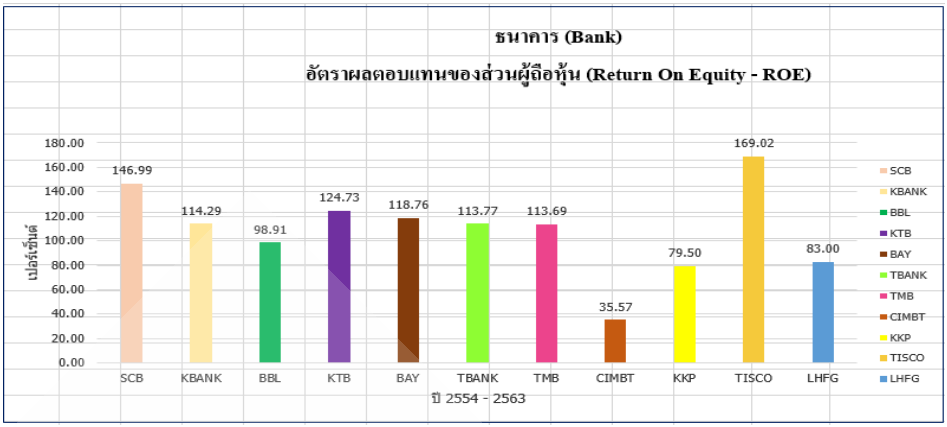

ภาพที่ 4.96 อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity –ROE) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.85 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 15.67 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 15.59 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 15.34 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.86 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 12.86 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2558 ร้อยละ 12.83 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ปี 2562 ร้อยละ 12.57 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.87 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 11.23 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2558 ร้อยละ 10.68 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2554 ร้อยละ 10.43 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.88 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2558 ร้อยละ 12.59 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 12.57 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 12.55 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.89 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 12.32 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 12.29 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2561 ร้อยละ 12.25 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.90 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2561 ร้อยละ 13.16 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2559 ร้อยละ 11.63 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2560 ร้อยละ 11.44 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.91 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2560 ร้อยละ 11.53 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2556 ร้อยละ 11.47 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 11.43 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.92 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 3.88 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 3.63 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2555 ร้อยละ 3.59 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.93 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2561 ร้อยละ 8.17 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2559 ร้อยละ 8.12 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 8.13 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.94 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2563 ร้อยละ 15.37 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 ร้อยละ 15.48 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2561 ร้อยละ 15.39 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.95 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2558 ร้อยละ 8.39 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2592 ร้อยละ 8.38 เปอร์เซ็นต์ และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2557 ร้อยละ 8.34 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.96 พบว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททิสโก้ไฟแนนเซียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ร้อยละ 169.02 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ร้อยละ 146.99 เปอร์เซ็นต์ และ ธนาคารกรุงไทย มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ร้อยละ 124.73 เปอร์เซ็นต์

ซึ่งอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เพื่อสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารงานก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของกิจการ ค่ายิ่งสูงก็ยิ่งดี ซึ่งผลประกอบการ 10 ปี ที่ผ่านมากลุ่มธนาคารพาณิชย์มีค่าเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อยู่ในช่วง 9.65% - 14.06% ดังนั้นทิสโกไฟแนนเซียลกรุ๊ป เป็นธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นดีที่สุดในกลุ่ม และยังมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

4.1.4.3 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM)

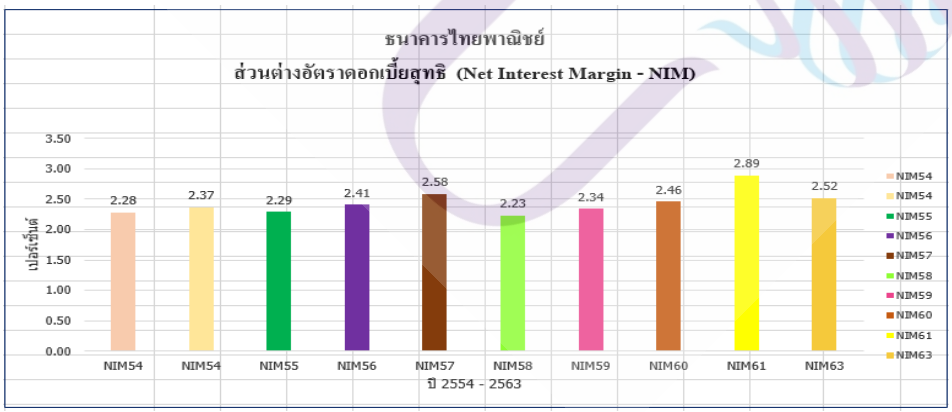

ภาพที่ 4.97 ธนาคารไทยพาณิชย์

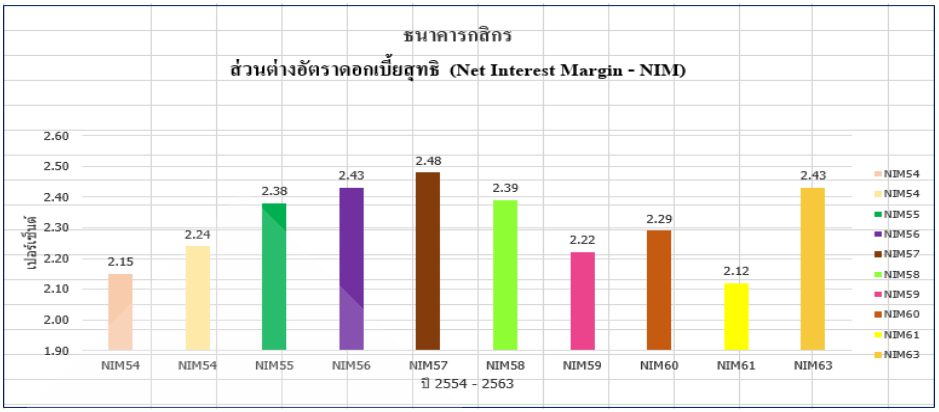

ภาพที่ 4.98 ธนาคารกสิกร

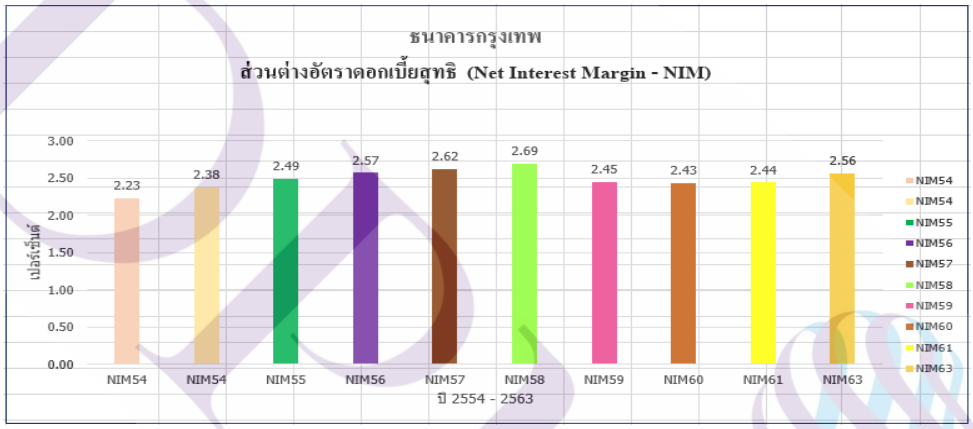

ภาพที่ 4.99 ธนาคารกรุงเทพ

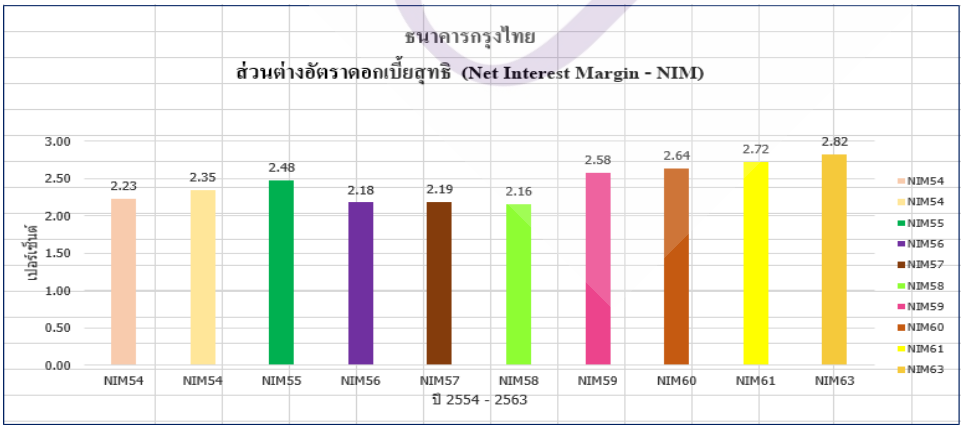

ภาพที่ 4.100 ธนาคารกรุงไทย

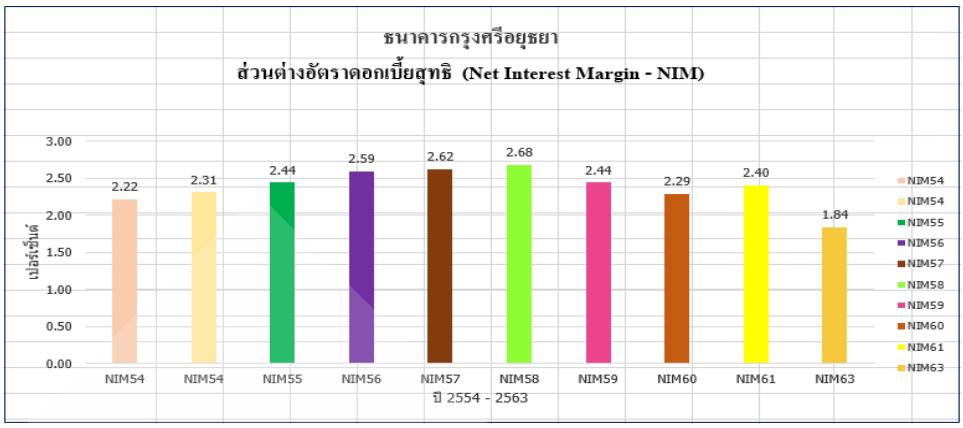

ภาพที่ 4.101 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

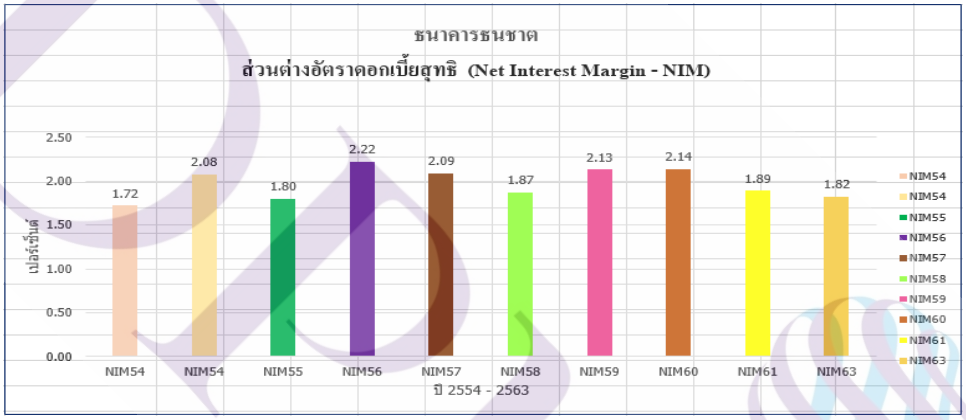

ภาพที่ 4.102 ธนาคารธนชาต

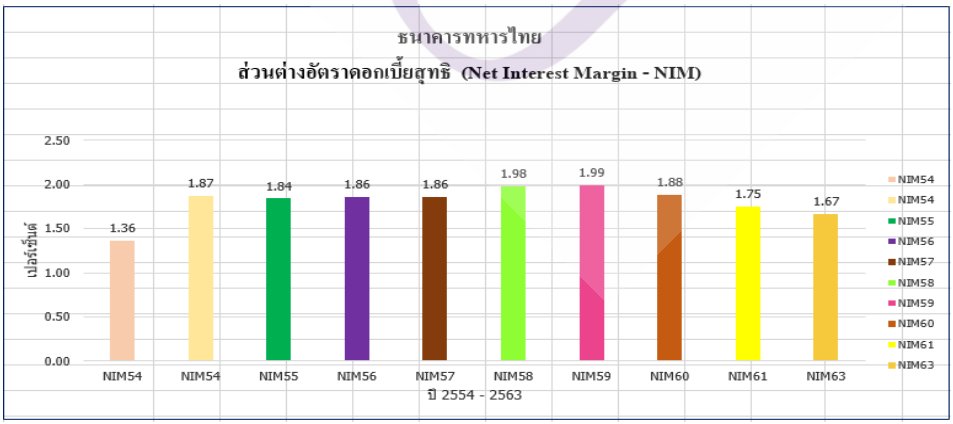

ภาพที่ 4.103 ธนาคารทหารไทย

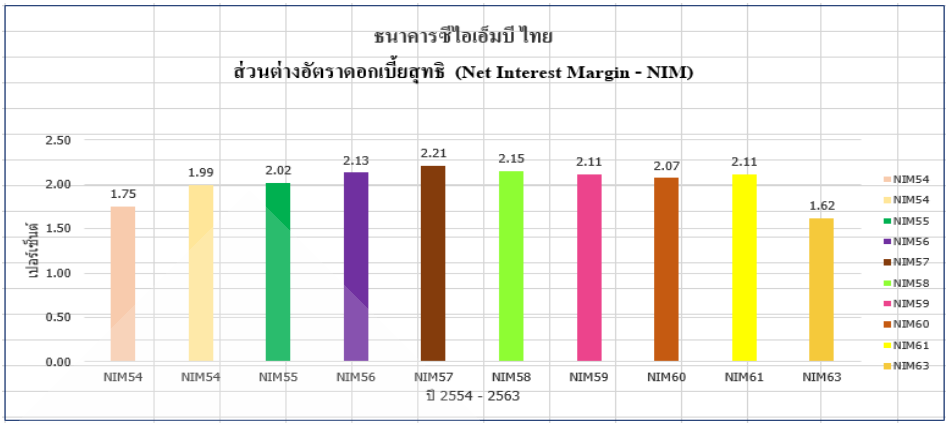

ภาพที่ 4.104 ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย

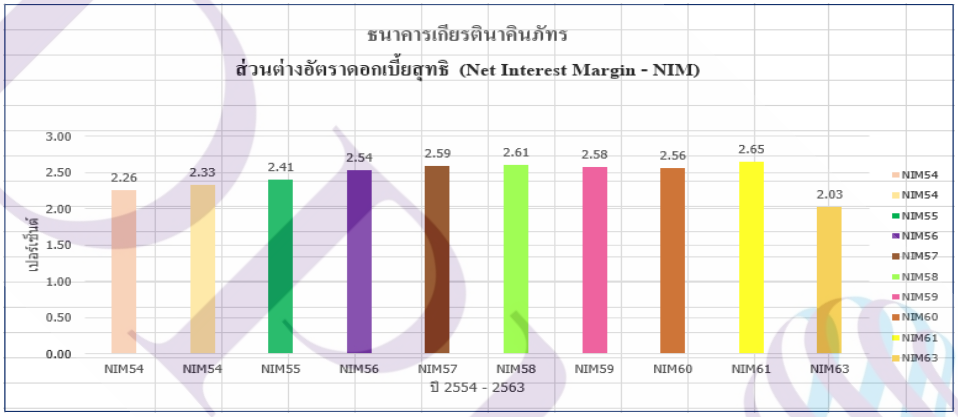

ภาพที่ 4.105 ธนาคารเกียรตินาคินภัทร

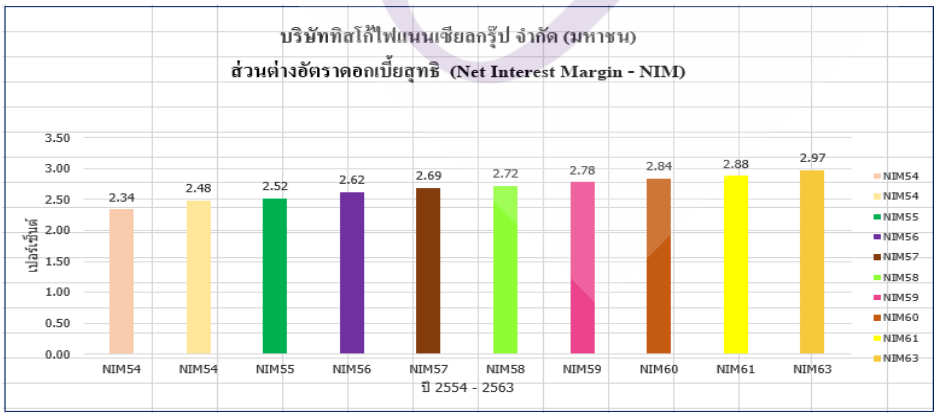

ภาพที่ 4.106 บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

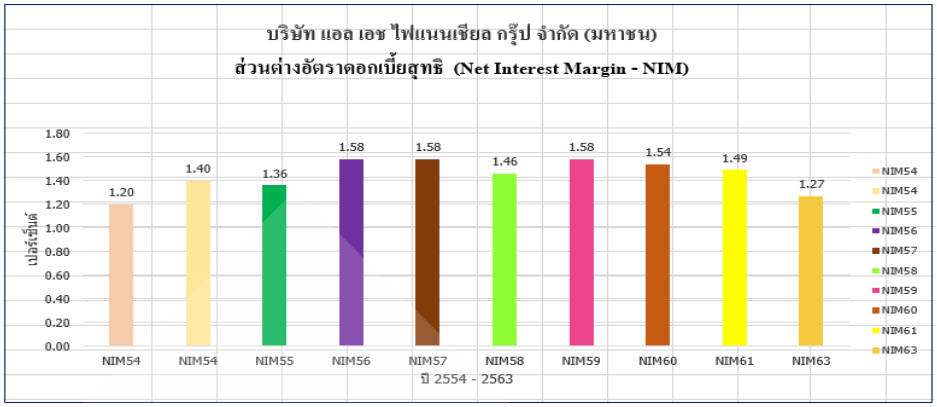

ภาพที่ 4.107 บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

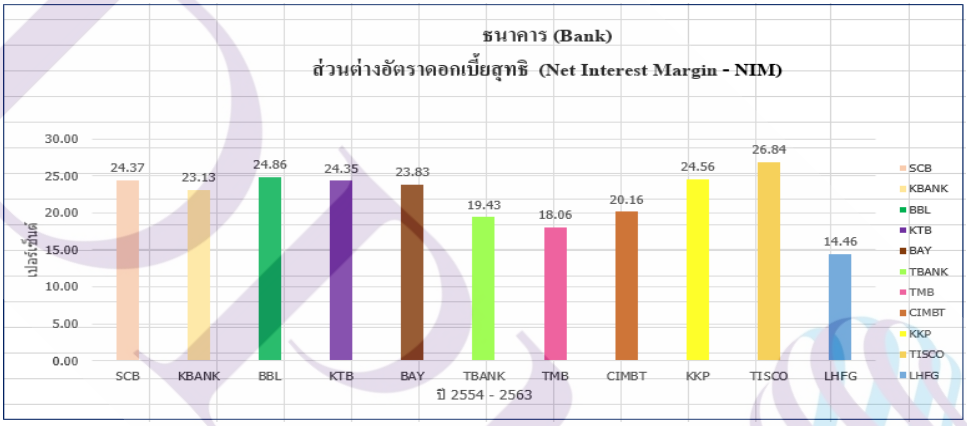

ภาพที่ 4.108 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ธนาคาร 11 ธนาคาร

จากภาพที่ 4.97 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2561 ร้อยละ 2.89 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.58 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2563 ร้อยละ 2.52 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.98 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารกสิกร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.48 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่าง

อัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2563 ร้อยละ 2.43 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2558 ร้อยละ 2.39 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.99 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.69 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.62 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2563 ร้อยละ 2.56 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.100 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารกรุงไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2563 ร้อยละ 2.82 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2562 ร้อยละ 2.72 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2561 ร้อยละ 2.64 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.101 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2558 ร้อยละ 2.68 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.62 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2556 ร้อยละ 2.59 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.102 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารธนชาต ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2556 ร้อยละ 2.22 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2560 ร้อยละ 2.14 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2559 ร้อยละ 2.13 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.103 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารทหารไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2559 ร้อยละ 1.99 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2558 ร้อยละ 1.98 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 1.86 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.104 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.21 เปอร์เซ็นต์ ส่วน

ต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2558 ร้อยละ 2.15 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2556 ร้อยละ 2.13 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.105 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารเกียรตินาคินภัทร ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2561 ร้อยละ 2.65 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 2.59 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2559 ร้อยละ 2.58 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.106 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของบริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2563 ร้อยละ 2.97 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2561 ร้อยละ 2.88 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2560 ร้อยละ 2.84 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.107 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของบริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2554-2563 ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2557 ร้อยละ 1.58 เปอร์เซ็นต์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2560 ร้อยละ 1.54 เปอร์เซ็นต์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ปี 2561 ร้อยละ 1.49 เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 4.108 พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Margin - NIM) ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2554-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ร้อยละ 26.84 เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงเทพ มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ร้อยละ 24.86 เปอร์เซ็นต์ และธนาคารกรุงไทย มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ร้อยละ 24.35 เปอร์เซ็นต์

4.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัยนี้ ได้ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรก่อนการวิเคราะห์ (Path Analysis)

ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพร้อมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดในการศึกษาครั้งนี้ที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรง (Multicollinearity) โดยหากค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่ามีความสันพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่หากมีค่าเป็นลบแสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์ในระดับมากเกินกว่า 0.80 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต) กับตัวแปรตาม (ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร)

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต และ อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง) กับตัวแปรตาม (ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร)

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร) กับตัวแปรตาม (ความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร) ดังต่อไปนี้

4.2.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต) กับตัวแปรตาม (ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร) ของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย โดยการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต แบ่งออกเป็น 4 ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) และอัตราเงินสดสำรอง (CRR) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) โดยวัดความสามารถในการทำกำไร(Profitability) ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1 และ 4.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ปัจจัย	CAR	CLA	CRR	NPL	CC	MS	NIM	ROA	ROE
CAR	1.000								
Sig.(2-tailed)									
CLA	0.142	1.000							
Sig.(2-tailed)	0.382								
CRR	0.212	0.334	1.000						
Sig.(2-tailed)	0.190	0.035							
NPL	-0.019	-0.332	0.094	1.000					
Sig.(2-tailed)	0.908	0.036	0.562						
CC	-0.143	-0.285	-0.347	0.099	1.000				
Sig.(2-tailed)	0.380	0.075	0.028	0.545					
MS	-0.188	0.088	0.029	-0.258	-0.308	1.000			
Sig.(2-tailed)	0.246	0.588	0.858	0.109	0.054				
NIM	-0.004	-0.064	0.032	-0.183	0.110	-0.150	1.000		
Sig.(2-tailed)	0.981	0.695	0.842	0.258	0.500	0.356			
ROA	0.117	-0.273	-0.395	-0.233	0.402	-0.137	-0.054	1.000	
Sig.(2-tailed)	0.473	0.088	0.012	0.147	0.010	0.399	0.739		
ROE	-0.044	-0.102	0.063	0.197	0.403	-0.320	0.110	0.248	1.000
Sig.(2-tailed)	0.790	0.530	0.701	0.223	0.010	0.044	0.497	0.123	

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.2 สรุปทิศทางความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ทิศทางความสัมพันธ์			
		ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ
1	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
2	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
3	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
4	อัตราเงินสดสำรอง	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)
5	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (+)

ตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	มีความสัมพันธ์
2	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	มีความสัมพันธ์
3	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	มีความสัมพันธ์
4	อัตราเงินสดสำรองกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	ไม่มีความสัมพันธ์
5	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร	ไม่มีความสัมพันธ์
6	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	ไม่มีความสัมพันธ์
7	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ไม่มีความสัมพันธ์
8	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	มีความสัมพันธ์
9	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	มีความสัมพันธ์
10	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	มีความสัมพันธ์
11	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	มีความสัมพันธ์

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
12	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	มีความสัมพันธ์
13	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	มีความสัมพันธ์
14	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	มีความสัมพันธ์
15	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	มีความสัมพันธ์
16	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	มีความสัมพันธ์
17	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	มีความสัมพันธ์
18	อัตราเงินสดสำรองกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	ไม่มีความสัมพันธ์
19	อัตราเงินสดสำรองกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	มีความสัมพันธ์
20	อัตราเงินสดสำรองกับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น	ไม่มีความสัมพันธ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สามารถอธิบายได้ตารางที่ 4.1 เป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สามารถอธิบายได้ตารางที่ 4.1

จากตารางที่ 4.3 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (MS) (r = -0.188) พบว่าเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ลดลง ซึ่งเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงจะส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารลดลง

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ROA) (r = 0.117) ซึ่งเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.044) พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงกับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นลดลง

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (r = -0.004) พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ลดลง ซึ่งเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงจะส่งผลให้ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิลดลง

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.258) พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลงกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.233) พบว่าเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ลดลง

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.063) พบว่าเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.183) พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิลดลง

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.088) พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารเพิ่มขึ้น

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.273) พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ลดลง

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น(ROE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.102) พบว่าต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นลดลง

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.064) พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิลดลง

อัตราเงินสดสำรอง (CRR) และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.029) พบว่า อัตราเงินสดสำรอง กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารเพิ่มขึ้น

อัตราเงินสดสำรอง (CRR) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.395) พบว่า อัตราเงินสดสำรองกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดลง

อัตราเงินสดสำรอง (CRR) และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.063) พบว่า อัตราเงินสดสำรองกับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

อัตราเงินสดสำรอง (CRR) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.032) พบว่า อัตราเงินสดสำรองกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ เพิ่มขึ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) และส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = -0.308) พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ลดลง

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.402) พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เพิ่มขึ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.403) พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r = 0.110) พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ เพิ่มขึ้น

4.3 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของบริษัท ด้วยค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates = ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามภาวะสันนิษฐานที่กำหนดและมีค่าสถิติที่สำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องความกลมกลืนของโมเดลตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับ (Kumsuprom, 2010) ดังนี้

4.3.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode) หรือการกำหนดโครงสร้างโมเดล (Model specification)

4.3.2 ผลการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Intercorrelation)

4.3.3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ

4.3.4 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of the mode fit)

4.3.5 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และผลรวมอิทธิพล (Total effect)

ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

4.3.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode)

การกำหนดรูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูป (Over identified model)

CAR หมายถึง เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

NPL หมายถึง เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

CLA หมายถึง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ

CRR หมายถึง อัตราเงินสดสำรอง

CC หมายถึง อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์

MS หมายถึง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร

ROE หมายถึง อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น

ROA หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

NIM หมายถึง ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ

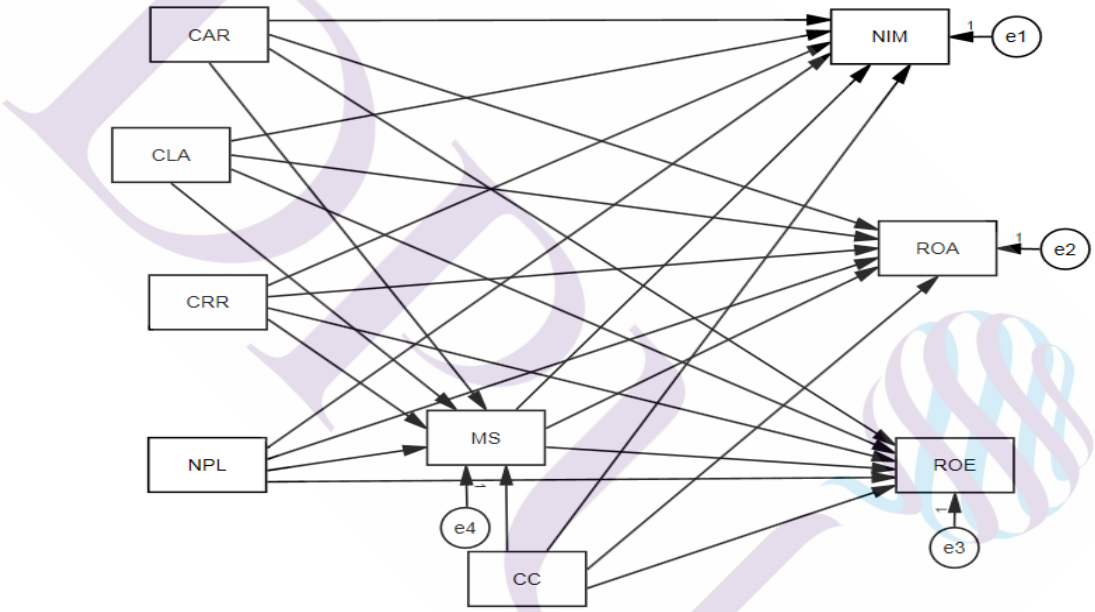

Chi-square = \cmin, Chi-square/df = \cmindf, df = \df, p=\p. GFI = \gfi, RMSEA = \rmsea

ภาพที่ 4.109 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ของตัวแปรการศึกษา

4.3.2 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ

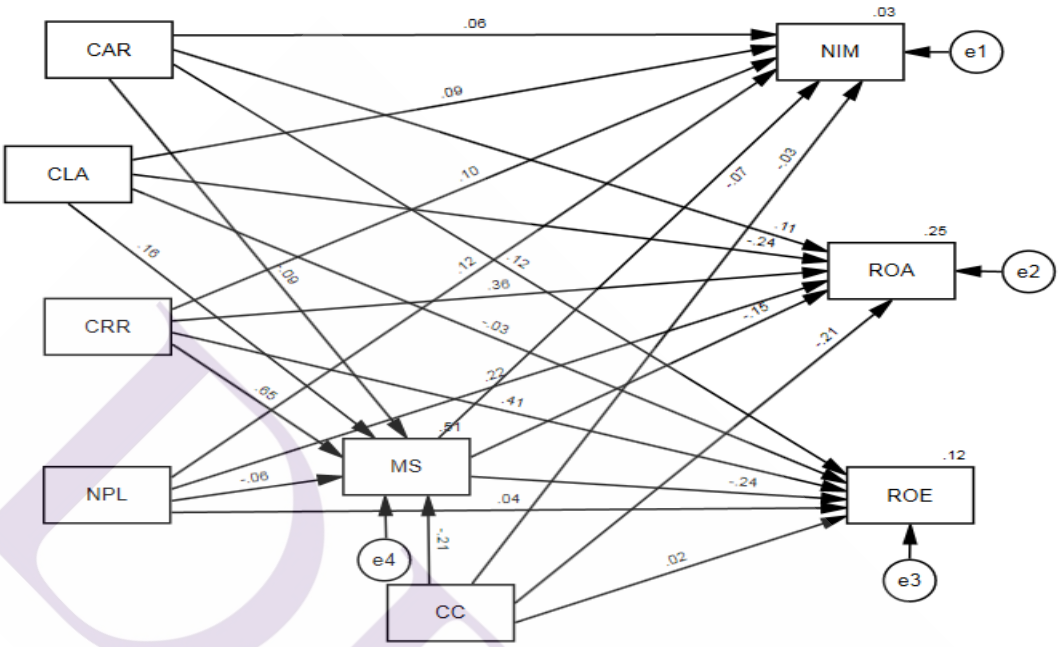

ภาพที่ 4.110 แสดงการวิเคราะห์อิทธิของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศ

จากภาพที่ 4.110 แสดงค่าการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย พบว่าค่าดัชนีที่สำคัญในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบด้วย คือ χ^2/df เท่ากับ 44.134 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ค่า p เท่ากับ 0.000 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ค่า CFI เท่ากับ 0.864 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ค่า GFI เท่ากับ 0.781 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ค่า AGFI เท่ากับ 0.794 (ไม่ผ่านเกณฑ์) และค่า RMSEA เท่ากับ 0.197 (ไม่ผ่านเกณฑ์) ดังปรากฏในตารางที่ 4.11 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าสถิติความสอดคล้องของการวิเคราะห์อิทธิของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2/df	< 3.00	44.134	ไม่ผ่านเกณฑ์
p-value	> 0.05	0.000	ไม่ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.90	0.864	ไม่ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.781	ไม่ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.794	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.08	0.197	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย พบว่าค่าดัชนีที่แสดงบนโมเดลไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) จนกระทั่งโมเดลจะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์จากภาพที่ 4.3 แสดงค่าการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) โดยพิจารณาจากคำแนะนำในการปรับพารามิเตอร์ในโมเดลด้วยค่าดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) จากนั้นปรับพารามิเตอร์โดยยินยอมให้ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ จนกระทั่งค่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยรายละเอียดของการปรับแก้โมเดลเพื่อให้มีความสอดคล้องกลมกลืน (Model Fit) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ผู้วิจัยนำเสนอผลได้ดังตาราง 4.10 รายละเอียดการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 4.5 รายละเอียดการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ครั้งที่	คู่ความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนที่ทำการปรับ	CMIN/DF	df	CFI	GFI	AGFI	RMSEA
1	CLA กับ NPL	46.209	12	0.887	0.872	0.868	0.061
2	CAR กับ CRR	41.566	11	0.912	0.909	0.918	0.032

จากตาราง 4.5 พบว่าในการปรับแก้โมเดลครั้งที่ 1 คู่ความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนที่ทำการปรับ CLA กับ NPL และ CAR กับ CRR ที่มีความสัมพันธ์กัน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าการปรับแก้โมเดลเพื่อให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการดังกล่าวได้ผลค่อนข้างดี

4.3.3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of the mode fit)

การตรวจสอบความสอดคล้องกันของโมเดลหรือตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าสอดคล้องกันก็สามารถนำมาวิเคราะห์ได้และถ้าตัวแปรไม่มีความสอดคล้องกันแล้ว ตัวแบบสมการโครงสร้างจะไม่สามารถนำมาคำนวณได้ ผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลจนมีความสมบูรณ์เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือตามหลักของขบวนการวิจัยก่อน ดังนั้น การพัฒนาโมเดลให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น นิยม เรียกว่า “Model Fit” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

โมเดลตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแทนทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) มีความสอดคล้องกัน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดล ดังนี้

1. ค่า Chi-square Probability Level: CMIN-p เท่ากับ 457.222
2. ค่า Relative Chi-square: CMIN/df เท่ากับ 42.567
3. Goodness of Fit Index: GFI เท่ากับ 0.923
4. Adjusted Goodness Fit Index: AGFI เท่ากับ 0.905
5. Comparative Fit Index: CFI เท่ากับ 0.933
6. Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA เท่ากับ 0.034

จากผลการวิจัยที่ได้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน โดยขอแสดงข้อมูลตามตารางที่ 4.24 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สัญญาลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ซึ่งจะต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	P > 0.05	457.22	ผ่านเกณฑ์
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	41.566	
GFI	Goodness of Fit index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 1-1.00	> 0.90	0.923	ผ่านเกณฑ์
AGFI	Adjusted Goodness Fit Index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	.905	ผ่านเกณฑ์
CFI	Comparative Fit Index	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืน โดยมีค่าระหว่าง 0-1.00	> 0.90		ผ่านเกณฑ์
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณค่าระหว่าง 0-1.00	< 0.08	0.034	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (ตัวแปรแฝง) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น นำมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบ (Over identified model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มี

เส้นทางเชื่อมระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกันที่สามารถเชื่อมได้ไปสู่ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรภายในหรือตัวแปรแฝงทุกสมการโครงสร้าง ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่า t-Value (Critical ratio : C.R.) ค่า p-Value และค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ซึ่งได้ผลจากการวิเคราะห์ดังภาพที่ 4.111

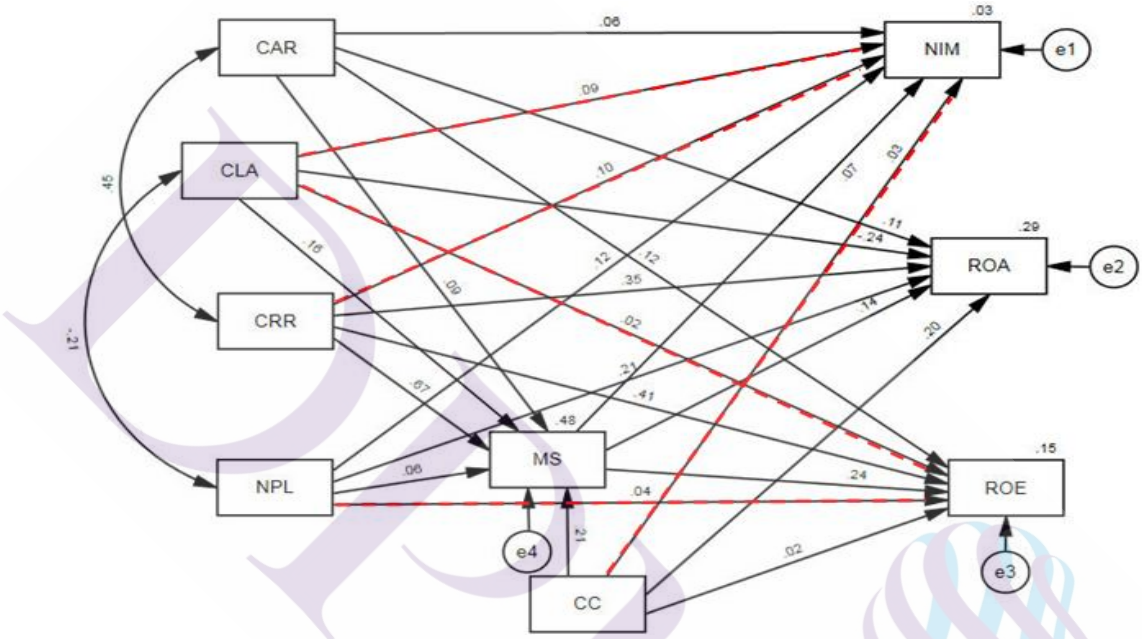

ภาพที่ 4.111 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

ไม่มีอิทธิพล ——→ มีอิทธิพล - - - - - →

จากภาพที่ 4.111 สามารถแสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ค่า t - Value (Critical ratio: C.R.) และค่า p – Value แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights

คู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	Estimate	S.E.	C.R.	P	อิทธิพล (Effects)
MS <--- CRR	1.288	.074	17.518	***	มี
MS <--- CLA	.344	.074	4.616	***	มี
MS <--- CAR	-.132	.058	-2.280	.023	มี
MS <--- NPL	-.171	.093	1.843	.005	มี
MS <--- CC	-.251	.040	-6.228	***	มี
ROA <--- MS	-.031	.012	-2.463	.014	มี
NIM <--- CAR	.036	.030	2.191	.***	มี
ROA <--- CAR	.037	.015	2.437	.015	มี
ROE <--- CAR	.209	.088	2.369	.018	มี
NIM <--- CLA	.070	.039	1.790	.073	ไม่มี
ROA <--- CLA	-.111	.020	-5.603	***	มี
ROE <--- CLA	-.063	.115	.542	.588	ไม่มี
NIM <--- CRR	.072	.049	1.464	.143	ไม่มี
ROA <--- CRR	.151	.025	6.038	***	มี
ROE <--- CRR	.921	.145	6.345	***	มี
NIM <--- NPL	.122	.048	2.557	.011	มี
ROA <--- NPL	.124	.024	5.122	***	มี
ROE <--- NPL	.118	.141	.840	.401	ไม่มี
NIM <--- CC	-.014	.022	.653	.513	ไม่มี
ROA <--- CC	-.052	.011	-4.780	***	มี
ROE <--- CC	.026	.064	.410	.012	มี
ROE <--- MS	-.278	.072	-3.842	***	มี
NIM <--- MS	-.028	.025	1.119	.003	มี

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญ *** < 0.05

ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างได้แสดงผลตามภาพที่ 4.11 และตารางที่ 4.12 ซึ่งแสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานตัวแปรพร้อมทั้งสัญญาลักษณ์แสดงถึงระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า คู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่

อิทธิพลของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) เท่ากับ 0.06, อิทธิพลของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.11, อิทธิพลของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.12, อิทธิพลของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.09 (สมมติฐานการวิจัยที่ 1 2 3 และ 4)

อิทธิพลของต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) เท่ากับ 0.09, อิทธิพลของต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.24, อิทธิพลของต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.02, อิทธิพลของต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.16 (สมมติฐานการวิจัยที่ 5 6 7 และ 8)

อิทธิพลของอัตราเงินสดสำรอง (CRR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) เท่ากับ 0.10, อิทธิพลของอัตราเงินสดสำรอง (CRR) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.35, อิทธิพลของอัตราเงินสดสำรอง (CRR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.41, อิทธิพลของอัตราเงินสดสำรอง (CRR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.67 (สมมติฐานการวิจัยที่ 9 10 11 และ 12)

อิทธิพลของเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) เท่ากับ 0.12, อิทธิพลของเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.21, อิทธิพลของเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.06, อิทธิพลของเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.04 (สมมติฐานการวิจัยที่ 13 14 15 และ 16)

อิทธิพลของอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) เท่ากับ 0.21, อิทธิพลของอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) ไม่

มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.03, อิทธิพลของอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.20, อิทธิพลของอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.02 (สมมติฐานการวิจัยที่ 17 18 19 และ 20)

อิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เท่ากับ 0.07, อิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เท่ากับ 0.14, อิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เท่ากับ 0.24 (สมมติฐานการวิจัยที่ 21 22 และ 23)

4.3.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และผลรวมอิทธิพล (Total effect)

จากโมเดลเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ผ่านการตกแต่งหรือปรับโมเดลแล้ว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดแล้ว จึงนำโมเดลความสัมพันธ์ดังกล่าวมาหาอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) และ ผลรวมอิทธิพล (Total Effect : TE) ได้ แสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย						Pbc	Ppc
	CC	NPL	CAR	CLA	CRR	MS		
MS	-.251	-.171	-.132	.344	1.288	.000	0.030	.005
ROE	.026	.118	.209	-.063	.921	-.278	0.017	.001
NIM	-.014	.122	.036	.070	.072	-.028	0.175	.015
ROA	-.052	.124	.037	-.111	.151	-.031	0.020	.005

จากตารางที่ 4.8 เมื่อพิจารณาผลรวมอิทธิพล พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์เท่ากับ -0.251, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์เท่ากับ 0.026, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เท่ากับ --0.14, อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เท่ากับ -0.052

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ -0.171, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.118, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.122 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.124

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ -0.132, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.209, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.036 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.037

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ 0.344, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ -0.063, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ 0.070 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ -0.111

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ 1.288, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ 0.921, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ 0.072 และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.151

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาดเท่ากับ -0.278, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาด เท่ากับ -0.028 และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารเท่ากับ -0.031

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต นั้นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไรซึ่งหมายถึง สถาบันการเงินมีสินทรัพย์สภาพคล่องคุณภาพดีที่สามารถแปลงเงินสดได้อย่างรวดเร็วไม่เพียงพอรองรับกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมของสถาบันการเงินในภาวะวิกฤติ เช่น การ

ชำระคืนเงินฝากหรือเงินกู้ยืมการจ่ายเงินตามภาระผูกพันต่าง ๆ ซึ่งปัญหานี้เป็นผลจากการที่สถาบันการเงินมีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย						Pbc	Ppc
	CC	NPL	CAR	CLA	CRR	MS		
MS	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.220	.005
ROE	.050	.015	.021	-.038	-.158	.000	.302	.242
NIM	.016	.005	.006	-.012	-.049	.000	.002	.030
ROA	.029	.009	.012	-.022	-.093	.000	.030	.005

P-values at a 95% confidence interval

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาผลรวมอิทธิพล พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์เท่ากับ 0.000, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์เท่ากับ 0.050, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เท่ากับ 0.016, อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เท่ากับ 0.029

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.000, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.015, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.005 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เท่ากับ 0.009

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.000, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.021, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.006 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ 0.012

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ 0.000, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ -0.038, ส่วนต่างอัตรา

ดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ -0.012 และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ เท่ากับ -0.022

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ 0.000, อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ -0.158, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราเงินสดสำรอง เท่ากับ -0.049 และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับ -0.093

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาดเท่ากับ 0.000, ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาด เท่ากับ 0.000 และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาดเท่ากับ 0.000

4.3.5 การทดสอบสมมติฐานและผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 หัวข้อใหญ่ เมื่อพิสูจน์ตรวจสอบข้อมูลทางสถิติแล้ว ผลการวิจัยพบว่า

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานของโมเดล เพื่อการทดสอบว่าโมเดลเส้นทางที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลจริงเชิงประจักษ์หรือไม่

H_0: โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี $=$ โมเดลตามข้อมูลจริง

H_1: โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี $\neq$ โมเดลตามข้อมูลจริง

โดยการประเมินความสอดคล้องของตัวแบบ (Evaluation the Data-Model Fit) ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแบบทางทฤษฎี ก็คือ การใช้ค่า p-value ซึ่งต้องมีนัยสำคัญสถิติ (Significant : Sig) ที่มีค่ามากกว่า $p > 0.05$ ผลก็คือจะไม่ Sig. ซึ่งความหมายว่า ไม่แตกต่างกันหรือมีความสอดคล้องกัน นั่นเอง ซึ่งค่าที่คำนวณได้จากผลการวิจัย คือ มีค่าเท่ากับ $p > 0.839$ (ตารางที่ 4.9)

2. สมมติฐานข้อที่ 2 ตัวแปรเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) อัตราเงินสดสำรอง (CRR) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม) จากผลการวิจัยพบว่าส่วนแบ่งการตลาด (MS) มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารของธนาคารพาณิชย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร			Estimate	S.E.	C.R.	P-Value	Label
MS	<---	CRR	1.288	.074	17.518	***	H9 H32
MS	<---	CLA	.344	.074	4.616	***	H5 H28
MS	<---	CAR	-.132	.058	-2.280	.023	H1 H24
MS	<---	NPL	-.171	.093	1.843	.005	H13 H36
MS	<---	CC	-.251	.040	-6.228	***	H17
ROA	<---	MS	-.031	.012	-2.463	.014	H22
NIM	<---	CAR	.036	.030	2.191	.***	H2 25
ROA	<---	CAR	.037	.015	2.437	.015	H3 26
ROE	<---	CAR	.209	.088	2.369	.018	H4 27
NIM	<---	CLA	.070	.039	1.790	.073	H6 H29
ROA	<---	CLA	-.111	.020	-5.603	***	H7 H30
ROE	<---	CLA	-.063	.115	.542	.588	H8 H31
NIM	<---	CRR	.072	.049	1.464	.143	H10 H33
ROA	<---	CRR	.151	.025	6.038	***	H11 H34

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวแปร			Estimate	S.E.	C.R.	P-Value	Label
ROE	<---	CRR	.921	.145	6.345	***	H12 H35
NIM	<---	NPL	.122	.048	2.557	.011	H14 H37
ROA	<---	NPL	.124	.024	5.122	***	H15 H38
ROE	<---	NPL	.118	.141	.840	.401	H16
NIM	<---	CC	-.014	.022	.653	.513	H18
ROA	<---	CC	-.052	.011	-4.780	***	H19
ROE	<---	CC	.026	.064	.410	.012	H20
ROE	<---	MS	-.278	.072	-3.842	***	H23
NIM	<---	MS	-.028	.025	1.119	.003	H21

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) (P value มีค่าเท่ากับ 0.023 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.015 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.018 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.073 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (CLA) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.588 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

อัตราเงินสดสำรอง (CRR) กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) อัตราเงินสดสำรอง (CRR) กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.143 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05) อัตราเงินสดสำรอง (CRR) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) อัตราเงินสดสำรอง (CRR) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) (P value มีค่าเท่ากับ 0.005 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.011 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.401 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.513 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (CC) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.012 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) (สมมติฐานการวิจัยที่ 17 18 19 และ 20)

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) กับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) (P value มีค่าเท่ากับ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) (P value มีค่าเท่ากับ 0.014 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (MS) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) (สมมติฐานการวิจัยที่ 21 22 และ 23)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน		ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 1	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 2	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 3	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 4	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 5	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 6	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ไม่มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 7	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 8	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ไม่มีอิทธิพล

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สมมติฐาน		ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 9	อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 10	อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ไม่มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 11	อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 12	อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 13	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 14	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 15	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 16	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 17	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สมมติฐาน		ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 18	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ไม่มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 19	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 20	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 21	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 22	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพล
สมมติฐานที่ 23	ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 24	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 25	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สมมติฐาน		ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 26	เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 27	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 28	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 29	ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 30	อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 31	อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สมมติฐาน		ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 32	อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐานที่ 33	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐาน ที่ 34	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐาน ที่ 35	เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐาน ที่ 36	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐาน ที่ 37	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม
สมมติฐาน ที่ 38	อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	มีอิทธิพลทางอ้อม

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์หลัก คือ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 5) เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 6) เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรโดยเชื่อมโยงผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 11 ธนาคาร ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร (Belkhaoui, Lakhal, Lakhal, & Hellara 2014) ความสามารถในการทำกำไรซึ่งแบ่งเป็น 3 ตัววัด คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) และ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets-ROA) ซึ่งข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

โดยข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 ธนาคาร ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2563 เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการ 56-1 งบการเงิน และ หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร และ 2) การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยการ วิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักการค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood : ML) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางด้วยโปรแกรม AMOS

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการศึกษา โดยตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในการสนับสนุนผลการศึกษาเพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังกล่าวถึงข้อจำกัด และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.5 บทสรุป

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย รวมทั้งการศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ โดยมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

5.1.2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 5) เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 6) เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรโดยเชื่อมโยงผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารลดลง ซึ่งเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงจะส่งผลให้ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารลดลง เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงกับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิลดลง

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น และต้นทุนต่อสินทรัพย์ และ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดลง

อัตราเงินสดสำรองที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า อัตราเงินสดสำรองกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และอัตราเงินสดสำรองกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ลดลง

สำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้นก็จะต้องทำให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้น กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารเพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดการขายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม พบว่าอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารลดลง และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นและส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน พบว่าอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น พบว่าอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์กับอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน พบว่าส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

ซึ่งทำให้ธนาคาร พาณิชย์ได้เปรียบเสมือนช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาสถาบันการเงินได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ตามสภาวะตลาด แรงกดดันจากคู่แข่ง ความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี พฤติกรรมของผู้บริโภคที่แปรเปลี่ยนไปตามค่านิยมและยุคสมัย จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องพัฒนาความสามารถในการหารายได้ของธนาคารในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอาจทำให้ธนาคารมีสินทรัพย์รวมถึงเงินลงทุนที่มีคุณภาพลดลง และ/หรือมูลค่าของสินทรัพย์เงินลงทุน และ/หรือหลักประกันลดต่ำลงทำให้สินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลกำไรของธนาคาร และทำให้เงินกองทุนของธนาคารลดลง อันจำไปสู่ระดับของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงได้ และกระบวนการบริหารเงินกองทุนของธนาคารเป็นไปตามหลักเกณฑ์การ กำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ โดยมีการประเมินความเสี่ยงและ ความเพียงพอของเงินกองทุนภายใต้กระบวนการ ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ซึ่งเป็นการประเมินความเสี่ยง ทั้งหมดที่มีนัยสำคัญแบบมองไปข้างหน้า ทั้งภายใต้ภาวะปกติและ ภาวะวิกฤติ เพื่อให้ธนาคารสามารถบริหารความเสี่ยงและพิจารณา ระดับของเงินกองทุนที่เพียงพอและสอดคล้องกับความเสี่ยงของ ธนาคารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น และส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เท่ากับ 0.16 ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะต้องกันเงินสำรองส่วนหนึ่งจากสินเชื่อที่ปล่อยไปสำหรับรองรับกรณีที่ลูกหนี้อาจไม่ชำระหนี้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างมั่นคง โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา credit cost ของธนาคารพาณิชย์ไทย เพิ่มขึ้น จากอัตราการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบ จากเศรษฐกิจโลกและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตกต่ำ

อัตราเงินสดสำรองมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราเงินสดสำรองไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ซึ่งอัตราเงินสดสำรองส่วนของเงินฝากที่เก็บเอาไว้เป็นสำรอง เงินสำรองที่ธนาคารกลางต้องการให้ธนาคารเก็บเอาไว้ เรียกว่าเงินสำรองไว้ตามกฎหมาย ที่ธนาคารกลางต้องการทำหน้าที่ทั้งประกันความมีเสถียรภาพของระบบธนาคาร และเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

โดยพิจารณา พบว่า อิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และผลรวมอิทธิพล (Total effect)

ส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ และส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และส่วนแบ่ง

การตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ

ส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราเงินสดสำรอง และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์

ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์

ส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

ส่วนแบ่งการตลาด อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ และส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราเงินสดสำรอง อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิและอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาด ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิมีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาด และอัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร

จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนแบ่งการตลาดมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ อัตราเงินสดสำรอง อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม) จากผลการวิจัยพบว่าส่วนแบ่งการตลาด มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต นั้นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และความสามารถในการทำกำไรซึ่งหมายถึง สถาบันการเงินมีสินทรัพย์สภาพคล่องคุณภาพดีที่สามารถแปลงเงินสดได้อย่างรวดเร็วไม่เพียงพอรองรับกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมของสถาบันการเงินในภาวะวิกฤติ เช่น การชำระคืนเงินฝากหรือเงินกู้ยืมการจ่ายเงินตามภาระผูกพันต่าง ๆ ซึ่งปัญหานี้เป็นผลจากการที่สถาบันการเงินมีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 5) เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 6) เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร โดยเชื่อมโยงผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์

ไทย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคาร เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui, Lakhal, Lakhal and Hellara (2014) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการดำเนินงานของธนาคารเชิงลบ และการบริหารความเสี่ยงที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการดำเนินงานของธนาคารเชิงบวก

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

ผลการวิเคราะห์ พบว่าต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิตลาดของธนาคาร ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui, Lakhal, Lakhal and Hellara (2014) การบริหารความเสี่ยงมีผลอิทธิพลทางตรงและโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร และส่วนแบ่งการตลาดนั้นมีผลในเชิงบวกและโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร กลยุทธ์ความเสี่ยงและการกระจายความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารโดยตรงและโดยอ้อม ผลกระทบทางอ้อมเกิดขึ้นจากส่วนแบ่งการตลาด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบทบาทการไกล่เกลี่ยของทางเลือกเชิงกลยุทธ์ในความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงาน

อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราเงิน

สดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และอัตราเงินสดสำรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ Furlong and Keely (1989) แสดงให้เห็นในทฤษฎีการแข่งขันจะเพิ่มความเสี่ยงของธนาคารลดอัตราส่วนเงินทุน (ความเสี่ยงทางการเงิน) และเพิ่มความเสี่ยงของพอร์ตสินทรัพย์ (ความเสี่ยงด้านเครดิต) ธนาคารขนาดใหญ่มีสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน “มูลค่ากฎบัตร” เพื่อรักษาไว้ธนาคารจึงหลีกเลี่ยงความเสี่ยงมากขึ้นและจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ (Hellmann et al., 2002) ซึ่งธนาคารจำนวนน้อยที่มีความเข้มข้นทำให้งานตรวจสอบและกำกับดูแลลดลง หน่วยงานกำกับดูแลที่มีแนวโน้มว่าจะลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (Repullo, 2004)

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui, Lakhal, Lakhal and Hellara (2014) ความเสี่ยงของธนาคารส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านส่วนแบ่งการตลาด จึงนำกลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงและทำให้ธุรกิจสามารถบริหารจัดการสินเชื่อของธุรกิจได้ และการเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารสามารถปรับปรุงความเสี่ยงผ่านส่วนแบ่งการตลาด นอกจากนี้ผลกระทบโดยตรงที่ไม่มีนัยสำคัญของความสามารถการในทำกำไรและความเสี่ยงด้านเครดิตต่อส่วนแบ่งตลาดในความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงด้านเครดิตและความสามารถการทำกำไร

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui, Lakhal, Lakhal and Hellara (2014) กล่าวว่า

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร มีอิทธิทางตรงต่อการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงจะมีการกระจายความเสี่ยงต่อการดำเนินงานต่ำกว่าผลกระทบทางตรง ซึ่งยังส่งผลให้เกิดผลกระทบโดยรวมในเชิงลบกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลทางอ้อมในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งกลยุทธ์การดำเนินงานของธนาคารส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปรส่วนแบ่งการตลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง และผู้จัดการพยายามสร้างส่วนแบ่งการตลาดขนาดใหญ่ให้กับธนาคารของตนโดยต้องแลกกับคู่แข่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจึงนำกลยุทธ์มาเพื่อจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการกระจายธุรกิจที่โดดเด่นและนโยบายการให้สินเชื่อ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Girardone et al. (2010) อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลทางตรงของความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร ซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วสำหรับธนาคาร เงินทุนเป็นแหล่งทุนที่สำคัญมาก และมีการจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น แต่มีข้อจำกัดในการลดต้นทุนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มผลกำไร นอกจากนี้การพิจารณาว่าธนาคารที่มีเงินทุนเพียงพอสามารถจัดการกับผลกระทบทางเศรษฐกิจได้ก็ต้องขึ้นกับ ผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้จะถือว่ามีความเสี่ยงต่ำ ดังนั้นอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ที่ปรับปรุงแล้วจะช่วยลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ของธนาคารและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยใช้เบี้ยประกันที่ต่ำกว่า

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ 5) เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่มีผลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย 6) เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรโดยเชื่อมโยงผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงมีอิทธิพลต่อส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Athanasoglou, Brissimis and Delis (2008) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเฉพาะด้านของสถาบันการเงิน, ปัจจัยของอุตสาหกรรม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ กับความสามารถในการทากำไรของสถาบันการเงิน พบว่า เงินกองทุนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารขณะที่ธนาคารที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตสูงมีแนวโน้มที่จะทำให้กำไรลดต่ำลงนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น เช่น อัตราความสามารถของแรงงาน (Labor Productivity Growth) ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการทำกำไรของธนาคาร ขณะที่รายจ่ายในการดำเนินงานสัมพันธ์ในทิศตรงข้ามกับความสามารถในการทำกำไร แสดงให้เห็นว่าการควบคุมต้นทุนที่ดีมีผลต่อการดำเนินงานของธนาคารที่ดีขึ้นรวมไปถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจอย่าง อัตราเงิน

เฟ้อ (Inflation Rate) และ Cyclical Output ก็ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารเช่นกัน

ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อมีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ ไม่มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kirakul (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย : ธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศ โดยใช้ปัจจัยภายในคือคุณลักษณะเฉพาะของธนาคาร ปัจจัยภายนอกคือเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยข้ามชาติ และมีตัวแปรตามคือผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ซึ่งพบว่าสำหรับธนาคารในประเทศ ขนาดของธนาคารและการเติบโตของ GDP มีผลกระทบทางลบกับผลการดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ส่วนธนาคารต่างประเทศ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้ และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ที่แสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยที่ใช้ตัวแปรที่ต่างกันก็อาจจะให้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

อัตราเงินสดสำรอง มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและอัตราเงินสดสำรอง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และอัตราเงินสดสำรองไม่มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Masood and Ashraf (2012) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยภายใน และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์อิสลามในตะวันออกกลางและแอฟริกาพบว่าธนาคารที่มีสินทรัพย์ขนาดใหญ่ และมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets) สูง นอกจากนี้ตัวเลขอัตราเงินกองทุน อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์และความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ที่สูงก็ส่งผลให้ธนาคารมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูง (ROA)

เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และเงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ไม่มีอิทธิพลกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิณห์วรา เชื้อเมืองพาน (2552) พบว่า อัตราส่วนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทุกกลุ่มธนาคารในทิศทางที่ตรงกับสมมุติฐาน ถ้าอัตราส่วนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ

เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารลดลง เนื่องจากหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญเกิดจากที่ธนาคารยังไม่ได้รับชำระเงินและได้ติดตามทวงถามลูกหนี้จนถึงที่สุดและยังไม่ได้รับชำระ และธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรตัดจำหน่ายลูกหนี้นั้นออกจากบัญชี จึงกลายเป็นค่าใช้จ่ายที่เรียกว่าหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ดังนั้นอัตราส่วนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่ลดลง และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ วุฒิกร บำเพ็ญนรกิจ (2538) พบว่า อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (BDLOAN) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก แต่มีทิศทางทำให้ความสามารถในการทำกำไรสูงขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากปริมาณสินเชื่อที่เพิ่มสูงขึ้นแต่การสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตั้งไม่ตรงกับความเป็นจริงทำให้ธนาคารได้รับผลกำไรมากขึ้น

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลกับส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ ไม่มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Naceur and Goaied (2008) และ Sufian and Chong (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวม พบว่าอัตราส่วนของส่วนของเจ้าของต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการเป็นทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของเจ้าของนั้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้กิจการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นอีกด้วย โดยจะเห็นได้ว่าถ้าหากธนาคารใดมีสัดส่วนของเจ้าของสูงจะทำให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือความเสี่ยงที่จะล้มละลายที่ต่ำ นอกจากนี้ยังมีช่วยส่วนช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมถ้าหากธนาคารพาณิชย์ได้ใช้ส่วนทุนของเจ้าของแทนที่จะใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Berger et al. (2010) and Olalekan (2010) จากการศึกษาความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งการตลาด พบว่า การบริหารความเสี่ยงเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและลดความเสี่ยงของธนาคารได้ ดังนั้นธนาคารที่มีความเชี่ยวชาญในบริษัทจำกัด จำนวนกิจกรรมมีส่วนแบ่งตลาดน้อย อย่างไรก็ตามธนาคารที่ดำเนินการในกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากขึ้นมีส่วนแบ่งการตลาดที่สำคัญธนาคารต่างๆ ได้นำกลยุทธ์การเติบโตจะกระจายกิจกรรมและผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดใหม่ที่ดึงดูดลูกค้าให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Maniatis, 2006 ได้ศึกษาส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรีก พบว่า

ส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรและส่วนแบ่งการตลาดมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร ซึ่งสามารถนำมาประกอบกับประเทศรัฐบาลกรีกในสถาบันการเงินอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่ซับซ้อนเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย มาตรฐานเครดิต และผลกระทบโดยตรงของความเสี่งด้านเครดิตต่อส่วนแบ่งตลาดของธนาคารเป็นผลลบซึ่งบ่งชี้ว่ากลยุทธ์การกระจายความเสี่ยงลดลง ความเสี่ยงด้านเครดิตและเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารเป็น เป็นกรณีของประเทศที่พัฒนาแล้วโดย (Berger et al., 2010)

ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ส่วนธนาคารอื่น ๆ มีแนวโน้มเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเข้มแข็งในการมีเงินทุนเพียงพอกับความเสี่ยงต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เช่น ความผันผวนทางด้านธุรกิจ หนี้สูญ การลงทุนที่มีผลตอบแทนต่ำ ผลตอบแทนผันผวน ความเสี่ยงจากผลขาดทุนในภาวะวิกฤต ความเสี่ยงในช่วงเศรษฐกิจขาลง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่น้อยกว่า 8% และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทเงินทุนต้องดำรงเงินกองทุนโดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel III ของ BCBS ซึ่งประกอบไปด้วย 3 Pillar โดย Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ธนาคารต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่า 8.5% ซึ่งถ้ามองจากค่าตัวเลขของทุกธนาคารมีการสำรองเงินทุนขั้นต่ำสูงกว่าเกณฑ์ที่หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีฐานะการเงินที่มั่นคง มีเงินทุนสำรองที่เพียงพอต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ซึ่งอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมไม่เกิน 10% ซึ่ง The American International Assurance (AIA) ได้กำหนดเกณฑ์ในการจัดอันดับธนาคารที่ดีที่สุดโดยประเมินระดับผลการดำเนินงานทางการเงิน (AIA, 1996) โดยกำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมไว้ไม่น้อยกว่า 4.5% ซึ่งอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารงานของธนาคาร เป็นเครื่องมือชี้วัดที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายของธนาคาร ดอกเบี้ยรับคือรายได้หลักของธนาคารที่มาจากการให้สินเชื่อ (เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้) ส่วนดอกเบี้ยจ่ายคือ ค่าใช้จ่ายของธนาคารที่เกิดจากการรับฝากเงินจากลูกค้า (เงินรับฝาก) ดังนั้นส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์การจัดอันดับการประเมินธนาคารที่ดี แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการสร้างรายได้จากการใช้สินทรัพย์ของธนาคาร มีความสามารถในการรับชำระ

ดอกเบี้ยจากการให้สินเชื่ออยู่ในเกณฑ์ที่ดีส่วนใหญ่ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมไม่น้อยกว่า 4-6% ซึ่งอัตราส่วนนี้ แสดงถึงความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงแสดงว่าจะส่งผลดีต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ของธนาคาร อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์ สะท้อนประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทนได้ดี ผลลัพธ์ยิ่งมีค่าสูงยิ่งดี

ซึ่งยังพบว่าธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น ได้แก่ธนาคารกรุงไทย ส่วนธนาคารอื่น ๆ มีแนวโน้มเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเข้มแข็งในการมีเงินทุนเพียงพอกับความเสี่ยงต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เช่น ความผันผวนทางด้านธุรกิจ หนี้สูญ การลงทุนที่มีผลตอบแทนต่ำ ผลตอบแทนผันผวน ความเสี่ยงจากผลขาดทุนในภาวะวิกฤต ความเสี่ยงในช่วงเศรษฐกิจขาลง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่น้อยกว่า 8% และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทเงินทุนต้องดำรงเงินกองทุนโดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel III ของ BCBS ซึ่งประกอบไปด้วย 3 Pillar โดย Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ธนาคารต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่า 8.5% ซึ่งถ้ามองจากค่าตัวเลขของทุกธนาคารมีการสำรองเงินทุนขั้นต่ำสูงกว่าเกณฑ์ที่หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีฐานะการเงินที่มั่นคง มีเงินทุนสำรองที่เพียงพอต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินกองทุน ในอดีตของธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กับปริมาณการให้สินเชื่อในงวดถัดไปในทิศทางบวก กล่าวคือ หากในงวดก่อนหน้า ธนาคารมีตัวเลขอัตราเงินกองทุนที่เพิ่มขึ้น (ความเสี่ยงลดลง) ก็มี แนวโน้มที่จะให้สินเชื่อเพิ่มมากขึ้นในงวดถัดไป ในทางตรงข้ามเมื่ออัตราเงินกองทุนในอดีตลดลง (มีความเสี่ยงมากขึ้น) ก็มีแนวโน้มที่ธนาคารพาณิชย์จะลดปริมาณการให้สินเชื่อลง หรือลดการลงทุน ในสินทรัพย์เสี่ยงลง แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับตัวเลขอัตราเงินกองทุน ดังกล่าว และการเปลี่ยนแปลงปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะส่งผลต่อความสามารถใน การทำกำไรในรูปอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นในทิศทางบวก กล่าวคือ หากธนาคารมีการให้ปริมาณ สินเชื่อมากขึ้น ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มความสามารถในการทำกำไรในรูปอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น มากขึ้น ในทางตรงข้าม หากธนาคารลดปริมาณการปล่อยสินเชื่อลง มีแนวโน้มที่อัตราผลตอบแทนต่อ ผู้ถือหุ้นจะ

ลดลงเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มหรือลดปริมาณการปล่อยสินเชื่อมีผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ธนาคารพาณิชย์ที่มีอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นต่างกัน มีแนวโน้มที่ให้ผลตอบแทนในหลักทรัพย์ที่ต่างกันด้วย

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์นับเป็นธุรกิจที่มีผลกระทบต่อภาค เศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของ ธนาคารพาณิชย์มากเกินไป รัฐบาลได้มีมาตรการนำการดำรงเงินกองทุน ต่อสินทรัพย์เสี่ยง ของธนาคารพาณิชย์ไม่เกินร้อยละ 8 ตามหลักการของ BIS (BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS) มาใช้กับธนาคารพาณิชย์ มาตรการนี้มี ส่วนช่วยสร้างความมั่นคงกับระบบธนาคารพาณิชย์ และเพื่อ ให้ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นที่ยอมรับของนานา ประเทศ ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผล ของการนำหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุน ต่อสินทรัพย์ เสี่ยง ตามหลักการ BIS ที่มีต่อเงินกองทุน และสินทรัพย์ เสี่ยง ของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งผลกระทบจากการเปลี่ยน แปลงเงินกองทุน ต่อสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และต่อการ ดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ ระหว่าง ปีพ.ศ. 2534-2537 มาวิเคราะห์เชิงพรรณา ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักการดำรงเงินกอง ทุน ต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามหลักการของ BIS จะทำให้เงิน กองทุนของธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ ธนาคารพาณิชย์สามารถที่จะมีสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มมากขึ้น ด้วย แต่อยู่ภายในอัตราที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นได้ ว่าการนำหลักการของ BIS มาใช้จะทำให้ธนาคาร พาณิชย์มีความมั่นคงกว่าเดิม และทำให้ธนาคาร พาณิชย์มีหลักการปฏิบัติเป็นสากลมากขึ้น

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.3.1 การศึกษาในครั้งนี้ใช้การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารควรนำหลายด้านมารวมกัน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้ในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงิน

5.3.2 การศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อย เนื่องจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ซึ่งมีทั้งหมด 11 แห่ง ระยะเวลา 10 ปี รายไตรมาส

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. สถาบันการเงินควรรักษาระดับความเสี่ยงด้านเครดิตไม่ให้เพิ่มสูงมากจนเกินไป โดยอาจดูแนวโน้มการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของระดับความเสี่ยงในอดีต ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีขนาดของความเสี่ยงที่เหมาะสมแตกต่างกันไป ควรจะรักษาการเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2. ปัจจัยที่ธนาคารพาณิชย์พึงระวัง เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงด้านสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ได้แก่ การลดลงของอัตราส่วนเงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม การลดลงของอัตราส่วนของส่วงผู้ถือหุ้นต่อสินเชื่อประเภทอสังหาริทรัพย์ และการเพิ่มขึ้นของขนาดบริษัทหรือธนาคาร

3. จากการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเกณฑ์วัดระดับความเสี่ยงด้านเครดิต เพื่อวิเคราะห์ถึงสถานภาพการดำเนินงานปัจจุบันว่ามีแนวโน้มเข้าสู่ความเสี่ยงในระดับใด

4. การดำรงเงินกองทุนตามหลัก Basel และระบบการประกันเงินฝากนั้นแม้เป็นการป้องกันความเสี่ยงให้แก่ธนาคารเช่นเดียวกัน แต่มุมมองของการกำกับดูแลและการปฏิบัติของธนาคาร นั้นต่างกัน หลักการตาม Basel เป็นการกำกับดูแลเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาโดยผู้กำกับดูแลและ ธนาคารต้องร่วมกันสร้างตาข่ายป้องกันภัยทางการเงินนี้แต่ระบบการประกันเงินฝากจะถูกนำมาใช้ เมื่อเกิดปัญหา และผู้กำกับดูแลเป็นผู้รับผิดชอบ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาการศึกษาต่อไป ได้แก่ การศึกษาผลกระทบของการลงทุนในสังหาริมทรัพย์ของสถาบันการเงินว่ามีผลในทางสนับสนุนและการวิเคราะห์ผลกระทบของการขยายขนาดของบริษัทที่มีต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน

5.5 บทสรุป

วิกฤติเศรษฐกิจครั้งที่ผ่านมาเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าระบบสถาบันการเงินมีความสำคัญต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง การบริหารและการกำกับดูแลสถาบันการเงินของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สถาบันการเงินมีฐานะการดำเนินงานที่มั่นคงและจะส่งผลให้ระบบสถาบันการเงินมีเสถียรภาพและแข็งแกร่งมากขึ้น การกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยจะมุ่งไปที่แนวทางและวิธีการบริหารและการดำเนินงานของสถาบันการเงิน เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นแนวทางและวิธีการที่จะป้องกันและลดโอกาสของความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันการเงินมั่นคงทั้งระบบ และการบริหารความเสี่ยงของธนาคารสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยตามรูปแบบความเสี่ยงด้านต่างๆ ของธนาคารซึ่งเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่ธนาคารสามารถควบคุมได้จากการดำเนินงานหรือการป้องกันความ

เสี่ยง แต่ปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ, การขาดความเชื่อมั่นของผู้ฝากเงินและตื่นตระหนักจากข่าวสารร้ายจนเกิดการถอนเงินออกจากธนาคารจำนวนมากอาจนำไปสู่การล้มละลายของธนาคารได้เช่นกันจากปัจจัยความเสี่ยงภายในของธนาคาร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต คือความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ หรือที่เกิดจากโอกาสที่ลูกหนี้อาจไม่สามารถชำระคืนได้จนเป็นเหตุให้ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือลงได้ โดยธนาคารจะวัดที่เงินกองทุนมั่นคงมากมีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถระบุและควบคุมความเสี่ยงหลักทั้งหมดที่เกิดจากการทาธุรกิจได้ดีมาก ระบบการควบคุมภายในมีความเหมาะสมกับขนาดและธุรกรรมขององค์กร

ธนาคารพาณิชย์ประกาศผลกำไร ลดลง เป็นผลจากการตั้งสำรองที่สูงขึ้น ถ้า ธนาคารได้ตั้งสำรองเพิ่มขึ้น เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์เศรษฐกิจ ทั้งนี้ กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักสำรองมีจำนวนบาทเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตของรายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ยที่แข็งแกร่งและการควบคุมค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และด้านรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ มีจำนวนลดลง สาเหตุหลักมาจากผลกระทบของการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายหลายครั้งในช่วงครึ่งแรกของปี ในขณะที่สินเชื่อโดยรวม จากความต้องการสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นของธุรกิจขนาดใหญ่และการสนับสนุนสินเชื่อซอฟท์โลนให้กับลูกค้าธุรกิจส่วนรายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ยมีจำนวนเพิ่มขึ้น (ไม่รวมกำไรพิเศษครั้งเดียวจากการขายหุ้น) โดยรายได้จากธุรกิจการขายผลิตภัณฑ์ประกันผ่านธนาคารและธุรกิจการบริหารความมั่งคั่งยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายหลังจากการผ่อนคลายมาตรการ

การวัดความสามารถการทำกำไรของธนาคาร ในส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยและกำไรของธนาคารพาณิชย์มักอยู่ในความสนใจของสาธารณชน และมีการนำตัวเลขดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ อยู่เสมอ ส่วนหนึ่งเนื่องจากตัวเลข ดังกล่าวสะท้อนต้นทุนทางการเงินที่ประชาชนและธุรกิจต้องจ่ายให้แก่ธนาคารพาณิชย์ในรูปของ อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ขณะเดียวกันยังสะท้อนอัตรา ผลตอบแทนทางการเงินที่จะได้รับจากการฝากเงิน กับธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ดี ความเข้าใจและการตีความส่วนต่าง อัตราดอกเบี้ยและการเชื่อมโยงไปยังผลกำไร รวมถึง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ยังมี ความแตกต่างกัน บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย และความ เชื่อมโยงกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ย รวมถึงแนวทาง การลดต้นทุนความเสี่ยง การเพิ่มประสิทธิภาพและ การแข่งขันในระบบที่จะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์ส่งผ่าน ต้นทุนที่ต่ำลงไปยังผู้บริโภค และส่งเสริมการเติบโตของระบบเศรษฐกิจการเงินของไทยต่อไป ธนาคารพาณิชย์พบว่า ในช่วงที่ผ่านมา อัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อปล่อยใหม่ได้ปรับลดลงตามต้นทุนทางการเงินที่ปรับลดลง แม้ว่าต้นทุนความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อและ

ต้นทุนการดาเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยปรับเพิ่มขึ้น ขณะที่ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิค่อนข้างทรงตัว สะท้อนการปรับลด profit marginจากการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ เห็นได้จาก อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยที่ปรับลดลง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กริช แรงสูงเนิน. (2554). *การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิณห์วรา เชื้อเมืองพาน. (2552). *ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). *การจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ*. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/industry_ sector_p1.html

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). *ราคาหลักทรัพย์ ตามหมวดธุรกิจธนาคาร*. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก https://marketdata.set.or.th/mkt/sectorquotation.do?market=SET&sector= BANK&language=th&country=TH

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน*. สืบค้นสืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก http://www2.bot.or.th/statistics/BOTWEBSTAT.aspx? reportID=223&language=

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). เอสอาร์พริ้นติ้งแมสโปรดักส์

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้ง ที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วุฒิกร บำเพ็ญนรกิจ. (2537). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

วเรศ อุปปาติก. (2533). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมภัสสร ฤกษ์สมบูรณ์ดี และ ณัฏฐปัณฑ์ ธนวิชชบูรณ์. (2560). ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย. *FAQ (Focused and Quick)*, 118, 1-11

ภาษาต่างประเทศ

Abdullah, M., Shahimi, S., & Ismail, A. G. (2011). Operational risk in Islamic banks: examination of issues. *Qualitative Research in Financial Markets*.

Abiola, I., & Olausi, A. S. (2014). The impact of credit risk management on the commercial banks performance in Nigeria. *International Journal of Management and Sustainability*, *3*(5), 295-306.

Al-Khouri, A. M. (2011). Re-thinking Enrolment in Identity Card Schemes. *arXiv preprint arXiv:1105.6361*.

Alexander, K. (2014). *Stability and Sustainability in Banking Reform: Are Environmental Risks Missing in Basel III?*.

Alshatti, A. S. (2015). The effect of credit risk management on financial performance of the Jordanian commercial banks. *Investment management and financial innovations*, *12* (1), 338-345.

Anginer, D., Demirguc-Kunt, A., & Zhu, M. (2014). How does competition affect bank systemic risk?. *Journal of financial Intermediation*, *23*(1), 1-26.

Apanga, M. A. N., Appiah, K. O., & Arthur, J. (2016). Credit risk management of Ghanaian listed banks. *International Journal of Law and Management*.

Athanasoglou, P. P., Brissimis, S. N., & Delis, M. D. (2008). Bank-specific, industry-specific and macroeconomic determinants of bank profitability. *Journal of international financial Markets, Institutions and Money*, *18*(2), 121-136.

Berger, A. N. (1995). The relationship between capital and earnings in banking. *Journal of money, credit and Banking*, *27*(2), 432-456.

Blum, J. (1999). Do capital adequacy requirements reduce risks in banking. *Journal of Banking and Finance 23*, 755-771.

Basel Committee on Banking Supervision (BCBS). (2004). *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework*, Bank for International Settlements, Basel.

Belkhaoui, S., Lakhal, L., Lakhal, F., & Hellara, S. (2014). Market structure, strategic choices and bank performance: a path model. *Managerial Finance*.

Boora, K., & Jangra, K. (2019). Preparedness level of Indian public sector banks for implementation of Basel III. *Managerial Finance*.

Buzzell, R. D., Buzzell, R. D., Gale, B. T., & Gale, B. T. (1987). *The PIMS principles: Linking strategy to performance*. Simon and Schuster.

Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Calem. P., Rob. R. (1999). The Impact of Capital-Based Regulation on Bank RiskTaking. *Journal of Financial Intermediation 8*, 317-352.

Chassie, M. B. (1987). Risk management and quality assurance. *Management concepts for the new nurse*, 156.

Casu, B., & Girardone, C. (2010). Integration and efficiency convergence in EU banking markets. *Omega*, *38*(5), 260-267.

Dimov, S., & Smirnov, V. (2019). Risk Management in Dual Banking Systems: Islamic Ethical and Conventional Banking. *Review of Business and Economics Studies*, *7*(4), 6-12.

Eccles, S. A. (2001). The role of c-erbB-2/HER2/neu in breast cancer progression and metastasis. *Journal of mammary gland biology and neoplasia*, *6*(4), 393-406.

EPURE, M., & LAFUENTE, I. (2012). *Monitoring performance in the presence of risk* (No. 613). Working Paper.

Fatemi, A., & Fooladi, I. (2006). Credit risk management: a survey of practices. *Managerial Finance*.

Falkner, E. M., & Hiebl, M. R. (2015). Risk management in SMEs: a systematic review of available evidence. *The Journal of Risk Finance*.

Felix, A. T., & Claudine, T. N. (2008). Bank performance and credit risk management. *Unpublished Masters Dissertation in Finance, University of Skovde*, 12-46.

Giesecke, K. (2004). Credit risk modeling and valuation: An introduction. *Available at SSRN 479323*.

Goodhart, C. (2011). *The Basel Committee on Banking Supervision: a history of the early years 1974–1997*. Cambridge University Press.

Gray, C. F., Larson, E. W., & Desai, G. V. (2006). *Project management: The managerial process.*

Heffernan, S. and Fu, M. (2008). *The Determinants of Bank Performance in China.* Working Paper Series, WP-EMG-03-2008, Cass Business School, City University.

Hellmann, T.F., Murdock, K.C., & Stiglitz, J.E. (2002). Liberalization, moral hazard in banking, and prudential regulation: are capital requirements enough?, *American Economic Review, 90* (1), 147-165.

Khan, T., & Ahmed, H. (2001). *Risk management: an analysis of issues in Islamic financial industry (occasional papers)* (No. 91). The Islamic Research and Teaching Institute (IRTI).

Kirakul, S. (2019). Determinants of Bank Performance in Thailand: Foreign vs. Domestic Banks. *KASEM BUNDIT JOURNAL*, 20, 51-71.

Kim, D., Santomero, A. (1988). Risk in banking and capital regulation. *The Journal of Finance, 43* (5).

Kline, R.B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modelling.* Guilford.

Koch, M. W., & Fairly, T. M. (1993). *Integrated quality management: the key to improving nursing care quality*. CV Mosby.

Kurawa, J. M., & Garba, S. (2014). An evaluation of the effect of credit risk management (CRM) on the profitability of Nigerian banks. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, *10* (1), 104.

Kumsuprom, S. (2010). Structured approach to organisational ICT risk management: An empirical study in Thai businesses. *Melbourne: RMIT University*.

Leahy, R. L. (2012). *Overcoming resistance in cognitive therapy*. Guilford Press.

Lin, S., Penm, J., Gong, S., Chang, C. (2005). Risk-based capital adequacy in assessing on insolvency-risk and financial performances in Taiwan's banking industry. *Research in International Business and Finance 19*, 111-153.

Maniatis, P. (2006). Market concentration and industry profitability: The case of Greek banking (1997-2004). *International Business & Economics Research Journal (IBER)*, *5*(10).

Masood, O., & Ashraf, M. (2012). Bank‐specific and macroeconomic profitability determinants of Islamic banks: The case of different countries. *Qualitative Research in Financial Markets*.

Masood, O., Tafri, F. H., Rahman, R. A., & Omar, N. (2011). Empirical evidence on the risk management tools practised in Islamic and conventional banks. *Qualitative Research in Financial Markets*.

Masood, O., & Fry, J. (2012). Risk management and Basel‐Accord‐implementation in Pakistan. *Journal of financial regulation and compliance*.

Malim, N. A. K. (2015). Islamic Banking and Risk Management: Issues and Challenges. *Journal of Islamic Banking and Finance*, 65.

MERGU, G., & RAO, C. S. (2020). OPERATIONAL RISK MANAGEMENT IN BANKING SECTOR (COMPARATIVE STUDY OF COMMERCIAL BANKS IN INDIA AND ETHIOPIA). *CLEAR International Journal of Research in Commerce & Management*, *11*(1).

Nweze, E. I. (2011). Dermatophytoses in domesticated animals. *Revista do Instituto de Medicina Tropical de São Paulo*, *53* (2), 94-99.

Olalekan, A., & Adeyinka, S. (2013). Capital adequacy and banks' profitability: An empirical evidence from Nigeria. *American International Journal of Contemporary Research*, *3* (10), 87-93.

Osisioma, B. C. (1996). Analysis of financial statements. *Studies in accounting: Text and reading, revised and enlarged*, 338-359.

Paudel, Y. (2012). A comparative study of public—private catastrophe insurance systems: lessons from current practices. *The Geneva Papers on Risk and Insurance-Issues and Practice*, *37* (2), 257-285.

Poteet, G. W. (1983). Risk management and nursing. *The Nursing clinics of North America*, *18* (3), 457-465.

Poudel, R. P. S. (2012). The impact of credit risk management on financial performance of commercial banks in Nepal. *International Journal of arts and commerce*, *1* (5), 9-15.

Rosman, R., & Rahman, A. R. A. (2015). The practice of IFSB guiding principles of risk management by Islamic banks. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*.

Radić, N., Fiordelisi, F., & Girardone, C. (2012). Efficiency and risk-taking in pre-crisis investment banks. *Journal of Financial Services Research*, *41* (1-2), 81-101.

Repullo, R. (2004). Capital requirements, market power, and risk-taking in banking. *Journal of Financial Intermediation, 13,*156-182.

Seelanatha, L. (2010). Market structure, efficiency and performance of banking industry in Sri Lanka. *Banks & bank systems*, 5 (1), 20-31.

Schwerter, S. (2011). Basel III's ability to mitigate systemic risk. *Journal of financial regulation and compliance*.

Saunders, A., Cornett, M. (2014). Financial Institutions Management: A Risk Management Approach, 8/e. McGraw-Hill/Irwin. Sari, E., & Rahayu, S. M. (2018). The effects of Tier-1 capital, risk management, and profitability on performance of Indonesian Commercial Banks. *International Journal of Law and Management*.

Sufian, F., & Chong, R. R. (2008). DETERMINANTS OF BANK PROFITABILITY IN A DEVELOPING ECONOMY: EMPIRICAL EVIDENCE FROM THE PHILIPPINES. *Asian Academy of Management Journal of Accounting & Finance*, *4* (2).

Van Greuning, H., & Iqbal, Z. (2008). *Risk analysis for Islamic banks*. World Bank Publications.

Vaughan, G. (1997). *For-giving: A feminist criticism of exchange*, *53* (54), 123). Austin, TX: Plain View Press.

Wilson, J., & Tingle, J. (Eds.). (1999). *Clinical risk modification: a route to clinical governance?*. Elsevier Health Sciences.

Zakaria, S. (2017). THE USE OF FINANCIAL DERIVATIVES IN MEASURING BANK RISK MANAGEMENT EFFICIENCY: A DATA ENVELOPMENT ANALYSIS APPROACH. *Asian Academy of Management Journal*, *22* (2).

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	เมทิกา ธรรมกิจโสภณ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2544 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2550 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2551 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเอเชียเชียอาคเนย์ ปีการศึกษา 2562 ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท เมทิกา แอ๊คเคาน์ติ้ง จำกัด บริษัท เอ็ม.ยู.วาย.เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธรรมกิจ ออดิท เลขที่ 18/91 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี 11150